

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

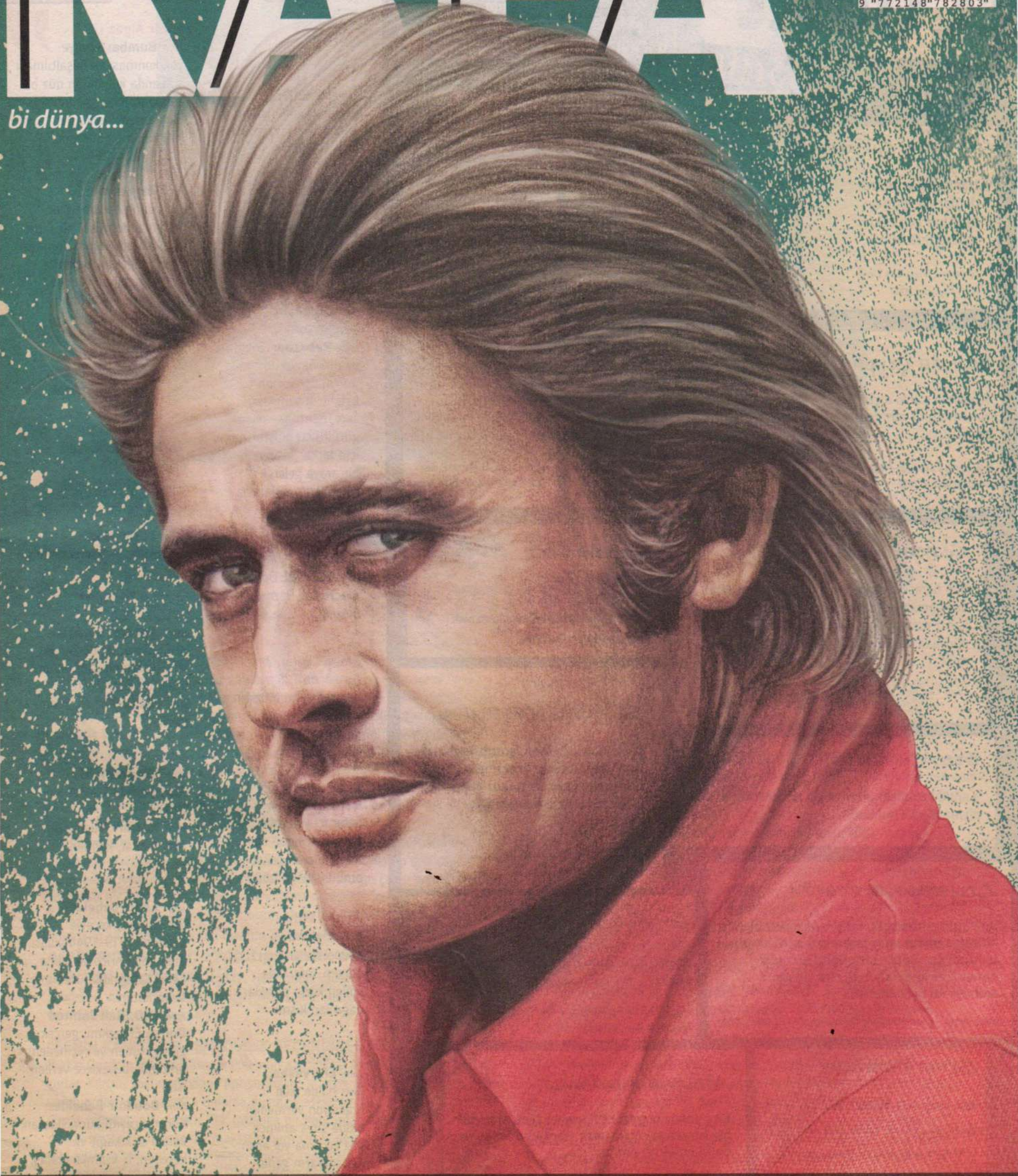
- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

KALEFA

EYLÜL 2018 Sayı: 49
Fiyat: 9 TL - KKTC: 10 TL

bi dünya...

Ataol Behramoğlu • İlber Ortaylı • Akgün Akova • Şebnem İşigüzel • Sunay Akın • Mahir Ünsal Eriş • Alper Canıgüz • Coşkun Aral • Levent Erden
Serdar Kuzuloğlu • Bedia Güzelce • Nihat Sırdar • Zafer Algöz • Kaan Koç • Can Yılmaz • Cem Davran • Kerimcan Kamal • Nilay Örnek
Metin Uca • Aslı Alpar • Gökhan Dağıstanlı • Levent Cantek • Sefa Sofuoğlu • Celil Nalçakan • Başar Başaran • Murat Meriç
Candaş Tolga • Gökhan Çınar • Feyyaz Yiğit • Can Güvenç • Dilan Doğan • Çiğdem Canım • Emirhan Perker • Türkü Turan

BİR CÜMLE OLSAM...

Seni anlatan cümle ne?
Bir dize, bir kitap alıntısı
ya da senin cümle mi?
bircumleolsam@kafadergi.com
adresine gönder,
ekim sayısında
bu sayfada adınızla yayınlatalım.

Emrah Günal

Her şey görünüm
değiştirir, güneş
bile; her şey eskir,
mutsuzluk bile...

Çürümenin Kitabı, E.M. Cioran,
Metis Yayınları, 2000

Pelin Gürü

Kim o, deme boşuna..
Benim, ben.
Öyle bir ben ki gelen kapına;
Başdan-başa sen.

Lavinia - aşk şiirleri, Özdemir Asaf,
Yapı Kredi Yayınları, 2015

Melike Uyar

Beni ya şımartın,
ya da kapı dışarı
edin!

Tutunamayanlar, Dğuz Atay,
İletişim yayınları, 2017

Funda Çırpan

Ve yaşam, sanki hiçbir şey
olmamış gibi yeniden
başladı.

Frida Kahlo - Aşk ve Acı, Rauda Jamis,
Everest Yayınları, 2002

İremnur Sağın

Ama başka insanların yüzüne
bakabilmek için ilk önce kendi
yüzüme bakabilmeliyim.
Çoğunluğa bağlı olmayan
tek şey insanın vicdanıdır.

Bülbülü Öldürmek, Harper Lee, Sel Yayıncılık, 2014

Büşra Ayca

Benim nazarımda bir
hiç olduğunu
zannettiğim şey,
demek ki aslında bütün
hayatım, her şeyimdi.

Albertine Kayıp, Marcel Proust,
Yapı Kredi Yayınları, 2016

Gizem Uluç

Ben bilmek istiyorum; gerçekten de yaşamak
dediğimiz şey şu bir avuç yerde yaşlanıncaya
kadar dolaşıp durmaktan mı ibaret; yoksa
dünyada başka şekilde yaşamak da mümkün
mü?

Küçük Kara Balık, Samet Behrengi, Can Yayınları, 2016

Zeliha Nur Uztimür

Sen gittiğinde başladı bu karanlık
baktıkça ürperiyorum.

Sümbül Yaşayan

Bir insanı sevmek, gamhânesinde
bir türlü huzura erememiş
hikâyeleri tomar tomar çıkartıp,
biri birer temize çekmek
demektir.

Bit Palas, Elif Şafak, Doğan Kitap, 2009

Ece Ağırbaş

Karanlıkta güçlü görüyorsun ya beni, hep siyah
giyinmelerim bundan.

Zeynep Karaca

Gök öyle yıldızlıydı, öyle aydınlıktı ki, ona
bakınca insan ister istemez kendi kendine
soruyordu: Böyle bir göğün altında
huysuz ve kaprisli insanlar yaşıyor
olabilir mi gerçekten?

Beyaz Geceler, Fyodor Mihayloviç Dostoyevski, Can Yayınları, 2009

Gülray Özcan

Çökyüzü gibi bir şey bu çocukluk
hiçbir yere gitmiyor.

Sonrası Kalır II - Bütün Şiirleri, Edip Cansever,
Yapı Kredi Yayınları, 2015

Semra Damar

Bu yaşıma kadar en iyi
zamanlarım tam manasıyla
yalnız kalabildiğim günler
olmuştu.

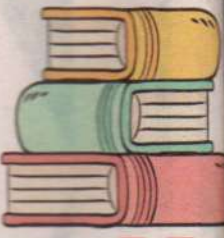
İçimizdeki Şeytan, Sabahattin Ali,
Yapı Kredi Yayınları, 2018

Aleyna Akdemir

Kaç dostum, yalnızlığına ve sert, şiddetli
bir havanın estiği yere. Senin kaderin
değil sineklik olmak.

Böyle Söyledi Zerdüş, Friedrich Nietzsche,
İş Bankası Kültür Yayınları, 2011

Kafa Sözlük

Zafer Algöz s.25

isim. **Bumba:** Gemiye
yük konması ve boşaltılması
sırasında kullanılan düz bir
çubuğun teller yardımıyla
hareket ettirilmesiyle
kullanılan bir tür vinç.

Ataol

Behramoğlu s.43

isim. **İzlek:** Bir edebî
eserde işlenen konunun
anlamca ortaya koyduğu
ana yönelim.

Şebnem İşigüzel

s.7

isim. **Kalaba:**
Kalabalık

Can Yılmaz s.19

sıfat. **Mugayir:**

Uymaz, aykırı.
isim. **Rabarba:** Sinema
ve dizi filmlerde
dublaj esnasında
kalabalık sahneleri
canlandırmak, insan
gürültüleri oluşturmak
için birkaç kişinin
bir araya gelerek
çıkardıkları anlamsız
seslerdir.

Mahir Ünsal Eriş

s.11

isim. **Tedavül:** Dolaşım.
isim. **Halel:** Bozma,
bozukluk.

Bedia Ceylan

Güzlerce s.15

isim. **Adagio:** Müziğin
yavaş çalınacağını
gösteren bir işaret.

Coşkun Aral s.16

isim. **Trolleybüs:**

Şehir içi yollarda, bir
hava hattından elektrik
akımı alarak çalışan
otobüs, telli otobüs.

Levent Erden s.35

isim. **Risturn:**

Kooperatiflerde,
dönem sonu elde
edilen kârın ortaklara
dağıtılan kısmı.

Cem Davran s.21

isim. **Efervesan:**

Katı halde iken
reaksiyon vermediği
halde suya atılınca
gaz çıkışına yol açan
karışımların genel
adı.

Alper Canıgöz s.13

isim. **Regresyon:** İki
veya daha çok değişken
arasında doğrusal bir ilişki
olup olmadığının bulunması
ve bu doğrusal ilişkinin
bir doğrusal denklemle
nasıl ifade edildiğinin
gösterilmesi.

fil. **Gönendirmek:**

Sevindirmek, gün
göstermek, mutluluk ve
geçim genişliği vermek.

Feyyaz Yiğit s.39

zarf. **Mukabil:** Karşılık
olarak.
sıfat. **Elimine:** Elemek.

Murat Meriç s.30

sıfat. **Müteşekkil:**
Oluşmuş, meydana gelmiş.

Gökhan Dağıstanlı

s.23

isim. **Şecere:** Soyağacı.
isim. **Sone:** İki dördlü ve
iki üçlünden oluşan, on dört
dizeli bir Batı şiir türü.
isim. **Fasıla:** Bölüm, kısım,
devre.

Başar Başaran s.3

isim. **Idiograph:** Bir
kişiye özgü karakteristik
özellik.

isim. **Küffar:** Müslüman
olmayanlar, kâfirler.

Nilay Örnek s.45

isim. **Lenci Bebekler:**

Sıkıştırılmış keçeyle
yapılan, 1919-1944 yılları
arasında Enrico ve Elena
Lenci tarafından üretilmiş
bebeklerdir.

isim. **BJD (Ball Jointed**

Dolls): El yapımı, gerçek
gibi görünen ve reçineden
üretilmiş bebeklere verilen
isim.

isim. **Boudoir Bebekler:**
Vücudu çeşitli kumaşlardan,
kafası atık kağıt ve
keçeden, iç kısımları talaş,
aşağı kısımları kumaş
ve samandan yapılan,
kadınların yataklarını
süslemesi için üretilmiş
bebeklerdir.

“senin kancık kelleni ödlek bedeninden ayırmaya geldim”

Gary Cooper, John Wayne, Henry Fonda, Errol Flynn, Clark Gable... Amerikan sinema endüstrisindeki sayısız kahraman “tall, dark and handsome” aktörler böyle sıralanır dururlar. Superman’den Reagan’a kadar hepsi aynı tipolojinin devamıdır. Bunlara idiograph deniyor. Aslında olmayan sembolik kahramanlar ve modellerdir. Bir ulus inşasının öğeleri olarak kullanılmışlardır. Kötüleri tarif ediş şekillerinden onlarla baş etme yöntemlerine, jargonlarına, üsluplarına, aksesuarlarına kadar yamalı bir ulusun zihinsel düzlemde bütünleştirilmesine hizmet etmişlerdir. Filmlere bakarsak Amerikan erkekleri uzun boylu ve esmer olurlar. Kadınlar da uzun bacaklı, büyük göğüslü, koca ağızlı ve sarışın. Varsın Amerika’da doğal sarışın toplam nüfusun ancak yüzde 5’i kadar olsun yahut nüfusun bilmem kaçta kaç obeziteyle savaşıyorsa, Amerika gerçek Amerika’dan çok sinemadaki Amerika’dır. Önce kurgudur sonra kurgu gerçeğin yerini almıştır. Kocaman bir ulus sinemadaki kahramanları sayesinde inşa olmuştur. Bu anlamda Cüneyt Arkın için de bizim idiographımız diyebiliriz. Ama Amerikan sinemasındaki gibi devamı gelememiştir. **Bu haliyle devrim arabasına benzer. Prototip olarak üretilmiş, asla seri üretime geçilememiştir.** Hem onun kadar yakışıklısı bir daha gelmemiş hem de devir değişmiştir. Kahraman da tipoloji de yeni devre uyumlanmak zorunda kalmıştır.

“SENİN KANCIK KELLENİ ÖDLEK BEDENİNDEN AYIRMAYA GELDİM”

Battal Gazi’nin Bizans Kargası Polemon’a ettiği bu sözler çocukluk zihnimde çınlar. Kılıcını savuruşundan “Kahpe Bizans’ın yiğit güzelini” öpmesine, atına yan binmesinden kaleden onlarca düşman askerinin üzerine atlamasına her ikonik hareketi aklımdadır. Tek tabanca bir kahraman hiçbir örgütlenmeye, plana, stratejiye ihtiyaç duymaksızın ham çarık, demir asa atına atladığı gibi küffara gider, düşmanı yener, sadece yenmekle kalmaz ona izzetinefis ve haysiyet dersleri verdikten sonra zaferle ocağına döner. Kahramanın ölümünden korkmadan çıktığı bu seferinin motivasyonu her zaman soyut değerlerdir. İntikamdır, şereftir, namustur, aşktır, vatan sevgisidir.

Elinde avucunda ise yiğitliğinden, mertliğinden ve

cesaretinden başka bir şeyi yoktur.

Bugün seksist bir kelime olarak adlandırılıp tu kaka edilecek olan kancıklık kelimesinin anlam bulutu o gün için büyük değerler ifade etmektedir. Menfaati için değerleri yok sayan olarak tanımlayabiliriz. Konforlu bir gündelik adına, yüksek olandansa düşük olana tamah edendir. Bugün için sıradan bir insan kaynakları yöneticisinden, il parti meclisi üyesinden yahut bir tüccardan çok da farklı olmayan bir tutum o dönem için ölümü hak eden bir kötülüktür. Kancık kelleler ödlek bedenlerde bulunur ve ikisini ayıracak olan Battal Gazi’dir.

Bugün bunlardan konuşmanın gülünç kalabilen absürtlüğü, değişen dünyanın yaşayakalmak için bize dayattıklarındandır. Zamanın ruhu dilimizi belirlemektedir. Zaman değiştikçe atmosfere yayılan kelimelerimizde de onların söyleniş sıklıklarında da değişim olur. Bundan yirmi yıl önce kullanılan kelimelerin kullanılış frekanslarıyla bugünküler aynı değildir. Söz gelimi öteki, başarı, rekabet, profesyonel, verimlilik vs. Bu kelimeler bugün ne sıklıkla zikrediliyorsa geçmişte ondan çok daha az söylendiklerini düşünebiliriz. O halde **Battal Gazi’nin dilinden düşmeyen şeref, gurur, yiğitlik gibi kelimeler o devrin ruhudur.** Bugün giderek daha az söylenir olmuşlardır. Dolayısıyla kahramanın özellikleri de değişmiştir.

Kahramanın kelimelerinin ortak özelliği alabildiğine soyutluk içermesidir. Çünkü o dönemin kahramanlığı bugüne nazaran daha fazla soyuttur, somutta değil. Bugünün kahramanında ise bu kelimelerin silikleştiğini görürüz. Yerine daha somut özelliklerle donanmak zorundadır. Güç, zenginlik, şöhret, teknoloji, zeka vs. Bugünün kahramanı, Battal Gazi’den farklı olarak yalnız değildir. Bir yapının devamıdır. Kurumlarla ilişkilidir. Gücünü paylaşmaktadır. Etrafında adamları, parası, stratejisi, kar zarar dengeleri vardır. Biraz iş adamıdır biraz siyasetçidir; mutlaka pragmatisttir. Her ne kadar sonunu düşünen kahraman olamaz diyen Polat Alemdar’da da sonunu asıl düşünmeyen, atını tek başına bir kaleye süren

Serdar Kuzuloğlu

hayallerim, aşkım ve malkoçoğlu

Gayet iyi biliyordum, bir gün olacaktı. Ve de oldu. Muhabirlerin zorlamasıyla vardım huzuruna. İşte çocukluğumu, gençliğimi uğruna feda ettiğim adam karşımdaydı. O kahpe Bizans'ın korkulu rüyası Malkoçoğlu, surların fatihi Battal Gazi. Ya ben kimim?

Evet, hayatımızı vakfetmiştik ama gel gör ki yüz yüze gelmek bir türlü kısmet olmamıştı. Esasında ben istememiştim. Çünkü o hep filmlerdeki sağ omzu düşük, sert fönlü, iyilerin dostu, kötülerin can düşmanı Cüneyt Arkin'di. Yıllar sonra bir televizyon programında, filmlerde iblislerin içini titreten gür sesinin kendisinin olmadığını öğrendiğimde bir çok yaşamıştım. Üstelik her sanatçının kaldırabileceği gibi bir şey de değildi bu. Adamın birisi kalkıyor, yıllarını kendisine veriyor. Ama nasıl vermez? İmzalı resimlerini mi topluyor? Film setlerinde peşinden mi koşturuyor? Hiçbiri.. Adamı oturtmuş, müzik besteliyor, bültenler çıkarıp dağıtıyor, kulüp kulüp üye topluyor! Şahsen

ben olsam şüphelenirdim. **Amerikan filmlerinde böyle hayranlar hep insanın başına bela olur.**

Ancak bir gün İstihbarat Servisi'nden Ertan Acar, bu hayranlığımı keşfetmiş, dedi "Gel Serdar, bir röportaj yapalım." İçimden, "Gazetede bu olayı bilmeyen bir bina müdürü kaldı, kimse ilgilenmedi, demek nasip yıllar sonrayaymış," dedim. "Tamam yapalım," dedim ama bu olay hayatımın da dönüm noktası olacaktı. Şimdiye kadar gizli gizli yürüttüğüm faaliyetler, bir anda tüm Türkiye tarafından duyulacaktı. Üstelik bütün çıplaklığıyla. Aklıma yattı ancak Ertan daha büyük bir felaketin habercisiydi. Bir de bizi tanıştırtıp beraber fotoğraflarımızı çekmek istiyordu. Olayın büyüğü gidecek gibiydi yani. İçimden, "Oğlum Serdar, yüzdün yüzdün kuyruğuna geldin ya batarsın ya çıkarsın, zaten bu kadar makam mevki sahibi olduktan sonra, kimse sana ilişemez," dedim, kabul ettim.

NE EV AMA!

Duydum ki zar zor randevu alınmış. Bir sanatçı kaprisi ise düşmüştü gözümünden Cüneyt Amca. Kapısına vardık, Levent'te bir villa. Bir hizmetli kapıyı açtı, "Cüneyt Bey var mı acaba teyzeciğim?", "Yok yavrum Cüneyt Bey!" Hadi buyrun bakalım! Tam dönüp arşivlerimi Boğaz'a atmaya gidiyordum ki muhabirlerimiz gazeteden geldiğimizi söyledi. "Haa, desenize çocuklar, o zaman var." 1980'lerde şeker pazarlığı yapar gibi girdiğim evde etkilenmedim desem yalan olur. Öyle bir salona alındık ki içeride tüm Battal Gazi filmlerinin atlı sahnelerinin provaları yapılabilir. Bekle Allah bekle, bir öksürük, bir ayak sesi ve o annn!!! İşte efsane karşımdaydı. Saçlar ağarmış, burnunun altına platin renkli bıyıklar düşmüş, spor kıyafetleriyle emekli bir akıncı. İtiraf ediyorum, yıllarca annemi görmesem de karşıma çıksa belki ancak bu kadar heyecanlanırdım. Arkadaşlar tanıtır tanıtırmaz elini uzattı. "Gel bakalım Malkoçoğlu..." Efendim siz isteyin ben saltolar atarak gelirim huzuruza. Diyemedim ama içimden dedim. Sohbet, muhabbet, Cüneyt Arkin şaşırdı.

"Yahu" dedi, "Niye bu zamana kadar tanışmadık bir gelseydin, kapımı çalsaydın?" E bende o kadar medeni cesaret olsa bu kadar sene içimde ur gibi büyütür müydüm bu sevdayı? Hem daha beş dakika önce kapıda yaşadığımız ufak çaplı şoktan haberi var mıydı acaba? Konuş Allah konuş, ama benim içime sinmiyor ki! Ben istiyorum bu tarihi buluşmayı bizim gibi akıncılara yakışır şekilde belgeleyelim. Dedim, "Hadi bakalım surlara." Cüneyt Amca'nın gözleri parladıysa da çabuk söndü. "Serdarcığım, dün dişimi kırdım, dişçiyle randevum var." Bu cevap Kızılmaske'nin "Yahu şortum söküldü, bugün

ormana inemeyeceğim," demesi gibi bir şeydi. Bizim muhabirlere birkaç kaş göz işareti, bir provokasyon, bir destek baktık, surlardayız. Daha sura girer girmez herkesin gözü üzerimizdeydi. Film mi çekiyoruz, Cüneyt Arkin'a esti de yeniden fethe mi geldi, bilmiyorlardı. Tam fotoğraflara başladık, baktım içeriden müze memuru kılığında bir adam çıktı. "Beyler burada fotoğraf çekemezsiniz, Kültür Bakanlığı'nın bir emrine göre..."

"Ulan bu kaleyi ben fethettim, sizden mi müsaade alacağım!" Hey

yavrum heyyy! **İşte ormanda on kaplan gücünde olan Fantom gibi, Cüneyt Arkin da surlarda özbenliğini hatırlamıştı.**

Memur bir devlet mahcubiyetiyle surların arasında kayboldu gitti...

Surlara çıktık ama benim içim kaynıyor tabii, "Yahu şöyle iki figür yapalım."

"Serdarcığım, olmaz şimdi sana saygımdan dövmem de."

"Hocam döv, ben yirmi yıldır bu sopayı yemek için bekliyorum."

"Eh dur bakalım şöyle." Hay dilim tutulaydı da demeyeydim. Daha pozisyonu alır almaz patada

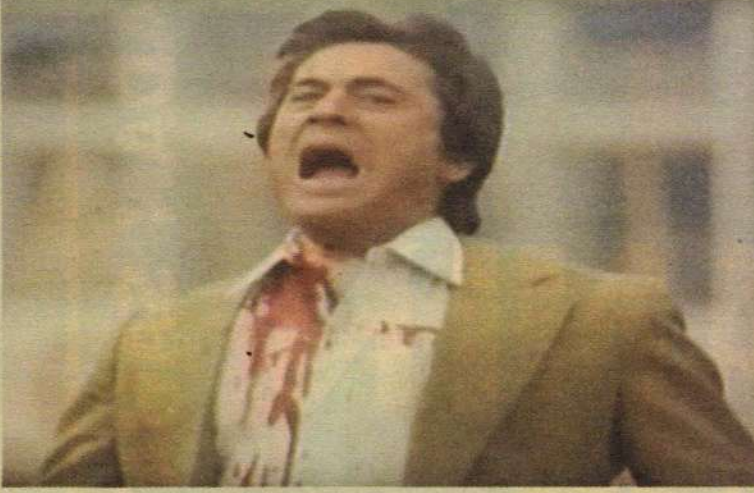
kütude iki tokat bir yumruk suratımda patladı. Deklanşör seslerini duyunca içim rahatlamıştı. Şoku atlatmıştım. Ama yanılmışım. Daha kendime gelemenden, "Bak bir de şöyle dur, hah, huh, hieyyt." Yahu kardeşim suçum ne, günahım ne? Nedir bu? Bir döner tekme yedim ki kobra zehri gibi etki yaptı! Ben anamdan babamdan böyle sopa yemedim. Gazetede ki karizmayı toplamak bile yıllar alacak artık. Baktım pabuç pahalı, atıldım hemen.

"Bakın Cüneyt Bey, Boğaz Köprüsü ne güzel." Bu cümle bizim gerçek hayatta olduğumuzu hatırlatmaya yetmişti. Şöyle bir toparlandık. Yarım saat sonra ayrılmıştık. O belki bir haftaya beni unutacaktı ama ben O'nun yıkılmaz kalesiydim. Artık mezar taşıma bile adını yazdıracaktım. Emellerim gerçekleşmişti. Ve eylemlerim de aralıksız sürecekti. Artık ben kutsanmış ve mührü kapmış bir Çekirge Akıncıydım...

O belki bir haftaya beni unutacaktı, ama ben O'nun yıkılmaz kalesiydim.

yıkılmayan adam

Bir efsanedir Cüneyt Arkin. Kimileri için Dünyayı Kurtaran Adam kimileri için Kara Murat, Malkoçoğlu ya da Battalgazi'dir. Ama o aslında Yıkılmayan Adam'dır. Ölümünden döndüyse, Yeşilçam'ın ışıltılı dünyasında savrulup gitmediyse, tehditlere, yargılanmalara boyun eğmediyse yıkılmadığı içindir. Ve o "yıkılmayan adam" tüm bunları bizim nüfus kağıdında adı olarak bildiğimiz Fahrettin'den öğrenmiştir.

"Yıkılmayan Adam" filminin finalinde Cüneyt Arkin onlarca kurşunu yer ama yere düşmez ve sonra da o kurşunu sıkanlara karşı var gücüyle haykırır: "Ben yıkılmam asla."

Boşuna değildir bu haykırış. Arkin'in hayat mücadelesinin bir özetidir. Kimileri için Dünyayı Kurtaran Adam, kimileri için Battal Gazi, kimilerine göre Kara Murat'tır, kimilerine göre Malkoçoğlu ya da Komiser Cemil'dir belki... Hepsi bir yana o gerçekte "yıkılmayan adam"dır...

Filmlerde kahramanlık yapmak onun işidir. Orduları bozar, kaleleri fetheder... Ama aslında o kendi hayatının kahramanıdır. Türlü türlü badireler atlatır hayatı boyunca. Yoksulluk mu, en derinden yaşar. Açlık mı, bir kuru ekmeğin kıymetini onun kadar bilen çok azdır. Zerdali kokulu ablası Sıdika'nın vefat etmesiyle ölüm acısıyla çok erken

yaşta tanışır. Hayat ona biraz da zorunluluktan sinemanın kapısını aralar. Beyazperdede kahramanlık hikayeleri anlatır. Yargılanır ("Yıkılmayan Adam" filmi yargılandığı filmlerden biridir) 15 yıl ağır hapisle. Mafya gelir kurşunlar bacağından, film setlerinde sıkça kazalar geçirir, ölüm tehlikesi yaşar ama ilk müdahaleyi kendisi yapar. Kimi zaman tehdit edilir, kimi zaman ahlaksız tekliflerle yüz yüze kalır, yine doğru bildiğinden şaşmaz. Velhasıl zordur hayatta kalmak onun için ve o sende de yıkılmadan hayatta kalmayı başarır.

Kolay değildir yaşadıkları. Fakat Kurtuluş Savaşı'nın en kanlı muharebelerinden Sakarya Meydan Savaşı'nda ön cephede çarpışan ve tüm hayatı boyunca bu savaşta vücuduna saplanan şarapnel parçalarının izlerini taşıyan, İstiklal Madalyalı Yakup Efendi'nin oğlu Fahrettin'dir o.

Çoğumuz için Fahrettin Cüreklidir, Cüneyt Arkin'in nüfustaki ismidir. Ama işin aslı o apayrı bir kişiliktir. **Ve o kişilik olmasaydı Cüneyt Arkin belki ilk darbeye değil ama birkaç darbe aldıktan sonra muhtemel yıkılır giderdi.**

Cumhuriyet'in idealist öğretmenlerinin elinde yoğrulduktan sonra Eskişehir'in bir köyünden çıkıp İstanbul'a gelerek tıp okuyan, edebiyat aşığı, Cemal Süreya'dan Ülkü Tamer'e birçok yazar ve şairin arkadaşı, her türlü zorluğa karşı katmerli Fahrettin, Cüneyt Arkin olup sinemada boy göstermeseydi muhtemel bugün onu namı bir edebiyatçı ya da doktor olarak tanıyacaktık. Fakat hayat sınavında ona, Cüneyt Arkin rolü biçildi. O da bu rolü başarıyla oynadı! Oynadı ama çok çalıştı. Kendini kaybedercesine, "adını unutacak kadar" çalıştı. Ama Fahrettin hep içinde kaldı.

Bir bedende iki kişilik... Mümkün mü? Mümkün galiba. Yıllar yıllar önce gazetelerde "Dr. Fahrettin'den Cüneyt Arkin'a öğütler" diye açılır bu durumu Cüneyt Arkin. Ama bunu sorun etmez, gizlisi saklısı yoktur çünkü. Ve bilir ki Fahrettin olmasaydı Cüneyt'in yıkılmadan ayakta kalması çok da mümkün değildi.

Zaman zaman çatışır. Çünkü farklı kişiliklerdir. Fahrettin daha sakindir, Cüneyt Arkin öfkeli. Fahrettin akılcıdır, Cüneyt Arkin duygusal. Fahrettin geri planda kalmayı bilir, Cüneyt Arkin öne çıkmayı sever. Ama Cüneyt Arkin, Fahrettin'den çalışkan olmayı, işine, ekmeğine dört elle sarılmayı, dürüst olmayı öğrenmiştir. Sinemaya başladığında Yeşilçam'ın birkaç üniversiteli artistlerinden biridir o. Yakışıklılık ve güzellik geçer akçedir o yıllarda ama tüm sinema hayatını yakışıklılığı üzerine kuramayacağını bilir.

Oyunculuğunun ilk günlerinde Medrano Sirki'ne gidip ata binmeyi öğrenmesi, kar kış demeden antrenmanlar yaparak performansını koruması, bizi sinemada Kaf Dağı'nın zirvesine çıkardığı filmleri çekerken imkansızlıklarla mücadele etmesi bunun içindir. Kısaca Cüneyt Arkin, efsanesini yaratırken Fahrettin'den öğrendikleriyle sinemada var olur. Biz o kadar bilmeyiz Fahrettin'i, Cüneyt Arkin'dir o bizim için. Avrupa'da Amerika'da George Arkin'dir, Uzak Doğu'da Lee Arkin'dir ismi. Sinema bu, isimler değişir, filmler hep izlenir ama gerçekte o efsanenin arkasında Fahrettin vardır.

1994'te Tarık Zafer Tunaya Kültür Merkezi'nde 80 Yılda Seyrialemler başlıklı söyleşilere katılan Cüneyt Arkin, Fahrettin'in hakkını teslim eder: "Benim yazı yazmaya, şiir, hikaye yazmaya başladığım zaman arkadaşlarım vardı, Cemal Süreya olsun Turgut Uyar olsun... Onlara her zaman çok yiğit gözüyle bakmışımdır, kahraman gözüyle... Çünkü ekmek paralarını kalemleriyle çıkaracak kadar dayandılar, çok dayandılar. Ben galiba işin biraz kolayına kaçtım. Ama fark edebildim mi, hayır fark edemedim. Çünkü insana fark etme zamanı ve fırsatını tanımadılar. Ve gele gele bugünlere geldik."

Emin olun Cüneyt Arkin arkasına yaslandığı zaman, Eskişehir'deki çocukluk günlerine, bozkırın ortasında çobanlık yaptığı, annesi, babası, ablalarıyla geçirdiği zamanlara gidiyordur aklı. Çünkü orada Fahrettin var ve Cüneyt Arkin o günlerde edindiği tecrübelerle yıkılmadan ayakta kalıyor.

Velhasıl koca çınar bir hastaneye gitti diye endişe edecek halimiz yok. Biliriz ki o beş numaralı bakışını atar yine, tatlı bir tebessüm ilüştürir yüzüne ve poz keser bize Cüneyt Arkin olarak. Ama yıkılmayan adam aslında Fahrettin'dir.

**Sinema bu,
isimler değişir,
filmler hep izlenir
ama gerçekte
o efsanenin
arkasında
Fahrettin
vardır.**

6.

ZEKİ YURTBAŞI TASARIM ÖDÜLLERİ

DOĞADAN SANATA

DOĞANIN RİTMİNE KULAK VER

SEN TASARLA

BİRİNCİLİK ÖDÜLÜ:
12.000 TL

Birinci olan tasarım üretilecek Ünicera
2018 Seramik Banyo Mutfak Fuarı'ndaki
Yurtbay Seramik Standı'nda sergilenacaktır.

İKİNCİLİK ÖDÜLÜ:
8.000 TL

ÜÇÜNCÜLÜK ÖDÜLÜ:
6.000 TL

MANSİYON
1.500 TL

SON TESLİM TARİHİ
17.12.2018

Doğanın sesine kulak ver, uzun uzun dinle. Ne istediğini söyleyecek sana kalbin.
Tüm mucizeler sende, en güzel sesler içinde... Ritmini yüksek tutmak için asla pes etme,
doğanın her gün yenilenmekten vazgeçmediği gibi... Şimdi büyük ödül için göster kendini!

Şebnem İşigüzel

balıkçı muhsine

“O koca köy meydanında yapayalnızdım,” diyordu. “Yüzümü döndüğüm deniz vardı sadece. Kim ne derse desin ben de erkekler gibi açılıp bu denize ekmeğimi kazanacağım dedim ve yürüdüm gittim.”

Muhsine'yi yirmi beş yıl önce tanıdım. İlk kitabım Hanene Ay Doğacak yeni çıkmıştı. Ödül almıştım. Kitabım yasaklanmıştı: On sekiz yaşından küçükler okuyamaz. Sevdığım pek çok yazar Muzur Kurulu'na karşı bir bildiri yazıp imzalamışlardı. Yayıncım benden de bir çift söz istemiş, “Demek iki yıl önce yazsam ben de okuyamayacaktım,” demiştim. Öyleydi.

Muhsine, beni, kızarttığı balıkları una bulamak için yaydığı gazetede görmüş. Kitabımın adı dikkatini çekmiş. Çünkü kendisini çok darda sıkışmış huzursuz hissediyormuş. Kocasını daha o yaz başı ölmüş. Çok sevdiği denizde değil, kasabaya giderken yolda.

Muhsine, yirmi yedi yaşında eteğinde iki kız çocuğuyla kalakalmış. Kitabımın adı ona umut vadetmiş. Un serdiği gazeteden nasıl heceleyerek okuduğunu anlatmıştı. Ardından Muhsine, ölen kocası gibi balıkçılık yapmaya başlamış. Ondan kalan küçük motorlu sandalla balığa çıkmış köyün erkekleri gibi.

Çok geçmeden köyün ihtiyar heyeti onu huzura çağırmış. Bu da açmış isyan bayrağını:

“Kadın olduğum için mi? Kadın olmak suç mu? Ben de ekmeğimi sizin gibi denizden çıkaramaz mıyım? Deniz bana yasak mı?”

Aklına ne geliyorsa söylemiş.

“O koca köy meydanında yapayalnızdım,” diyordu. “Yüzümü döndüğüm deniz vardı sadece. Kim ne derse desin ben de erkekler gibi açılıp bu denize ekmeğimi kazanacağım dedim ve yürüdüm gittim.”

“Peşim sıra köyün kadınları baskı yapmışlar kocalarına, ihtiyar heyetine. Eğer Muhsine'nin balıkçılık yapmasına engel olursanız 'eve almayız sizi' demişler. Hatta Deli Zehra 'Yakarım teknelerinizi, keserim ağlarınızı, parçalarım oltalarınızı, delik deşik ederim yengeç sepetlerinizi, köreltirim zıpkınlarınızı, keserim sünger avcılarının ciğerlerine hayat üfleyen hortumlarını, delerim zırhlarını' demiş.”

Kadınların isyanı üzerine Muhsine'ye izin çıkmış. Bunu anlatırken gözleri dolmuş, güneşten sararmış saçlarını örten yemenisini çözüp yeniden bağlamıştı. Yemenisini çıkarmaz, maviş boncuklarının arasında göze çarpan kocasının muskasını boynundan eksik etmezdi.

Bizi kara ulaşımının olmadığı kıyıya bırakmış sonra dönüp almıştı. Vermeye çalıştığımız parayı kabul etmemiş, balık satın almak istememizi “yememişti”:

“Siz turist değil misiniz? Nerede pişireceksiniz balığı? Canınız balık çektiyse gelin bizde yiyin.”

Öyle yapmıştık.

İki küçük kıızıyla birlikte hazırladığı akşam sofralarına misafir olmuştuk. Bahçesindeki asmanın altında daha yeni sulanmış, yıkanmış avluda çıplak bir ampulün ışığında hayatımızın en güzel yemeklerinden birisini yemiştik.

“Siz sevdiniz buraları,” demişti.

Ertesi gün kendi bildiği bir kıyıya götürmüştü bizi. **Denizin başında taş bir kulübecik vardı. Sırtını suya inen çam ormanına dayamış kulübecik. Ne yolu ne suyu ne elektriği varmış.**

“Ama isterseniz elden geçirip oturun.”

Tuvalet niyetine kör bir delikçiğin olduğu yerin kapısını bile yükseltmeye izin yoktu ama tek göz odası, üç minik penceresi ve denize açılan kapısıyla bize yeterdi, yetecekti.

Ömrümüz burada geçti. Çocuklar yürümeden yüzmeyi öğrendiler desem yeridir. Onu pırpır teknesinin sesinden tanırdık. Gün doğmadan kızlarıyla balığa çıkar, dönüşte uğrar çayımızı içerdi.

Teknesinin ucunda maviş gözlerini uzaklardan ayırmadan denizi, rüzgarları, bulutları, kimsesiz maviliklerde kızlarıyla nasıl dalıp çıktıklarını, kırk sefer yakalayıp geri bıraktığı ahtapotla dostluğunu, balıkları, deniz kuşlarını anlatırdı.

“Tabiata boşuna tabiat ana dememişler.

Toprağa toprak ana. Kadın gibi pek güçlü tabiat da toprak da. Sen ona zarar verdiğini kıydığını ezdiğini düşünürsün ama o isterse senin elinden her şeyi çeker alır.”

Rüzgarın, denizin dilini bilen kadın nasıl bilge olmasın?

İlk başta kızlarına kitap getirirdim.

“Onlara verdiklerini ben de okuyorum,” deyince Muhsine'ye de kitap getirmeye başladım:

Sait Faik, Halikarnas Balıkçısı, Yaşlı Adam ve Deniz.

“Nasıl böyle güzel anlatmışlar, nasıl benim kadar iyi bilebilmişler?” dediği kitaplar.

Sait Faik'in Semaver'ini, “Kocam öldüğünde bu kadar ağlamamıştım,” diye anlatmıştı.

Kızım dünyaya geldiğinde bize kendi kızlarının makaralı salıncağını getirmiş, el ayarını bizzat kendisi öğretmişti.

“Elinizin ayarını kaçırırsan bebenize yeri öptürürsünüz,” demişti nitekim öyle olmuştu. Sırasıyla tavanı, duvarı ve yeri öptükten sonra ufaklığım salıncaktan kafa üstü yatağa, babasıyla aramıza uçmuştu.

Kızlarını okuttu. Onlara kendi hayalindeki meslekleri verdi. Büyük doktor, küçük öğretmen oldu. İstanbul'a geldiğinde, “Nasıl yaşıyorsunuz bu kalaba şehirde,” demişti ama Boğaz'ı sevmişti.

Bu yaz başı hastalandı Muhsine. “Meğer içimde bir tümör ağaç gibi kök salmış,” diye anlattı hastalığını telefonda. İzmir'de kızının çalıştığı hastanedeydi. Ölecek olmasını bilmesine rağmen mutluydu. Beni görünce ağlamaya başladı. Güzel günler geldi dedi aklıma.

Son günlerinde köyüne götürdüler. Pırpır motoruna bindirip denize açıldılar. “Morfin vermiştim, kendini bilemez bir haldeydi ama denizin üzerinde hep gülümsedi,” diye anlattı kızı. O gece asma altına kurdukları yatağında ölmüş. Denize nazır güzel bir mezarlığa gömdüler. Okuduğu kitapları muhtarın odasına dizmiş “İsteyen alıp okusun,” demiş. “Kız bu okuduğumuz insanlar gerçekten yaşamışlar mı?” diye soruşu aklıma geldi. “Sen yazdığın insanları tanıdın mı mesela?”

Kıyıda taş kulübe turistik tesis adı altındaki dev bir beton yığınının yanı başında kaldı. “Ama anlatılan, yazılan, yaşanan kalıyor,” demişti yol alırken teknesinde. Doğru. Senin gibi kahramanlar, senin gibi kadınlar ölmüyor; güzel yerlerin hatırası yaşamaya devam ediyor Muhsine.

“Tabiata boşuna tabiat ana dememişler. Toprağa toprak ana. Kadın gibi pek güçlü tabiat da toprak da.”

İlber Ortaylı

talebe kazanç kapısı değildir

Şu teori çok yanlış: "Üniversiteyle bir şehri kalkındırırız." Şehrin ancak bakkalını, çakkalını ve açgözlü ev sahiplerini kalkındırırınız. Şehir üniversiteyle kalkınmaz. Bu mümkün değil. İnsan, Avrupa Ortaçağı'ndan bakarak tetkikini yapmak zorundadır. Yani Avrupa'da Oxford Üniversitesi var, niye? Çünkü Londra'nın burnunun dibinde, o tarihte bir günlük yürüyüşle gidiliyordu, bugün hiçbir şey değil 45 dakika. Çünkü şehirle üniversite her zaman bağdaşmaz. Talebeler ve hocalar şehrin kazıkçılığından şikayet eder, kavga çıkarırlar. Şehirde onların getirdiği ahlaksızlık ve gürültücülükten şikayet ederler. Dolayısıyla hiçbir Avrupa ülkesi şuraya bir üniversite kurayım da şurası kalksın demez. Üniversiteler doğrudan doğruya kendi fildişi kulesi içinde çalışmak, üretmek zorundadır.

"Her yere üniversite açılmaz" demekten dilimizde tüy bitti. Bir yerde üniversite açmanın şartları vardır. Üniversite tabii ki açacaksın ama dağa, taşa değil, icabında Ankara'ya 20 üniversite kurarsın. Doğudan gelen çocuklar o şehrin kültürünü görür. Her yere gidip üniversite kurulur mu? Üniversite okuyan adam kültür görecektir. Dağın başına çocuk yollanır mı üniversite okutuyorum diye? Kaldı ki tek sorun da bu değil. **"70 bin öğrencimiz var, 50 bin öğrencimiz var" diyorlar, "Kaç tane yurduunuz-yatağınız var?" deyince havaya bakıyor rektörler.** Siyasilere baskı yapıyorlar: "Bizim çocuğumuz okumasın mı, bizim ilimize de üniversite yapın." Çocuğunuz okursa Boğaziçi'ni, İTÜ'yü, ODTÜ'yü kazanıyor. Her ilimiz eşit derecede cahil olduğu için İstanbul ve İzmir'in bir önceliği yok. Orada asıl sorduğu o değil, şu: "Bizim ev kiraya verilmesin mi, bizim bakkal iş yapmasın mı?" Talebeye bir kazanç kapısı olarak bakılması çok ayıptır. Buna karşıyım. Bu aşağı yukarı 40 yıldan beri bütün Türkiye hükümetlerinin ortak kusurudur. Bizim en kıymetli varlıklarımız olan genç beyinlerimizi bu şekilde telef etmeye kimsenin hakkı yoktur. Türklerin

yanlış bir anlayışı var: "Herkes üniversiteye gider." Hayır. Herkes üniversiteye gitmesin. Herkese tabii ki kara cehaletten kurtaracak bir eğitim verirsın, herkese iş yapacak bir eğitim verirsın, zanaatçı olur, başka bir şey olur. Ama herkesi üniversitede okutamazsın.

Herkesin üniversiteye gitmesinin acısını tadacaklar. Müthiş paralarla okuyanlar iş bulamayacaklar, ancak daha basit, daha pratik dalları öğrenmek için de geç kalmış olacaklar. Çok hazin şeyler bekliyor Türkiye'yi. Her çocuk bürokrat olmak istiyor, genel müdür olmak istiyor, savcı olmak istiyor. Oysa iyi bir marangoz, iyi bir tesisat tamircisi, iyi bir elektrikçi çok daha önemlidir. Herkesin hekim ve göz

hekimisi olması şart değil. Optik alanında çalışan ustalar çok daha önemlidir. Herkesin üniversiteye gitmesi demek şu demek: Genç yaşta öğrenilecek bir dolu meslek varken oyalanmak demek. Bu kadar işletmeciyi ne yapacağız, çok merak ediyorum. Bu kadar çok sosyologla ne olur çok merak ediyorum. Liseden sonra herkesi tarih fakültesine yollamanın manası nedir?

Bu ay birçok üniversite açılıyor. Yüz binlerce öğrenci yeni ümitlerle üniversiteye başlayacak. Ve kısa süre içinde bu ümitlerin kırılmaya başladığını maalesef göreceğiz. Eskilerin sukutuhayal dedikleri bu tehlikeli sürecin içine düşmemenin iki yolu var: Birincisi faydasını görmeyeceğinize inandığınız bir bölümü hatta üniversiteyi derhal terk edin. **Hayatınızı daha elle tutulur bir iş kolunda devam ettirmeyi deneyin!** 18-20 yaş biraz geç görünse de insan pekâlâ iyi bir aşçı olabilir, elektrik teknisyenliğine yönelebilir, zanaatlarda hayatını kurabilir. Bazı dallarda yetenekli ve çalışkan insanlar üniversitenin temsilcisi olan profesörlerden daha saygın bir statüye dahi gelebilirler. İkinci yol ise bulunduğunuz dalda daha çok merak etmek ve daha çok okumak. Evvela Türkçenizi geliştirmek ve yabancı dil öğrenmek. Unutmayın ki Türkiye, artık üniversite mezunlarının mutlaka bir şekilde iş bulduğu ülkeler kategorisinden çıktı.

Üniversite bir şehri kalkındırmaz, şehrin bakkalını, açgözlü ev sahibini kalkındırır.

hangi film, hangi sahne?

Can Yaman

Syd: Birlikteyken, birbirimize aşıkken sahip olduğumuz şey, günlerce biriyle yatakta yan yana yatıp dış dünyada olanlara aldırmamak... O his kayboldu. Ve bir daha asla geri gelmeyecek gibi hissediyorum. Bu ne kadar acı, anlıyor musun?

London / 2005

Yönetmen - Senarist: Hunter Richards

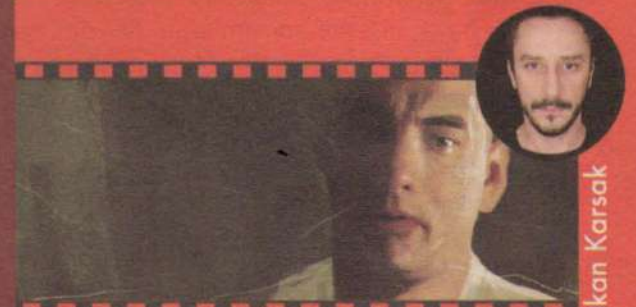
Begüm Kütük Yaşaroğlu

Gordon Deitrich: Uzunca zaman maske takarsan, altındaki kimliği unutursun.

V for Vendetta / 2005

Yönetmen: James McTeigue

Senarist: Lilly Wachowski, Lana Wachowski

Hakan Karsak

Paul Edgecomb: Bu dünyada öyle şeyler oluyor ki Tanrı'nın neden izin verdiğini merak ediyorum.

The Green Mile / 1999

Yönetmen: Frank Darabont

Senarist: Stephen King, Frank Darabont

Sunay Akın

ilk kaleci kazağım

Yerdeydim ve avuçlarım kızgın kömür parçalarını tutmuşum gibi yanıyordu... Sağ yanıma gelen şutu benim de hala nasıl olduğunu anlayamadığım bir refleksle kurtarmıştım... O an, Lefter'in sözü duyuldu...

İstanbul'a göç ettiğimiz ilk yıl, Selimiye İlkokulu'ndan mezun olunca Yeşilköy'e taşındık. Evimiz bahçeli bir apartmanın girişindeydi ve yan apartmanın aynı katındaki komşumuzun oğluyla arkadaş olmamız kolay olmuştu. **Bir akşam, bahçelerimizi ayıran duvarın üstünde otururken, birlikte bir futbol takımı kurmaya karar verdik.** Bizim bahçede meyve ağaçları olduğundan, her zamanki gibi arkadaşlarımızla maç yaptığımız komşumuzun evinin arka bahçesinde toplandık.

Kimin, hangi mevkide oynayacağına karar veriyorduk. Santrfor için tek aday vardı, o da eski bir futbolcu olan, babamla bahçedeki masalarında birbirini ağırlayan komşumuzun oğluydu. Kimse kaleye geçmek istemiyordu. Kaleye geçmek demek; topa iyi vuramamak, çalım atamamak, daha doğrusu "kötü futbolcu" anlamına geliyordu.

Öyle hararetle tartışıyorduk ki yanımıza gelen, santrfor arkadaşımızın kendisiyle aynı adı taşıyan babasını fark edemedik: "Neden kavga ediyorsunuz?" Kavga etmediğimizi, aramızdan kimsenin kaleci olmak istemediğini söyledik. Taşlardan bir kale kurmamızı isteyerek,

anlaşmazlığa son veren sözünü söyledi: "Hepiniz teker teker kaleye geçeceksiniz. Şutları ben çekeceğim. Kimin kaleci olacağına ben karar vereceğim ve o itiraz etmeyecek." Bir zamanlar kalecilerin korkulu rüyası olan şutlarını birbiri ardına sıralamaya başladığında bırakın tutmayı, aramızda topu gören bile yoktu... Kaleye her geçen komik duruma düşüyor, bir sonraki hırslanarak golü kurtarmaya çalışıyordu. **Kaleci olmak istemeyen çocukların bir tek hayali vardı; o efsane futbolcunun ayağından çıkan topu yakalamak!**

Yerdeydim ve avuçlarım kızgın kömür parçalarını tutmuşum gibi yanıyordu... Sağ yanıma gelen şutu benim de hala nasıl olduğunu anlayamadığım bir refleksle kurtarmıştım...

O an, Lefter'in sözü duyuldu: "Tamam, kaleciyi bulduk. Kaleye bu Lazoğlu geçecek." **Babam, futbol takımı kurduğumuzu komşumuz Lefter Küçükandonyadis'ten öğrendiğinde "Formalar benden," demişti.** Bir akşam, elinde iki büyük paketle geldi eve. Formaların sarı lacivert renklerde olduğunu görünce ağabeyim de ben de çok şaşırmıştık. Trabzonluyduk ve bordo mavi forma almasını ısrarla istemiştik babamızdan. Babamın, futbolun kardeşlik ve dostluk olduğunu anlayamayanlara verilecek, hayatımda duyduğum en güzel söz kulaklarımda hala:

"Oğlum, sizin takımında Lefter var. Onun farklı renkte forma giymesi yakışık almaz."

Babamın aldığı formalar arasında kaleci kazağı yoktu. Ben de kendi formamı kendim yapmaya karar verdim. Bir fanilaman arkasına ispirotlu kalemle "1" yazdım ve önüne de nedendir bilmem, bir İngiliz takımı olan "Stoke City"nin adını yazdım. İlk kaleci kazağıma ise iki yıl sonra kavuşacaktım. Her şey lacivert ve beyaz renklerde, üstünde sırasıyla maç, tarih, saha, saat, hareket ve not yazan tabelanın elektrik direğine asılmasıyla başlamıştı...

Zeynep Kamil Gençler Gücü'nü kurmuştuk. Eski Toptaşı Caddesi'nin semte adını veren hastaneye en yakın elektrik direğinin asılı takımın tabelası altından geçerken, başını kaldırıp gururla bakan on üç, on dört yaşlarında çocuklardık... Ama ne formalarımız vardı

ne de futbol topumuz!

Karar verdik, para toplayacaktık. Kimden mi? İstanbul'dan!

Bir arkadaşımızın babasının çalıştığı matbaada bastırdığımız makbuzlar elimizde, Zeynep Kamil'den yokuş aşağı yürüyerek esnaftan kapı kapı para istemeye başladık. Üsküdar iskelesine vardığımızda topladığımız parayı saydık ve yeterli olmadığını gördük. Başımızı kaldırdık ve karşı yakaya, tarihi yarımada baktık. Babalarımız para kazanmak için oraya gidiyordu. Evet, para İstanbul'un Avrupa yakasındaydı.

Ertesi gün Eminönü'ne geçtik, gagası ve ayakları sarı, gövdesi beyaz martılarla arkadaş olsun diye, aynı renklere boyanan bir vapurla... Sirkeci'nin arka sokaklarında, saat satan mağazalara sırasıyla girip, bir futbol takımı kurduğumuzu ve malzeme almak için para topladığımızı söyleye söyleye, Büyük Postane'nin karşısındaki, spor malzemelerinin satıldığı caddeye vardık. Portakal renkli, kollarında siyah şeritler olan kaleci kazağını orada gördüm ve tüm çekingenliğim gitti üstümden. Çağaloğlu

Yokuşu'nda, kapısından içeri girdiğim neredeyse hiçbir mağazadan para almadan çıkmadım. Bunu, portakal rengindeki kaleci kazağına sahip olmanın azmiyle başardığıma inanıyordum.

Çok sonra anlayacaktım ki o yokuştaki mağazaların sahipleri kırtasiye, okul malzemesi ve kitap satıcılarıydı...

Ve karşılarında forma almak isteyen çocukların hevesini kırmayacak kadar duyarlı, aydın insanlardı. İstanbul, 1974 yılının yazında, futbol takımı kuran çocuklarına forma, şort, tozluk, top ve kaleci kazağı alan bir kentti. Ve bunu sadece iki günde yapmıştı...

Mevsim yaz olduğundan, pazar sabahı oynadığımız maçlardan sonra Salacak kıyısına gidiyor, formaları tekrar üstümüze giyerek denize atlıyorduk. **Boğaz, Zeynep Kamil Gençler Gücü'nün formalarını yıkayan bir çamaşırvhaneydi gözümüzde.**

Kurumaları için kayalıklara serdiğimiz formaları seyretmenin hazzı bambaşkaydı. Eminim, güneş altındaki ilk kaleci kazağımın ışıltısı, Kız Kulesi'nin gözünü bile kamaştırmıştı. Portakal renkli, kolları siyah şeritli kaleci kazağını alabilmek için para topladığım Çağaloğlu Yokuşu'ndaki mağazalardan birinin vitrininde, yıllar sonra bir çocuk duracak ve bir daktiloya iç çekerek bakacaktır. Yazmaya, Almanya'dan izne gelen teyzesinin armağan ettiği dolma kalemle başlayan çocuk, o anı şöyle anlatır: "Vitrinde duruyor portakal renginde, tuşları simsiyah parlak. Uzun bir süre baktım kavuniçi daktiloya, yanındaki beyaz renkli daha büyükçe olanla mukayese ettim, cama yapışıp sağını solunu iyice

inceledim. Fiyatı yazmıyor, yazsa en azından pahalı deyip gideceğim ama ya ucuzsa, cebimdeki para yetmez ama babamla oturup bu konuyu masaya yatırabiliriz..."

Portakal renkli, kolları siyah şeritli kaleci kazağını almak isteyen çocuk, dört yıl sonra yine bir çocuğun vitrinindeki portakal renkli ve siyah tuşlu daktiloya bakarak hayal kurduğu o mağazadan içeri elinde makbuzla yardım istemek için girdi mi, bilmiyorum? Ama aynı renkte, ayrı hayallerdeki çocuğun kim olduğunu sizlere söyleyebilirim...

O çocuk, mizah dünyasının çok usta bir yazarı olacak ve yazılarının çoğunu beklenmedik bir isimle bitirmemden dolayı her karşılaşmamızda "O çocuk, Nazım Hikmet!" diyerek beni kucaklayacaktır...

Ve o çocuk, Can Yılmaz'dır!

"Oğlum, sizin takımında Lefter var. Onun farklı renkte forma giymesi yakışık almaz."

Hasköy, 1989

büyüdüğümü anlıyorum

SIKICI ŞEYLERİN ARTIK BENİ
DAHA ÇOK İLGİLENDİRMESİNDEN...

BAZI ŞEYLERİN DAHA
ANLAMLİ GELMESİNDEN...

BAZI ŞEYLERİN DAHA DA
ANLAMSIZ GELMESİNDEN...

SORUMLULUK DAĞININ GİDEREK
DAHA DA BÜYÜMESİNDEN.

ANLIK ŞAŞIRMALARDAN...

POSTA KUTUSUNUN
DAHA SIK ZİYARET EDİLEN
Bİ YER OLMASINDAN...

GEREKSİZ SORGULAMALARDAN...

BAZI YETENEKLERİMİN
KAYBOLMASINDAN...

BULUNDUĞUM YERLERDE
HİSSETTİKLERİMDEN...

ŞAŞIRTICI
ÖZLEMLERDEN...

GİYİŞİ SEÇİMLERİMDEN...

..BÜYÜDÜĞÜMÜ ANLIYORUM

Mahir Ünsal Eriş

yalan bahsi

Yalan, ona inanan ikinci bir insan varsa kendini gerçekleştirmiş sayılır. Bu dünyada biri, uçabileceğiniz yalanına samimiyetle inanıyorsa işte o andan itibaren yalan tedavüle girmiş demektir.

çocukluk arkadaşım, eski dostum
Palavracı Hüseyin'e

Yalanı kimse sevmez. Ama yalan söylemek kötüdür demek asla hakikati yansıtmaz. Siz hiç yakınını kaybeden birine bu haberi vermek zorunda kaldınız mı? Bu işin usulü şudur; o kişi aranır ve yakının rahatsızlandığı söylenir, acilen gelmesi istenir. Geldiğinde olayların korktuğunun çok ötesinde olduğunu zaten kendi gözleriyle görecektir. Ama asla birine, "Yakının öldü, haydi gel," denmez. Çünkü yalan, insanın dünyaya tahammülünü artırmak için bulunmuş bir ilaçtır.

Yalan, insan için başka bir gerçeklik kurma teşebbüsüdür. En ufağından en büyüğüne kadar tüm yalanların mevcut gerçekliği değiştirip dönüştürerek yeniden kurma gücü vardır. Çünkü yalan yalnızca elimizde verili halde bulunan gerçekliği başka türlü yansıtmaya yaramaz, ona müdahale de eder. Örnek olsun diye söylüyorum, durup dururken, dikkat çekmek için, insanları şaşırtmak için ya da ne bileyim sırf cinslik olsun diye "Ben bugün yirmi tane yumurta yedim," diye bir yalan söyleyecek olursanız, bu sizi o anda yirmi tane yumurta yemiş bir insan muamelesi görme pozisyonuna taşır ve gerçekliği o andan itibaren etkilemeye başlar. Tansiyonunuz düşse de hastaneye kaldırılırsanız tüm tıbbi müdahaleler yirmi tane yumurtayı bir seferde götürmüş olduğunuz beyanı esas alınarak yapılacaktır. Belki mideniz yıkanır falan filan. Demeye çalıştığım şey şu, yalan başlı başına gerçekliği yok saymak değildir. Yalan, geçerli olanın dışında bir gerçekliği kurmaya kalkışmaktır.

Yalan en az iki kişiliktir. İnsan kendine yalan söyleyemez. Psikolojik olarak kendisini söylediği yalana ikna etse de fiziksel olarak bunu her zaman reddeder. Kendini uçacağına ikna edebilirsin ama bu uçağın anlamına gelmez. Kendi yalanına inanarak yaşamak tıbbi müdahale gerektiren bir rahatsızlıktır. Yalan, ona inanan ikinci bir insan varsa kendini gerçekleştirmiş sayılır. Bu dünyada biri, uçabileceğiniz yalanına samimiyetle inanıyorsa işte o andan itibaren yalan tedavüle girmiş demektir. Fakat bir yalana inanan sayısı basit bir insan ilişkileri grubunu aşıyorsa o zaman ortaya başka bir manzara çıkar. **Bir yalanı çok sayıda insan aynı anda ve samimiyetle kabul ediyorsa ona artık yalan değil, inanç denir.** Ve bu durumda da söz konusu yalan yalnızca dışarıdan bakanlara tuhaf görünür. İnanç, yalanın yıkılmaz kalesidir.

Hakikat, bulunmayı, kavranmayı oysa yalan yaratılmayı, kurulmayı bekler. O yüzden hakikat çeşitlilik bakımından daha kısırdır. Ona bakan binlerce farklı göz, onu değerlendiren milyonlarca yeni bakış açısı da olsa hakikat hakikattir. Bir taşı havaya attığınızda o taş yere düşecektir. Bunu ister kütle çekimiyle açıklayın ister taşın ağır olduğu için havada durmayı reddettiği şeklinde yorumlayın, isterseniz de Allah öyle istedi deyin. Onu nasıl yorumladığınız hakikatin biçimine halel getirmez. Oysa yalan çeşitli, renkli ve

değişkendir. Yalan, bir zincirin halkaları gibi birbirine bağlı bir yapı yaratma eğilimindedir. Bir yalan söylediyse onu devam ettirmek ya da ele vermemek için muhtemelen yeni yalanlar söylemek zorunda kalacaksınız. Sonra bir yalan, bir yalan daha... Ve sonunda, dönüp baktığınızda kurduğunuz yalanlar dünyasının basit, mikroskobik sayılabilecek bir yalanın kebek etkisi yaratarak çığırından çıkmasıyla bu zinciri yaratmış olduğunu fark edeceksiniz. Fakat fizik kuralları katidir. **Bir zincirin kuvveti en zayıf halkasının kuvvetine eşittir ve kurduğunuz zincirin en zayıf yalanı, bütün bir yapıyı ele vererek çökertebilecek hassasiyeti yaratır.** O nedenle hakikat bilgi, yalansa ustalık ister. Yalan söylemeyi bilmiyorsanız 1-0 mağlup başladığınız bir maça çıkıyorsunuz demektir.

İnsan bir yalanı ne kadar sürdürebilir? Birkaç gün mü? Bir ay, birkaç yıl? Bunun kesin bir cevabı yok. Çünkü yalan, onu söyleyen insanın yeteneği ve ona inananların motivasyonu ile ömür kazanır. 9. yüzyılda Vatikan'ın tahtına çıkarak Katolik aleminin ruhani lideri olmayı başaran 8. Joan'ın yalanı üç yıl sürmüştür mesela. Aslında tahtta üç yıl sürmüştür, ondan önceki hayatında, yaklaşık on iki yaşından beri söylediği yalana herkesi inandırmayı başarmıştır. Joan'ın ya da Papalık öncesi hayatındaki adıyla John Anglicus'un ya da gerçek adıyla Gilberta'nın yalanı şudur: Joan aslında kadındır. Ve kadınların papaz bile olamadığı Katolik dünyasında kilisenin doruğuna kadar çıkmayı başarmıştır. Ondandır ki Vatikan'ın mukaddes tahtına oturan tüm papalar, -affınıza sığınarak söylüyorum- elle yoklanarak testis kontrolüne tabi tutulur.

Buradan çıkarmayı umduğum sonuç da şu, yalan sizi olmadığınız biri yapmaz ama etrafınızdaki herkesin hayatını bir daha geri dönmemesine değiştirebilir.

Bilge Karasu, "Yalan köleliğin şartıdır," der, Maksim Gorki ise "Kölelerin ve patronların dinidir yalan," diye yazar. Çünkü yalan bir iktidar kurma aracıdır. Kitlelere zerk edildiğinde ortaya kontrol edilemez canavarlar çıkarır. Bu yüzden iktidarlar yalancıdır. Çünkü iktidar, insanın insandan ya da insanın diğer canlılardan "üstün" veya daha "yüce" olabileceği yalanı üzerine kuruludur. Bundan dolayıdır ki iktidar varlığını sürdürebilmek için yalanla beslenir.

Bu dünyanın herhangi bir köşesinde herhangi bir iktidar özelinde de böyledir. İktidar yalancıdır. Güç yalan ister. Yalan ona inancak, güce boyun eğecek insan ister. Bu insanları hizaya sokacak olan şey, iktidarın sürmesini sağlayan şeyle aynıdır. Savaşlar, kardeş kavgaları, çatışmalar, nefret siyasetleri, ötekileştirip düşmanlaştırmalar hep yalanla yayılır, yalanla güç bulur. Sürekli aynı şeyi tekrar ediyorum diye kızılmasın ama derdimin altını daha iyi çizmenin yolunu bulamıyorum, bir daha söyleyeceğim. Tüm iktidarlar yalancıdır.

Yalan, bugünkü dünyayı ayakta tutan üç temel sütundan biri. Dünya kötü, hava sıcak, insan bi' acayip. Gideyim de buz gibi bir limonata içip Yaşar Miraç şiirleri okuyayım biraz. Yaşar Abi, n'aber?

deli akgün'ün istanbul şiiri

Can Yücel'in aklına

Aşiyân Korusu'na üç el karanlık sıkıldı
kente bir kez daha çarptı aydınları tevkif fikri
İstanbul ekmek arası ganimetti üzerinize afiyet
duymasın ne olur kahrolur Tevfik Fikret
öfkeyle sorar "kim örttü üstümüze bu sisi"
evet, pardösüsü yoktu Veli'nin, süssüz püssüzdü
Orhan'dı, şairiydi kendi kendinin
yoktu elinden tutan, gökdelende uçan dairesi falan
geçin bunları anam babam, yoktu anahtarı bile
yine de kalplere girdi şiir denen maymuncukla
o yürürken karlı sokaklarda, sırtında tek gömlek
sayfaları titrerdi kitaplarının
o yürürken yağmur altında ceket yok şemsiye yok
üşürdü dizeleri
Orhan Veli düşünürken Nahit Hanım'ı ılık ılık
İstanbul'un egzozundan patır patır düştü Bebek
dediler ki uyku alacak parası yoktu
donuna silah kaçırıyordu İstanbul
soktular onu çantada keklik kafesinin içine
istediler kanarya gibi şakısın
yelkovan kuşu gibi uçsun Sarayburnu açıklarında
sonra dediler ki -bakın buna Tolstoy da tanık-
romanla öykü kavga etti Beyazıt sahaflarında
"Anna Karenina'yı oku da gel" lafı yüzünden
ayırmaya kalktı onları cancağ'zım şiir
arada kaldı, kırıldı birkaç dizesi
dediler ki sonra
Zeynep'le Kâmil adında bir çift leylek geçti
Kuzguncuk'un üstünden
dedim bu ne güzel şey
duysa şimdik bir serçe gibi sevinir Can Baba
o sırada haber uçtu
çatal bıçak fırlatanlar olmuş martılara Kız Kulesi'nden
dedim lokanta değil
Şiir Cumhuriyeti kuracaktık biz Kule'de
bırakmadınız ağalar beyler
Beyoğlu kızıp köpürdü bu işe
devirdi içki masalarını, darlandı sokak sokak
"Bir kıyımız mı kaldı bu şehirde onu da batır hadi"
diye söylendi Metin Eloğlu
Sultanahmet Köftecisi'nin önünde iki Suriyeli mülteci
Orta Doğu'nun küflü haritasını yedi açıktan
üç paket kirli peçete bir de
fark etmedi onları hiç kimse
vicdanın önüne park edilmişti çünkü
son model arabalar

Sait Faik'in kulağına gitti bu, dellendi aman allah
git bul onların hikâyelerini dedi köpeği Panço'ya
diriltti dülger balığını pul pul
kalkıp mezarından, saydı Adalar'ı
nerede Burgaz nerede Burgaz

nerede canımın içi Burgaz
göz göze geldik başımı önüme eğdim
baktı benden hayır yok

haber üstüne haber saldı balıkçılara
gök kararmış, karpuz gibi yarılmıştı İstanbul
gargara yapıyordu Boğaz'ında karabataklarla
sırtını bilgelerin sözlerine değil

kara gözlüklü adamlara dayamıştı
üçü yakaladı Panço'yu, mafyaya devretti
ikisi yaktı Haydarpaşa Garı'nı
bir kötülük dilim dilim etmeye yetti kenti
tam o sırada Beylerbeyi
bacağına sarıldı sevgilisinin beni bırakma diye
ayrılırsak evlenme başkasiyla, ben sana bakarım
sakın Galata Kulesi'ne varma benden sonra
yoksa ağzına martı sıkarım

sen de beni bırakma Kadıköy'cüğüm dedi
denize burnunu dayayan Moda
Cemal Süreya'na yyan baktırma
öyle parasız yatılı bırakma
salma kara dumanlar Gülcemal vapurundan
geri geri giderek Üsküdar'ı geçmeye çalışsa da bir at
Arapça saç ektirmiş adamlar dolaşsa da
Kapalıçarşı'da

ışıkla tara ülkeni sen
ki saçınız ne güzel bir Türkçeyle beyazlamış
desin görenler

diyeyim ki ben de ulan İstanbul
geçmişin cennet gelmişin cehennem
bıraktın ite kaka arada bizi
ister Galata'nda saray kurulsun
ister bahçe'ne Fener tutsunlar
ister yapsınlar taş'ından Beşik
yanaşayım uzun kayığımla kıyına
Kandilli'ni yakayım
Sarı'layayım bir yer'lerini
şiirimle miirimle sarsayım
7.2'lik deprem yerle bir etmeden önce seni

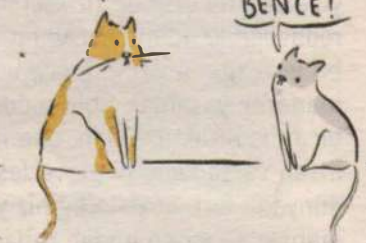
TEYLUL
DÜNYA
BARİŞ
GÜNÜ

ANLADIK
YAZ
BITTİ!

EKONOMİK
KRİZ
BİZİ
MIRMIRLAR
MI
SENCE?

KUYRUCUMUZA
BİLE
BASAR
BENCE!

PLAZALARI, REZİDANSLARI VE
İNŞAATLARI GELEBİLİRSEM
BİR İHTİMAL
SONBAHARI GÖRECEĞİM...

Alper Canıgüz

kanıtlar ve müzakereler

Kahvemi bitirip elemanı süzdüm. Gözleri fıldır fıldır dönmekteydi. Aklından bir hinlik mi geçiyordu ne? “Kendisi Eyüp’te taksicilik yapıyor,” dedim. “Ola ki, arabasına binersin falan, sakın aklını çelip Alman milli takımına çağırmaya kalkma.”

Bir süredir “çeşitli kültürel ve sanatsal” temaslarda bulunmak üzere İstanbul’da bulunan Alman şair arkadaşım Stan LaFleur geçenlerde bir mesaj atarak ekonomik kriz konusunda endişelenmemem gerektiğini, yakında her şeyin yoluna gireceğini müjdeledi. Ben tabii, Almandır, vardır muhakkak bir bildiği diye düşünüp heyecana kapılmakla birlikte, neden diye sormaktan alamadım kendimi. Alman hükümeti, Avrupa Birliği, Bermuda derin devleti, İlluminati... acaba hangi karanlık odalarda verilen gizli kararlardan haberdardı da böyle konuşuyordu? Meğerim ve neyse ki, gerekçeleri tamamen milli ve yerliymiş. **Bir önceki gün bindiği taksinin şoföründen, liranın en geç birkaç yıl içinde dünyanın en güçlü para birimi olacağını öğrenmiş, bu bir. İkincisi ve daha önemlisi, bu iddiaya kanıt teşkil eden bir çalışma da okumuşmuş.** Stan’ın, Pınar Öğünç’e dayandırdığı haberde belirttiğine göre, Erzurumlu bir baba oğul, İstanbul’daki taksici tarafından dile getirilen bu iddiayı şaşmaz bir bilimsel metotla kanıtlamışlar. Evladının alınına, yüzüne ve vücudunun üst kısmına Türk Lirası, alt kısmına ise Amerikan Doları yapıştıran bu keskin zekalı baba, oğlunu üç gün, üç gece bütün şehirde o şekilde dolaştırmış. Hem ibret olsun hem de hâlâ liranın, dolara üstünlüğünden şüphe eden varsa, baksın da görsün diye. İtiraf etmeliyim ki, önce tam anlayamadım çalışmanın dahiyane niteliğini. Batılı odaklar tarafından, emperyalist bir bilim anlayışıyla uyuşturulmuş beynim, sabit değişken, koşullu uyaran, regresyon analizi falan diye bar bar bağırırken, ani bir aydınlanmayla titreyip kendime geldim ve hakikat bütün aydınlığıyla gözlerimin önüne serildi: “Deney deseni,” aynı zamanda kanıtın kendisini oluşturmaktaydı. A-ha işte, üstte sarı sarı liralılar, altta çil çil dolarlar... biri üstte, biri altta... doğal olarak, üstte olan üstün! Efendime söyleyeyim, ben işte öyle bir gurur, öyle bir huşu içindeyken, serde paranoyaklık var, bir kuşku düştü içime. Sakın bu Alman oğlu Alman benimle inceden dalga geçiyor olmasındı? Derhal, bazı şeyleri konuşup açığa çıkarmak için, yazılı olarak kendisinden Türk tarafına, yani bana, bir oturum açmasını talep ettim. O bazı şeyleri anlamamakta direnirse diye de, görüşmemizin Suriyeli mültecilerin yoğunlukta bulunduğu bir yerde gerçekleşmesi konusunda ısrarcı oldum. Bir kez milli ve yerli bilimsel yaklaşımı idrak ettikten sonra aynı minvaldeki diploması anlayışı nasıl da kendiliğinden gelişiveriyordu bak. Buluşup karşılıklı

hal hatır sorduktan, kahvelerimizi söyledikten sonra, “Eine minute,” diye girdim konuya. “Sen bir haydut devlet vatandaşı olduğun için pek anlamazsın ama burada kanunlar işler; olmadı, kanun hükmünde kararnameler. Sakın ola ki, devletimizin gücünü sınamaya kalkma. Burada kanunun hükmü sadece vatandaşı değil fizik kurallarını da bağlar. Enerji yokken var, varken yok olur, yer çekmez, su kaldırmaz olur... ve işte gerçek medeniyet de budur: İki kere iki, yirmi iki!” Boş gözlerle bana bakmaktaydı. Kahvenden bir yudum alıp, hemen yanımda peydahlanan ufaklığı işaret ettim. “Şimdi şu çocuktan bir paket selpak al bakalım.” Stan, alnında boncuk boncuk terler, talimatımı yerine getirdikten sonra sordu: “Suriyeli miydi o?” “Orası sana bağlı,” dedim.

“Ayrıca sana taksicileri çok hafife almamanı öneririm,” diye dostça bir tavsiyeyle devam ettim iddianameme. “Yarın neyin kanun olabileceği konusunda bir fikir edinmek istiyorsan, onlara çok iyi kulak ver. Misal, çok kişi bilmez, dünya yüz metre koşu rekoru da bir Türk taksiciye aittir.” “Usain Bolt’un Türk asıllı olduğunu bilmiyordum... taksicilik yaptığını da,” diye karşılık verdi ama sonra telaşla ekledi: “Tamamen benim cehaletim!” Bana hak verme arzusu hoşuma gitmişti, yanılığını yüzüne vurmak da öyle: “Usain Bolt’tan söz eden kim?” dedim. “Adını sormadım, böyle ufak tefek, kumral bir arkadaş. Kendisinden duydum, yüz metre dünya rekorunu askerdayken kırmış; 6,45 saniye. Senin o Bolt’una otuz metre fark atıyor.” Stan istemsizce gülüp bir şeyler söyleyecek gibi olduysa da parmağımla küçük selpak satıcısını işaret ederek, ekledim. “Hem de postallarla.”

“Postallarla,” diye onayladı. Kahvemi bitirip elemanı süzdüm. Gözleri fıldır fıldır dönmekteydi. Aklından bir hinlik mi geçiyordu ne? “Kendisi Eyüp’te taksicilik yapıyor,” dedim. “Ola ki, arabasına binersin falan, sakın aklını çelip Alman milli takımına çağırmaya kalkma. Ben konuştum zaten kendisiyle. Dedim, güzel kardeşim sen tarihin gördüğü en olağanüstü atletsin, kıyamete kadar kırılmayacak bir rekora sahipsins, git federasyona başvur, ülkemizi dünya şampiyonalarında, olimpiyatlarda temsil et. **Bizi gönendirirsin, kendin de şan, şöhret, lüks içinde yüzersin. Ne dedi biliyor musun? Kismetse olur abi, dedi.** Böyle de

alçakgönüllü, yüksek ahlaklı olur bizim sporcumuz. Eee, ne diyorsun?” “Ne diyebilirim,” dedi Stan bir selpak çıkartıp terini silerek. Yüzünde kocaman bir gülümsemeyle uzanıp boş fincanımı tabağın üstüne kapattı. “Neyse halin, çıksın falin!”

Burada kanunun hükmü sadece vatandaşı değil fizik kurallarını da bağlar.

ŞİMDİ KÜÇÜK İŞLETMELERE DESTEK OLMA VAKTİ!

9 Ekim'i bir kenara yazın,

Sizin için oluşturulan kampanyalardan faydalanın!

Detaylı bilgi için: www.kendiisimgunu.com.tr
#kendiisimgünü #loveownbusiness

METRO

ile KENDİ
İŞİM GÜNÜ

Bedia Ceylan Güzelce

baş'tan hikaye

Gitme diyorum, gitme bak gittiğinle kalırsın. Gitmemen lazım çünkü ben sevgilim, seni ilk kez bir müzede gördüm, bunun rahatlığıyla üzerimizden bin yıl geçmiş gibi seslendim hep sana.

*yalnız atlar yıkılır düzlerde, suya özlemlerinden
Gülten Akın*

Gökteki kuş, yerdeki kış ve tendeki iş kıskanır başındaki belayı kimi gün, usul usul sokulur zaman, gizlice yürütür kader arabalarını, zira koşarken belli olmaz, yaşarken insan anlamaz. Kaybetmeden de özler aşıklar birbirini, binlerce yıl sonra bir müzede karşılaşmış iki ruh gibi, ne yaramaz, ne afacan, ne çok görmüş geçirmiş ve ne çok aşık. Müzenin koridorlarında birbirine göz süzen iki portre, B planı hep kavuşmak olan ve her akşam aynı odanın içinde bunu konuşan iki kalp. **Zamanın ilerleyişi kötüdür fakat buna karşı koyulamaz, bir gün sana öylesine biriymişsin gibi bakarsam boyum devrilsin.** (Bu yazının burasına bir silah bırakıyorum ve ne yapmam gerektiğini biliyorum.) Sen sevdiğin her şeyden ve dahası bu dünyadan ayrılmanın provalarını ağaç kovuklarında, sanki uçmuş da üzerine konmuşsun gibi bahsettiğin bulut katmanlarında, makineden kirli çıkan bulaşıkların arasında yaparken ve kaybederken muhakeme yeteneğinle birlikte aşkını, kafan bulanık ve hincini laftan sözden alıyorsan aslında neyi terk ettiğin anlaşılmaz. Gitme diyorum, gitme bak gittiğinle kalırsın. Gitmemen lazım çünkü ben sevgilim, seni ilk kez bir müzede gördüm, bunun rahatlığıyla üzerimizden bin yıl geçmiş gibi seslendim hep sana. Sabahları günaydın yerine eski bir lisanda homurdanmalarım bundandı. **Seni bir başyapıt gibi alıp başucuma koydum, olmadı başımın tacı ettim, durmadı, nihayetinde aşkın önünde yere serildim, yenilgiyi baştan kabul ettiğimde anlatacak bir hikayem oldu.** Anlattım. Herkes yazı yazıyor zannediyordu ama ben rap yapıyordum. Yalnızca bir defa yüksek sesle, sadece bir defa okusalar bileceklerdi, sevgilim hatırlıyor musun çok yaklaştığımız, anlamaları an meselesiydi. Beni o müzede, kovmaktan beter ettiğin gün, başına bela olmaya karar verdim. "Bela" kelimesinin içinde sakladığı tatlılığa, sakladığı Cüneyt Arkin'a ve "bela" kelimesinin akla getirdiği Julia Roberts'a sığındım sanırım, gitmedim, kaldım. Zamanla kavga edeceğine benimle mutlu olmana dair bir teklifti bu sana, eksik olmayasın, kabul ettin. Eldeki iz, sendeki giz, sözler içinde "biz", artık hatırlamadığım kadar büyük bir acının telafisi olmalı bu aşk, başka türlü mümkün gelmiyor karşılaşmamız. Her şeye doyarmış insan,

Doğruya en yakın söz yalandır, yalana da alışıyor insan sevgilim.

tabloları, şiirlere, paraya pula, yatlara teknelere, glütensiz beslenmelere, Gülten'sizliğine şiirimizin, "Yalnız atlar yıkılır düzlerde, suya özlemlerinden" dizesine, alışır alışmış insan hayatında bir zamanlar canını çok yakmış bir şarkıyı şimdi dinlerken bir uyku basmasına, esneme gelmesine, harareti tartışmalardan galip ayrılmalara, gecenin en akıllısı, gecenin en güzeli, günün en şahanesi olmalara, peş peşe sigara yakmalara, önce duvarları amazon yeşiline boyatıp sonra eşyayı buna göre seçmelere, tarihe, mozaiklere, başyapıtlara, beyaz ayakkabıların beyazlığına, saçına sakalına kâkülüne, yüze dökül-müş zülfe, dünyanın bütün adagılarına, dürüstlüğe, iyi kalpliliğe, büyük erdemlerin gizemli ortaya çıkışına ve daha gizemli bir şekilde ortadan kayboluşuna, fedakarlığa, yanlışa, doğruya... Doğruya en yakın söz yalandır, yalana da alışıyor insan sevgilim. Halbuki "doğru budur" diye tutturulmasa, yalanı da üremeyecek ama türüne alışıyor insan, sona ermeye alışıyor, yok olmaya hemen alışıyor.

Bendeki bu hal, okyanustaki sel, tutunacak bir dal bulamayıp da bunu ormanlardan bilmenin kimseye faydası yok, şu çok açık ki en bulanık yerindeyiz tarihin. Sen saray arşivlerinden, sen geçmiş medeniyetlerden, bir prensesin tacından, bir kölenin acından

bul bizi. Üç kutu bira almak uğruna üç çocuğundan olan babanın dermanında bul, kutu başına bir çocuk kaybeden o adamın ilk işi eline bir silah alıp kendini öldürmek olur ama beceremez, aslen katil değildir çünkü, beceriksizliğinde bul. Ölü yavrusunu on yedi gün boyunca burnunun ucunda taşıyan "balık ana"nın sütü narkotiğin alanına girer, Elon Musk'ın anası "torunlarım" diye severken robotları, dört yaşında çocuk makyaj videolarıyla şöhret olmaya adayken, çocukluğumuz bir "shire" yerine adı değiştirilmiş bir köye koşar adım yürürken, şimdi ellerim peynir yapmaya, ekmek yapmaya iyiden iyiye alışmışken ve artık kimse müzelere gitmezken, seni beş, altı yüzyıldır sorup soruşturduğum adreslerde bul beni. Her kim ki bir yazının bir yerine bir silah bırakır, o tetiğin çekilmesi gerektiğini bilmelidir. Başımı elime yaklaştırıyorum. Elim titriyor, sanırım ıskalamak üzere çekiyorum tetiği, çektim, bil. Geriye şunlar kalıyor: Bendeki baş, sendeki düş, kalpteki taş.

Coşkun Aral

ara'dan dünyaya bakmak

Ara'nın gözbebekleri kayboldu ve kısa bir süreliğine de olsa kalbi durdu. Doktorlara bağırdım ve mavi kod veren odaya dolan acil müdahale ekibi Ara'yı tekrar hayata döndürdü. Hayata dönen Ara'nın ilk sözü "Nerede kalmıştık?" olmuştu.

Ara Güler 90 yaşında. Bugün ya kırıntıları görebildiğimiz ya da hayaletlerini kovaladığımız geçmiş belgeleyip bizlere sunan Ara Güler'e "İstanbul'un Gözü" sıfatının yakıştırılmasının bir sebebi var. İki kıtaya yayılmış bu şehrin kayıp hafızasını objektifiyle ölümsüzleştiren ve kendinden sonraki kuşaklara bu görsel hazineyi bırakan Ara'nın öğrencisi olmaktan gurur duyuyorum.

Mesleğimin başlarında onunla yollarımızın kesişmesinin fotomuhabirliğime katkısı büyüktür. 70'li yıllarda Hayat

dergisinde yayınlanan

fotoğraflarından tanıdığım ama özellikle dünyada yaptığı röportajlarla ufku genişleten Ara'yla tanışmak büyük bir hayaldi benim için. Bir rastlantı sonucu Galatasaray'da İngiliz eski konsolosluğu önünden içinde olduğum trolleybüse binmişim. "Ben fotomuhabiri Ara Güler," deyip basın kartını şoföre göstermiş ve içeri geçmişim. Yanına yaklaşmışım ama dilim tutulmuş, ağzımı açamamışım. Yıl 1972'ydi.

Bundan iki yıl sonra, Ara'nın Anka Ajansı İstanbul Temsilcisi Ayşegül Dora'yla birlikte İran'a gidip Şah'la yaptıkları röportajı okudum. Bu röportajı okuyunca, ben de Anka Ajansı'na gittim ve orada çalışan Yüksel Uysal'a Ara'nın ofise gelip gelmediğini sordum. Cumartesi ofise geldiğini öğrenince Yüksel'in de verdiği fikirle, o cumartesi ajansa gitmiş, Yüksel'in yerine bakmışım. Beklediğim gün o gündü. Sonunda Ara'yla o gün tanıştım. Ne iş yaptığını söyleyemedim.

Nerelisin dedi, Siirtliyim dedim. Kaç yılında doğduğunu sordu, 1956 dedim. Bana 1956'da Siirt'te eşekli bir çocuk fotoğrafı çektiğini söyledi. Sohbetimiz fazla sürmedi ama heyecanı beni uzun süre idare etti.

1977'ye geldiğimizde kanlı 1 Mayıs fotoğraflarım yayınlanınca bu defa beni arayan Ara Güler olmuştu. "Ben Paris Match ve Time dergisinin temsilcisi fotomuhabiri Ara Güler," dedi telefondaki ses. Onunla tanıştığımızı söyledim ama doğal olarak beni hatırlamıyordu. Ertesi gün ofisinde buluşmak üzere sözleştik. O dönem birlikte çalıştığım arkadaşım Savaş Ay'la beraber ofisine gittik. Fotoğraflarımıza baktı, başka nerelere verdiğimiz sordu. Associated Press, Sipa Press, ABC Ajansı'na verdiğimiz söyleyince bizden fotoğraf almadı. Ne var ki ona fotoğraflarımızı göstermenin verdiği mutluluk tarif edilemezdi. Fotoğrafları beğenmişti ama başka ajanslara dağıttığımız için etik olarak almayı uygun bulmamıştı. O günden sonra Ara'yla daha sık görüşmeye başladık. O zamanlar

asistanı olan Sarkis Bahar'la da arkadaşlığımız o günlere dayanır. Hayatımdaki en büyük heyecan, 1980 yılında yaşadığım uçak kaçırma olayında yine onun yıllarca çalıştığı ve temsil ettiği Life dergisinde fotoğrafım yayınlandığında Türkiye'den beni arayıp kutlamasıydı. Ben o dönemler Paris'te yaşıyordum. Ara, Paris'e her geldiğinde ortak dostumuz Abidin Dino'yla buluşur, tarihin gerilerinde yaratıcı insanlarla kurdukları dostlukların anılarını dinlerdim. Ara Güler, dünyada geçtiğimiz yüzyılın kaderini belirleyen sanatçı, bilim insanı ve politikacıların fotoğraflarını

çekmiş ve onlarla kalıcı dostluklar kurmuştu. 90. yaşını kutladığımız gün, İlber Ortaylı yaptığı konuşmada Ara'nın hafızalarımızı canlı tutan fotoğraflarıyla adeta bir tarih yazıcısı olduğunu, unutkan bir toplum hatta dünya için üstlendiği bu misyonun ne kadar büyük olduğunu anlattı.

İlber Ortaylı'yı dinlerken benim de aklıma, Ara'yla Nuremberg'de yaptığımız konuşma geldi. Ara, diyaliz alırken yatağının yanı başında onunla sohbet ediyorduk. Konu nasıl olduysa uzaya geldi. **"Ulan biliyor musun uzaya füzeleri götüren Wernher von Braun'la da dostluk kurdum; kozmosu anlatan Carl Sagan'la da,"** deyiverdi Ara. Şaşırdım. Hatta Wernher von Braun'a tasarladığı roketin sonra Hitler tarafından insanları yok etmek için kullanıldığında ne hissettiğini de sormuş ama cevap alamamış. Carl Sagan da bir gün hepimizin uzaya gideceğini söylemiş, ya madde ya da enerji olarak. İşte tam bunlardan bahsederken Ara'nın gözbebekleri kayboldu ve kısa bir süreliğine de olsa kalbi durdu. Doktorlara bağırdım ve mavi kod veren odaya dolan acil müdahale ekibi Ara'yı tekrar hayata döndürdü. Hayata dönen Ara'nın ilk sözü "Nerede kalmıştık?" olmuştu.

Dört saat süren diyalizde uzaydan sonra ona devamını getiremediği veya yapamadığı işler olup olmadığını da sordum. O da bana Churchill'den bahsetti. 1957 yılında Churchill, Onassis'in Christina adlı yatıyla İstanbul'a geldiğinde orada fotoğrafını çekmiş, tanışmış, konuşmuşlar ve Churchill ertesi gün kendisini Valide Camii'ne götürmesini istemiş. Ertesi gün onlar camide gezerken Ara da işi kaçırmış. O zaman muhabiri olduğu Paris Match'tan aramışlar ve Onassis'in karısı Maria Callas'la beraber bu seyahatte Jacqueline Kennedy'nin de var olduğu söylenmiş ama Ara, Churchill'e odaklandığı için Bayan Kennedy'nin fotoğraflarını kaçırmış. Oysa ileride Onassis'le Kennedy arasında doğacak aşkın tohumlarının ekildiği bir seyahatin

Gökhan Çınar

deli

Aynalarınız hakkınızda doğruları söylüyor mu? Ben neredeyim, ben neredenim, ben kimim diye sorduğunuz olmuyor mu? Dalıp gittiğinizde hangi evrendesiniz? Uyandığınız kişi sizseniz uyuduğunuz kişi kim? Siz kimsiniz?

O güzel çocuğa...

Evet, delirdim. Bu hayatın normaliyle baş edemedim, delirdim. Sınırları belirlenmiş aklın varlığını inkâr ettim. Normunuzu dayatıp burnunuzu soktuğunuz hayatıma böyle isyan ettim. Ortak ve "pek normal" düzeninizden kovulacağıma ben istifa ettim. Ben yaşamaya delirerek direndim. Bu kadar yükü, kiri, lekeyi, derdi taşımaktansa temiz delirdim. Üstüme üstüme gelmeyin artık işte. Benim bir gizli bildiğim var. Tanılar, teşhisler, tespitler, tedaviler... Halime üzülmeler, üstüme düşümler, aḥkamdan gülmeler, hakkımda konuşmalar yeter! İç dünyanın rengârenk kavgalarını yatıştırıp beni uyuşturmayın. "Bu da böyle bir deli işte" deyip geçin, gizimi soruşturmayın. Deliliğimin ayıplarını ezberlenmiş değer yargılarınızla örtmeye çalışmayın. Aklımın kayıplarını telafi edemeyecekseniz beni tamir etmeye kalkışmayın. Artık olan oldu. Sizin herkesi bir örnek kestiğiniz, yonttuğunuz, biçimlendirdiğiniz hayat tamirhanelerinizi benim tımarhanem oldu. Orada yaşıyorum şimdi. Dünya dönüyormuş, hayat geçiyormuş, insan büyüyormuş, ölüm geliyormuş. Bana ne? Uydurulmuş güzel şarkılarım, kendi kendimle mühim konuşmalarım, taşkın duygularım, sessiz çılgınlıklarım var benim. Benim başka türlü algılarımdan, yaratıcı sanrılarımdan, inandığım tanrılarımdan kime ne?

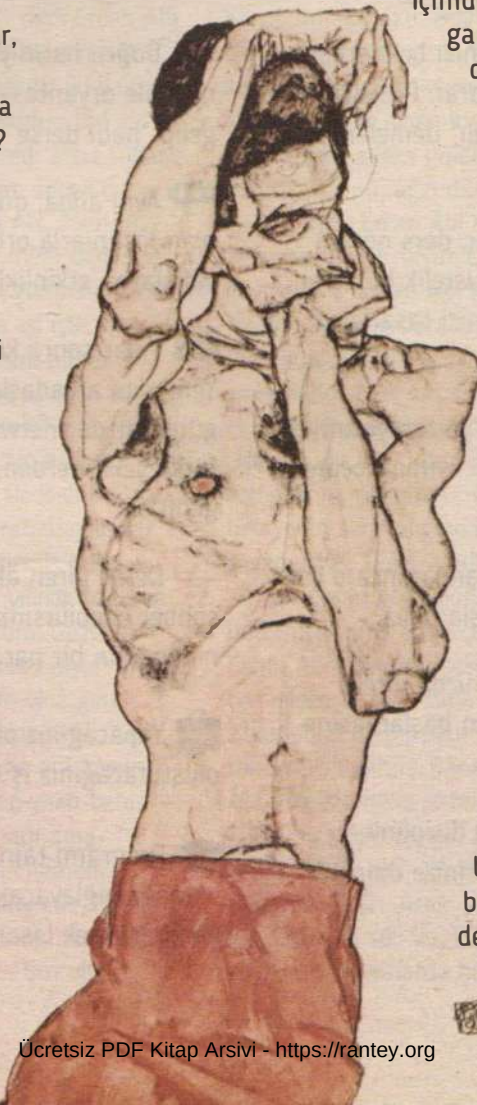
Evet, delirdim. Kızgınlığım anlaşılmamaktan. Bütün etiketlerinizi bir kenara bırakıp bir sorsanız keşke nasıl delirdim! Melek oldum mesela. Siz inanmasanız da ben öldüm, dirildim. Yaralı hayatlara şifalı nefesler üflüyorum şimdi. Yaralı hayatıma değememiş şifaları içimde böyle biriktirdim belki ben. Kim bilebilir ki? Hedef oldum belki de. Kötü niyetli düşmanlar, insan kılıklı şeytanlar, ete kemiğe bürünmüş hayaletler beni takip ediyorlar diyorlar, anlamıyorsunuz. Çocukluğumun suçluluğuna nihayet bir sebep buldum belki böyle. Kim bilebilir ki? Süper kahraman oldum belki ben. İnsanları yöneten, akılları fetheden, bu dünyaya hükmeden ben olamaz mıyım? Geçmişimin değersizliğine bir güç buldum böyle ben. Neden olmasın? Kim bilebilir ki? Hızlı değişen duygularım bir duygumla baş edemediğim için var. İçimdeki kalabalık adamlar bu ağır benliğimi anca taşıyorlar inanın! Ortadan kayboluyorum çünkü varlığım durdukça ağırlaşıyor. Aynada başka birini görüyorum, evet. Kendiliğim canımı yakıyor. Büyük şüphelerim var çünkü kendime güvenemiyorum. Şiddetli korkularım var çünkü dünyaya inanamıyorum. Valla bakın! Acıyla baş edemediğim için kahkahalar atıyorum. Zarar gördüğüm için saldırıya geçiyorum. Yalnızlaşıyorum çünkü yabancı tanıdıklara artık katlanamıyorum. Taşabiliyorum çünkü bu kadar yarayla sınırlarda kalamıyorum. Donakalıyorum çünkü akan hayata uyamıyorum. Çok var daha! Çok var. Sizin korunaklı normalliliğinizle anlamayacağınız kadar çok var. Delirdim evet. Sebeplerim var. Genetik kodumda, beyin kimyamda, erken dönem, travmamda saklı sebeplerim var. Beynime bırakılan miras, dengeme sokulan çomak ve

Bunca hayat ağrısını akılla çözemeyeceğim için delirmem kaçınılmazdı.

çocukluğuma indirilen yumruk birleşip delirtti beni. Kimse kusura bakmasın! Delirmek tek çaremdi. Aklımın alamayacağı kadar yara alınca, hayatla delirerek başa çıkma fırsatı kaçınılmazdı. Bunca hayat ağrısını akılla çözemeyeceğim için delirmem kaçınılmazdı.

Ben delirdim, evet. Siz nasılsınız peki akıllılar? Bu delirmiş düzenin içinde hangi akla hizmet ediyorsunuz? Duygularınızı dökme yolları bir bir kapanıyorken aklınızın yolu bir mi hala? Onca şiddetin, vicdana ihanetin ortasında akıllı uslu durabiliyorsanız bravo size! Çizginin diğer yanından sesleniyorum, "Su çok güzel gelsenizel!" Aslında ince bir çizgi bu. **Normal ile anormali ayıranlar normal miydi acaba? Sahi, neydi bu normal? Sistemli hayatlara uyamayanlar, ortalamaya razı kalamayanlar, tek tip kalabalığa yabancılaşanlar mı "anormal"?** Gözünüz korkmasın ama deliliğe siz de o kadar yabancı olamazsınız bence. Engellenmiş heyecanlarınızın bir gün hezeyanlarınız olmayacağı ne malum? Ya başkalarının hayatlarındaki varlığınız bir halüsinasyondan farksız değilse? Hayattan duyduğunuz her ses gerçek mi gerçekten? Yaşayamadığınız hisler gerçek değil mi? Yok saydığınız anılarınız yaşanmamış mı oldular? Karanlıkta üstünüze düşen gölgeler zihninize hiç mi oyun oynamıyor? İçinizde şarkıların susmadığı, iç sohbetinizin durmadığı anlardan ne haber? Varsaydığınız kişiler misiniz gerçekte? Aynalarınız hakkınızda doğruları söylüyor mu? Ben neredeyim, ben neredenim, ben kimim diye sorduğunuz olmuyor mu? Dalıp gittiğinizde hangi evrendesiniz? Uyandığınız kişi sizseniz uyuduğunuz kişi kim? Siz kimsiniz? Çok mu normalsiniz? İçimden bir ses öyle değil diyor ama ben kesin yine gapten duyuyordum o sesi. Normal akan bir dereye kapılıp gidiyorsunuz. Ben bir taş attım sadece. Kirk akıllının fikrini merak ettim. Girip kirlitemeyeceğim merak etmeyin. Bu saatten sonra böyle delirmişken akılla kavgaya edecek gücüm yok benim.

Deli diyorlar bana. Desinler değişemem. Desinler değişemem. Deyince değişemem. O yargılayan bakışlar üstüme değdikçe değişemem. Taniyla ismim konulur, ilaçla içim uyutulur o kadar. Beni kendinize benzetmeye çalışmayın, değişemem. Deliliğimin derinliğinde saklanan, gizli gizli sızlayan yara izlerim bulunmazsa sizinle dertleşemem. İnce çizginin diğer yanında kaldım diye görülmezsem ehlileşemem. **Sizdeki beni, bendeki sizi görmezseniz size içimi dökemem. Öfkemdeki acıyı, korkumdaki anıyı, deliliğimdeki akıı anlamazsanız yanınızdan geçemem.** Bana deli dediğiniz için size akıllı diyorum ben. Ben kendime "güzel" derdim, "çocuk" derdim, "başka" derdim, "gökkuşağı" derdim, "su" derdim belki. Belki sizin bilemeyeceğiniz bir gizli isim verirdim. Siz aklınızı bir kenara bıraksanız kendinize ne dersiniz? Siz ne dersiniz deyiniz. Benim gizli bir bildiğim var...

yüksek lisans kafası

Günümüzde daha iyi bir kariyer ve gelecek için yüksek lisans yapmak, üniversite okumak kadar gerekli. “Gereklilikler” genelde kulağa hoş gelmese de yüksek lisansın pek çok anlamı bu gerekliliği güzel kılıyor.

♥ Daha hangi programda yüksek lisans yapacağınızı belirlerken, tekrar öğrenci olacak olmanın heyecanı etrafınızı sarar. Projeler, ödevler, transkriptler, notlar, “sınav diye bir şey vardı” demeler, kurşun kalemler, silgiler...

🔗 Yeni bir şeyler öğrenmenin hevesi, arkadaşlıklar, ders notları ve kampüs hayatı tıpkı bıraktığınız gibi sizi bekler. Üstelik bu sefer, lisans tecrübesini geride bırakmış şekilde deneyiminizi tasarlayıp, yönlendirebilirsiniz.

👤 Ders ve akademisyen araştırmaları esnasında “ya tanıyorum ben bu hocayı?” diyerek alanında uzman ve tanınmış bir ismin hocanızın olabileceğini görürsünüz.

📅 Tüm bu yeni ve ilk döneme hazırlık süreci tamamlanınca o çok özlediğiniz üniversite yıllarınızı tekrar yaşamaya başlarsınız.

🌳 Çalışıyorsanız, bir plazadan veya ofisten çıktığınızda direkt kampüsün yemyeşil çimlerinde nefes alırsınız. Dersin başlamasına kadar kampüs sizindir.

🎓 Akademik kariyere başlamak istiyorsanız, farklı disiplinlere ilk elden ulaşabilir, kendinizi tanıyıp, yapmak istediklerinize dair ilk tohumları atarsınız.

🎵 Doğru hatırlıyorsunuz; üniversitede hala ders zili çalmıyor. O nedenle oryantasyonda tanıştığınız yeni okul arkadaşlarınızdan birisi gelip “hadi derse” diyebilir.

💬 Aynı anda, dünyanın birçok noktasında, sizin gibi hayalleri olan insanlarla ortak bir geleceği hayal edebilir, zamanın ruhunu yakalayan etkinliklere, projelere dahil olabilirsiniz.

✉ Yıllar sonra kendinize yeni “okul arkadaşları” edinarsınız. Yeni okul arkadaşları demişken, yüksek lisanstaki bu arkadaşlara günümüzde “network” diyoruz. Hangi programı seçerseniz seçin çok farklı sektörlerden, çok farklı yaşlarda insanlar tanırırsınız ve çevreniz genişler.

💻 Derse giren akademisyenlerle de ders öncesi veya arasında sohbet edebilirsiniz. Onlar da zamanla burada oluşturduğunuz networkün bir parçası haline gelir.

📁 Yapacağınız projeler, burada oluşturduğunuz ağ sizi yarın oluşturacağınız iş fikirlerine taşır.

🎓 Programı tamamladıңызdaysa size pek çok yeni ve güzel kariyer olanağı sağlayacak networke, akademik birikime ve bu birikimin kanıtı Yüksek Lisans Diplomasına sahip olursunuz.

Can Yılmaz

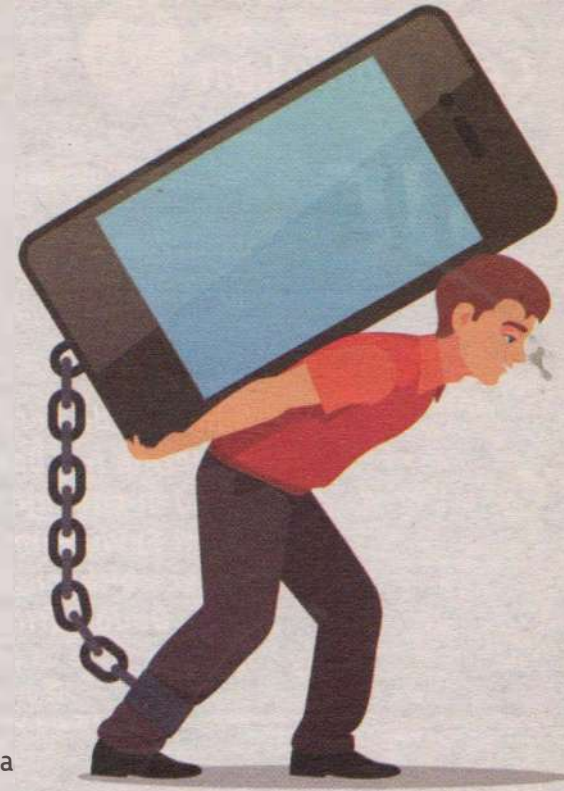
mahpushane türküsü

Ercan Abi'nin üzerine kapanan paslı kapının gıcirtısı uyandırdı cılız bir battaniyenin üzerinde yatan, feleğin sillesini yemekten yanakları köseleye dönmüş biçareleri. Ercan Abi'nin yanına seğırtti boyu en kısa hapishane faresi kılıklı bir tanesi, "Geçmiş olsun baba, hangi rüzgar attı seni bu dört kişiye dar gelen hoş kokulu garip haneye?" Ercan Abi önce yatacak sonra oturacak yer aradı yorgunluktan ışığı sönmüş gözleriyle. "Nereye oturuyoruz?" dedi ağzının kenarıyla laf olsun diye sorduğu apaçık soruya, duvar dibinden boğuk bir ses cevap verdi, "Dört duvar var baba, dördü de sahipli. Sana ortası kaldı, çok er meydanına..."

Ercan Abi odanın ortasına bıraktı kendini, boş bir elbise kadar hızlı düştü betona. Aynı muhabbetten sıdık sıyrılmış adamlar, kendilerini bir iki gün oyalayacak muhabbetin yelkenine rüzgar üflemeye başladı. Boğuk sesli adam girdi söze, "Eee baba ne iş? Sen de mi? Namus belası?" Ercan Abi belli belirsiz bıyığının altından güldü, sonra 40 kiloluk bir çiroz hızla yanaştı,

"Yoksa alavere dalavere mi?" Kısa boylu, diğerini beklemeden, "Aman baba sakın ahlaka mugayir bir iş olmasın," dedi. Ercan Abi beklenmeyen yerden girdi mevzuya, "Mugayir ne lan?" Lan ile selamünaleyküm diyen Ercan Abi, duvar dibinde sessiz kalan ikiliyi de ateşledi, dizlerinin üzerinde kaydılar muhabbetin kıyısına "Lan mı dedin?" dedi biri 30 yaşlarında saçları dökük olan, "Hee," dedi Ercan Abi, adamın ses tonunu hesaba katmadan, "Lan dedim." Kış kadar odada Ercan Abi'den çok zaman öldürmüş tayfa, önce birbirlerine baktı, sonra hiç konuşmayan Ercan Abi'nin yaşıtı aldı sözü. "Şekil yapıyorsan yapma, burası yeri değil." Ercan Abi yine bıyık altından güldü, "Benim işim olmaz buralarda, avukat gelir birazdan, sizi hiç üzmem merak etmeyin. Lan deyişim lafın gelişi, kardeşim diyeceğime lan diyorum." Adamların bitirim görüntülerinin altında sırtan, dişleri ve tırnakları sökülmiş halleri ortaya çıktı bir anda. Ercan Abi'nin hızlı geri vitesiyle "Haa iyi o zaman," dediler ağız birliği etmiş gibi. "Yerli tohumdan girdim," dedi Ercan Abi sessizliği bölerek. **Adamlar birer kış daha yanaştı, "Neden girdin?" dedi genç yaşında kel kalmış genç.** Ercan Abi tekrar etti bir iki ilaveyle süsleyerek, "Babadan kalma domatesin çekirdeğini ektim, komşunun biri muhtara demiş, babadan kalma tohum atıyor diye. Jandarma aldı zabıt tuttu, yasakmış meğer." Odanın ortasında bir dalgalanma oldu. "Benim sebep daha iyiymiş ya la..." dedi biri, kim olduğuna bakmadan sordu Ercan Abi, "Sen niye yatıyon?" Ercan Abi'nin yaşıtı çıktı lafın sahibi, "Facebook'a rahmetli dedemin babasının fotoğrafını koydum." Ercan Abi bu kez bıyık altından gülmedi, sordu "Facebook ne lan?" Atıldı biri heveslice, "Boş ver aga, bilgisayar işi işte. Durdur yazıyon, resim yolluyon, ilkokul arkadaşını buluyon, kayıp nenesini bulan var, ilan tahtası gibi bir şey." Ercan Abi ufkunu açan bilgiyi almıştı ama asıl soru şuydu, **"Fotoğraf ile hapisliğin ne alakası var lan?" Ercan Abi'nin her lafın sonuna "lan" eklemesi can sıkısa da bunun için hır çıkarmaya değmeyeceğini fark etmişlerdi.** Dedesinin fotoğrafı yüzünden çile dolduran adam bir kez daha anlatırsa rahatlayacaktı belli ki. "Dedemin babası tarihi hamamın önünde fotoğraf çekirmiş daha askerlik çağında. Kasabadaki ilk fotoğraf belki... Şimdi hamam yıkıldı belediye binası oldu, ben de bu resmi koyunca altına da yazmış bulundum. Güzelim hamam artık yok, belediye sağ olsun diye. Biri şikayet etmiş belediyeye." Ercan Abi, babadan yadigar domates tohumundan içeride olduğundan olsa gerek "hamam" yüzünden içeride olan adamın hikayesi pek garip gelmemişti. "Sen ne yaptın lan?" dedi yanında çökmüş çelimsiz... Çelimsiz, ben de anlatayım sırtımdaki yük kalksın telaşıyla girdi söze "Menemen... Menemen yakıtı beni." Diğerleri bilmem kaçınıcı kez dinledikleri hikayeyi pek umursamadı ama Ercan Abi merakla sordu, "Menemen ne lan?" Çelimsiz adam menemeni tarif edecek gibi olmuştu ki Ercan Abi susturdu adamı, "Onu biliyoruz, hapis nasıl oldu?" Çelimsiz adam iştahlı iştahlı anlatmaya başladı: "İnternette biri yazmış, menemen soğanlı olur mu diye, ben de yazdım olmaz... Biri olur

dedi öbürü olmaz dedi. İş büyüdü, rahmetli amca oğlumun parti işleri vardı, konu oraya gelince dayanamadım, bir laf ettim. Ben laf edince Zippo79Alacageyik benim tarafımı tutuyormuş meğer TutañkamunEvladı da ona ağır yazmış. Bende sinir de var, ÇekmeceliBabangida'ya ters yapınca şikayetten aldılar..." Ercan Abi boş gözlerle adama bakıp diğerlerine sordu, "Ne diyor lan bu?" Çelimsiz adam da hikayesinin lüzumsuzluğunun farkındaydı, "İzzetinefis meselesi oldu," dedi biraz olsun ağırlık katmak için, dandik mahpusluk sebebine.

Ercan Abi, rutubetli odadaki genç yaşında kel kalmış 30'luk adamı gözüne kestirdi. "Ulan sen de abidik gubidik bir hikaye anlatırsan vallahi kalkar giderim," dedi. Lafının bittiği yerde cılız bir "Nah gidersin..." duyuldu cümlesinin sonunda, kimsenin sahip çıkmadığı. Genç, "Ben kayınpederin Instagram'da kestiği karpuz videosunu beğenmedim, atıştık biraz," deyince, Ercan Abi'ye kısaca Instagram açıklandı, ardından orada neden karpuz kesildiği ve en sonunda kayınpederin karpuzunun neden beğenilmediği. Hızlı bir workshop'tan

sonra Ercan Abi güldü, "Karpuz... Nasıl kesilir... Bildiğimiz karpuz di mi bu?" Hikayesine bağlı adam ciddileşti, "Adana değil ama ithal... Mısır'dan geliyormuş."

Mantıklı bir sebepten mahpus damında çürüyen boğuk sesli adam olsun bari diye düşündü Ercan Abi, "Ya sen?" dedi biraz da korkarak zira gülmek için kendini zor tutuyordu. Burada gülmek belli ki hoş karşılanmayacaktı. Boğuk sesli adam Ercan Abi'ye bırakmadı gülme işini, cümleye gülerken girdi, "Yanlış adama atar yapmışım, adam bela çıktı... Ben de sağlı sollu girdim acımadım." Ercan Abi gerçek bir suç makinesiyle karşılaştığı için neredeyse sevinmişti. "Oh be," dedi, "Eline sağlık... Hastanelik mi ettin?" Boğuk sesli adam güldü, "Yok be abi ne hastanesi, yazdığı tweet'e 100 tane yorum yazdım, ağzı dili lal oldu kerizin... Ama sonra adres verdim, yiyorsa beni bulun diye." Ercan Abi heveslendi, "Eee, verdin mi odunu?" Adam yine güldü, "Adresimi verir miyim? Alacaklı olduğum bir arkadaşın adresini verdim, güzelce dövmüşler." Ercan Abi kızmıştı, bağırarak hapishanede olduğunu unutarak, "İyi de sen niye buradasın lan?" Boğuk sesli adam güldü, "Dövdükleri adam beni buldu tabii." Ercan Abi yumruğunu sıkı, "Ağzını burnunu kırdın..." Adam yine güldü, "Yok deve, sosyal medyada hakaretten hesabımı kapattırınca, ben de WhatsApp'tan benim çocuğun fotoğrafını yolladım." Ercan Abi şaşkın, "Ne çocuğu lan?" Adam güldü, "Yok be abi, ben bekarım ne çocuğu... Şeyin fotoğrafını, dalganın... O da şikayet etmiş, yatıyorum üç gündür..." Ercan Abi, hikayenin saçmalığından kendini sıyrıp sordu, "Üç gün mü?" Adamlar rabarba cevap verdi, "Evet 2 gün, 3 gün, 2 gün..."

Ercan Abi çıktığı yerden kalkmadan duvar dibine kaykıldı, battaniyesini üzerine çekti, gözlerini kapadı. "Baba... Babaaa... Babaaaa..." Ercan Abi duyduğu sesle yattığı yerden fırladı, etrafına bakındı. Alnında biriken teri elinin tersiyle sildi, karşısında dikilen oğluna baktı, "Ne var lan?" Oğlan ezberlediği metni okur gibi bir çırpıda söyledi derdini, "Muhtar çağırıyor seni, tohum işi içinmiş. Sana söylemiş ama dinlememişsin. Acele gelsin dedi." Ercan Abi, hapishanede olmadığına sevinmişti ama gördüğü rüyanın etkisinden kurtulmak için bir kez daha sordu, "Kim çağırıyormuş?" Çocuk aynı sözleri aynı tonda tekrar etti, "Muhtar çağırıyor seni, tohum işi içinmiş. Sana söylemiş ama dinlememişsin. Acele gelsin dedi." Ercan Abi, doğrulduğu yatağa tekrar bıraktı kendini. Sıkı sıkı yumdu gözlerini ve oğlana duyurmadan usulca kendi kendine söylendi, "Rüyalarda buluşuruz şarkı değil miydi lan?"

"Ben kayınpederin Instagram'da kestiği karpuz videosunu beğenmedim, atıştık biraz..."

SİR

Sana, bizim bir şarkımız olduğunu söylemedim hiç...
Erteleliğim için,
Unuttuğum için,
İçine doğmasını beklediğim için
Söylemediğim
Pek çok şey oldu evet...

Hatta,
**Güldüğünde neredeyse görünmez olan
gözlerine her baktığımda,
İçimden çağılayan milyonlarca
"Seni Seviyorum"dan,
Sadece birkaçı dökülebildi
Dudaklarımdan...**

Bu da doğru...
(Böyle yaptığım için bok gibi pişmanım,
Ölene kadar da bu pişmanlıkla yaşayacağım)

Bazen,
Birkaç cümle kurarak bitirdiğim,
Bazen, hiç konuşmadığım günler oldu...
Seni dinledim...
Sadece dinledim...
Dinledikçe, dinlendim...
Hiç susmamamı diledim...

Belki biraz bencilce.
Ama istedim ki;
Bir çocuğu sevindirmenin, yürekte bıraktığı huzur
gibi lezzetli
Ve bir o kadar tarif edilemez güzellikteki sesin,
Kalbi olmadan yaşayan insanların, yıllarca çamurlu
ayaklarıyla üstünden geçtikleri
Bicare ruhumu temizlesin.

Dur
Ben başka bi'sey diyordum...
Şarkı diyordum...
**"Sana, bizim bir şarkımız olduğunu hiç
söylemedim" diyordum...**
Of!

İlk kez beni dinlemeye geldiğin gün geldi aklıma...
Sahne, bacaklarımın, sesimin, ruhumun, yüreğimin,
Zangır kıyamet titrediğini çaktırmamak için,
Can'a can havliyle sarıldığım gün...
Şarkıya başlamadan, boğazımı temizlesin diye içtiğim
suyla,
Enikonu sarhoş olduğum gün...
Bin kere... ne bini? On bin kere söylediğim şarkının,
Nasıl başladığını unuttuğum gün...
Tüm şarkı boyunca, heyecandan ölmek için sana
bakmayıp,
Sanki içime doğmuş gibi
"Acımasız olma, şimdi bu kadar" derken,
Gözlerimi gözlerinin en içine diktığım gün...

Pardon ya...
Nerelere gittik
Konu yine dağıldı...
Şu an mesela, konuya acayip imreniyorum...
Benim de acayip dağılım var.
Sessizce ve toplaması mümkün olmayacak şekilde
Olaysız dağılmak istiyorum...
Daha fazla zamanını çalmayacağım
Toparlıyorum.

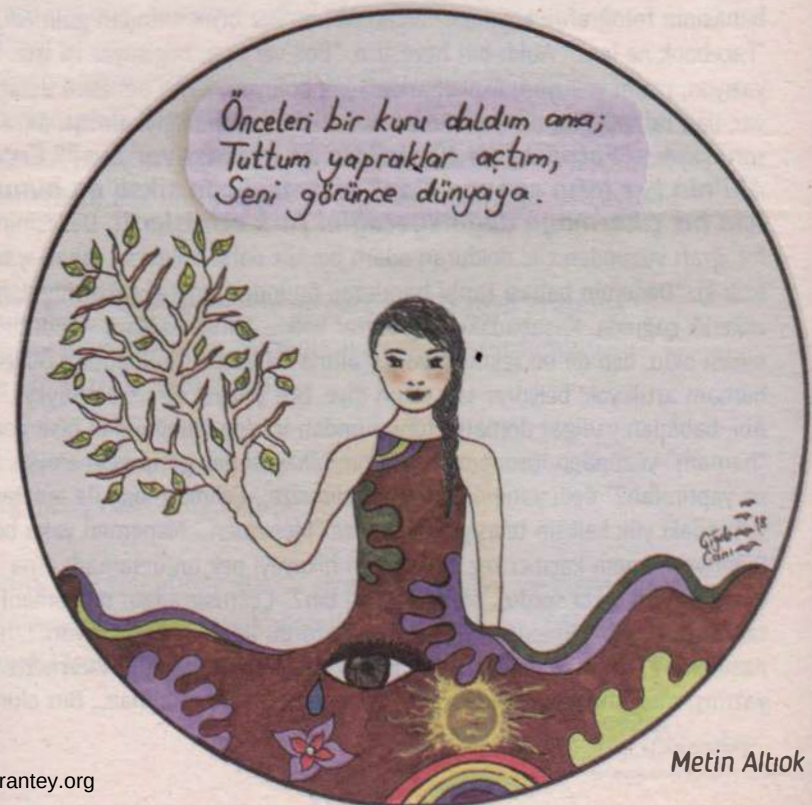
Bizim bir şarkımız olduğunu söyle(ye)medim
Oysa, yazılan her şarkı, Aşk'a hediye.
Sana şarkımızı hiç söylemedim.
Gittiğin yerde duyarsan, üzülme diye.

Ümit Yaşar Oğuzcan

Cemal Süreya

Metin Altıok

Cem Davran

palyaço'nun günlüğü (9)

Gerçekle ilgisi olmayan, hayatın akışına zerre dokunamayan bir takvim işletiriz çoğu zaman. Öyle bir takvimdir ki her başlangıç aslında bir ertelemedir o sahte sayfalarda.

Babamın mezarına gitmeyi çok oldu. İlk yıllar neredeyse yolumu değiştirip uğrar, özel günlerin dışında da ziyaret ederdim. Sonra bir şey oldu ben de anlamadım. Soğuk bir mermerin tanıklığında babamla konuşmayı, dertleşmeyi bıraktım. Dua ediyorum hâlâ, onu düşünmediğim gün yok ama o toprak yola epeydir girmiyorum. Sanki buluşma yerimizi değiştirdik, sanki gizli bir sığınak yarattık kendimize baba oğul. Beni anladığını ve beni çok sevdiğini biliyorum. Onun sonsuz sevgisi olmasa yaşamın ağırlığını taşıyabilir miyim bilmiyorum. Yaşa oğlum, doya doya yaşa diyor bana. Hasta haliyle, sen beni anlarsın deyip ağlamaya başlamıştı. Anlarım elbet. Ölümüne yakın değil, ilk günden itibaren çok sevdim ve anladım babamı. **Kalabalık çekildikten sonra kimsenin bilmediği bir mekân bulduk kendimize, orada kavuşuyor, dertleşiyoruz şimdi. Bir tek kokusu eksildi azıcık, onun dışında her şey tastamam.** Sırrımı verip gün alıyorum babamdan. Onda sırlar birikiyor bende günler. Yapma dediğini yapmıyorum, sözünü dinliyorum. Babamla yaşlarımız aynı artık, ikimiz de çaktırmıyoruz. Arkadaşız besbelli. İnsan arkadaşının mezarına gitmeli değil mi?

Mesafe çok önemli anladım. Herkesle, her şeyle hatta kendinle bile. Mesafe belirleyici. Yaşananlara da yaşanması muhtemellere de sebep oluyor. Aynı anda birçok şeyi yaparken hele. Bir de zaman vermek, zaman tanımak var; sorma gitsin. Herkese o kadar çok zaman verdim ki neredeyse bana kalmadı.

Birden hızlandı zaman. Şaka değil ha, acayip hızlandı hem de. Günlük yazmaya takatim kalmıyor. Şöyle bir baktım, epeydir yazmamışım tek satır bile. Yazmadığın zaman kaçırıyorsundur, kesinlikle kaçırıyorsundur. Oysa kaçış yok bu hikâyeden. Deney faresi çaresizliğini bilir misin? Bir yerde okumuştum. Yıllarca aynı muameleye maruz kaldıkları için genetik kodlarına girmiş artık çaresizlikleri. Yazmalı, kabullenmemeli. Yazmak sıkı bir direniş hem de kendine rağmen.

Çocuklarımı mı özlüyorum çocukluğumu mu bilmiyorum dedi. İkisi aynı şey belki de. Çocukluğuma dönmek isterim ama yanımda çocuklarım da olsun. Yoksa istemem eksik olsun. Sıkma canını, çocukların çocukluğun olmadan hiçbir yere gitmez. Çocukluğun da çocuklarını asla terk etmez. Onlar birbirinin can dostu, nefes ortağı. Sen sadece araya girme. Bu kurgu senin hediye, sonsuzluğa yolculuğun. Keyfini çıkar. Camdan seyret saklambaçlarını, körebe heyecanlarını ve sakın karışma. Çocuklarıyla çocukluğun koştursun, terli terli su içsin, haylazlık yapsın gönül bahçende. Sen hava karardığında ses et azıcık incitmeden ruhlarını. Balkon kapısını da çaktırmadan aralık bırak, yorgun argın dönsünler yuvalarına canları istediğinde. Uyuyormuş numarası yaparken onların gürültülerini dinle. Öyle muhteşem bir konser duyamayacak o kulaklar bir daha. Keratolar inletsin ortalığı, sen çıkan her sesi kaydet yüreğine.

Yazmak sıkı bir direniş hem de kendine rağmen.

Çocukluğunla çocukların akrandır, gör, bil ama kimseye söyleme.

Yargılarımız gerçeklerimiz mi sahiden?

"Düşüncemizin katlanması mı güzel, zalim kaderin yumruklarına, oklarına, yoksa direkt belâ denizlerine karşı dur yeter demesi mi?" Böyle diyor Hamlet.

Yokluğunu düşünüyor, yok olduğunda olacakları. Yine olmak'a geldi çattı mesele. Hasta yatağında, en sağlıklı gününde, gençliğinde, yaşlılığında, hem de bir anda o an'ı yitirme korkusu içinde yaşıyor. İyi tanıyorum onu. Yok olmak istemiyor.

Küçük yol kazaları, duvara toslamalar, lastik patlatmalar aynı zamanda arınma zamanlarıdır. Sayfayı temize çekmek için bulunmaz fırsatlardır. Sahte ile sahiciyi en net haliyle görebilmenin keyifli oyunlarıdır. İnsanlar hangi tuzaklara düşeceklerinin bilgisini alın yazısı gibi taşırlar. Herkes görür kendileri göremez. O kadar bariz durur o adresler alınlarının tam ortasında. Yeni yetme kurnazlar hemen dalar ve başarı sayar, keşif zanneder gün gibi ortada olanı. Oysa dost görür ve sana gösterir. Ayna mıdır? Aynadır, evet.

Masallar birbirine karışsa da zaman zaman, sonunda herkes kendi masalına döner. Yalnızlık çıkmasın bu masal metaforundan ama böyledir, böyle yürür bu zaman sarkacında işler. Masalla doludur okyanusun dibi ve hepsi başladığı gibi bitmiştir. Hiçbir masal diğerinin sularında yüzememiştir.

Gerçekle ilgisi olmayan, hayatın akışına zerre dokunamayan bir takvim işletiriz çoğu zaman. Öyle bir takvimdir ki her başlangıç aslında bir ertelemedir o sahte sayfalarda. Ondan sonra, bundan sonra diye başlar yaşamak hevesleri. **Okul bittikten sonra, evlendikten sonra, çocuk olduktan, büyüdükten sonra... Bir türlü başlayamaz kişi, bir türlü yaşayamaz.** Bazen

hava durumuna bazen dünya düzenine ara sıra da sebepsiz yorgunluğumuza yükleriz vazgeçmek telaşımızı ve şimdiyi kurtardığımızı zannederiz. Oysa kutsal çark işlemeye devam eder, sana aldırma, sürekli değişimini, gelişimini asla ıskalamaz. Gün geçip zaman azaldığında sebeplerimiz hazırır. Bütün yapamadıklarımızı keyifsiz bir vasiyet halinde bizden sonrakilere bırakırız. Ben şu sebepler yüzünden yapamadım, yaşayamadım, siz benim yerime de yaşayın. Çok basit bir hesap fazlaca tembellikten çözümsüz bir probleme dönüşür. Kendimizi kandırdığımız takvimin yaprakları un ufak olur, senelerin tozundan göz gözü görmez. **Ede** ne mi kaldı? Yitirdiğimiz an'lar sonsuz boşluğumuz oldu. Çok bildiğimizi sandık! Yanıldık! Vazgeçtik, erteledik ve üşendik. Epeydir günlükten notlar paylaşmıyordum. Biraz ürkerek biraz da heyecanla kıptım, hırpaladım cümleleri. İyice anlaşılmasın diye değil elbet. Okuyana yük olmasın, hayatı daha da zorlaştırmamasın kıvamında silkeleyerek, yine efervesan paragraflar halinde koydum sofraya.

Muhabbet mi? Hep acemice, bilerek, isteyerek.

ÇAĞAN IRMAK KARAKTERİ

NURİ BİLGE CEYLAN KARAKTERİ

düğme

Radyo programını lezzetli bir yemek gibi düşünün. Her sabah veya akşam açıp dinlediğiniz radyo da o yemeği yiyebileceğiniz lokantadır.

O çok sevdiğiniz yemeği yapan aşçı da radyocudur işte.

Dinleyici yani müşteri her zaman o yemeği aynı lezzette yemek ister.

Aşçının morali iyi mi, ruh sağlığı düzgün mü, maaşı aylardır yatmıyor mu, borç içinde mi gibi sorular onu ilgilendirmez.

Haklıdır da...

O hep o lezzetli yemeği ister. Yemeğe ulaşamazsa mesela...

Lokantaya gider kapı duvar.

Aşçıya kızar çok sevdiği yemeği yiyemediği için. Hâlbuki lokantanın sahibi kira borcunu ödememiştir mesela. İlgilendirmez bu durum müşteriyi veya dinleyiciyi.

Aşçıya yani programı yapana kızar.

Yayını dinleyemiyoruz, zırt pırt kesiliyor, sen ne biçim radyocusun diye fırçasını acımadan kayar. Haklıdır da...

Nereden bilsin radyo programını yapanın vericinin kira borcuyla, elektrik borcuyla ilgisinin olmadığını.

O yemeği yapanı tanırsan sadece.

Hesabını ondan sorar.

Aylardır benzer hesaplar soruluyor dinleyici tarafından bizzat bana.

"Nihat Bey sizi severek dinliyoruz ama sürekli kesiliyor yayını"la başlayıp, "Sıçayım sizin yapacağınız yayıncılığa" diye biten uzun mesajlar geliyor mesela.

Haklılar da...

Ben yayından "Ey sevgili dinleyici. Vericilerin borçlarını, uydu kirasını, elektrik faturalarını ödemeyen ben değilim. Benim yüzümden değil" diyemezsem ne yapsın dinleyici? Her radyo yeni bir köy, yeni bir durak, yeni bir lokanta. 25 yılda toplam üç lokantada yemek pişirmişim. Beğenen olmuş yıllarca yemiş, beğenmeyen bir daha hiç gelmemiş. Tarif bende, malzemeler bende.

Elbet yeni bir mutfak bulunur yemeği pişirecek, insanların oturup birlikte yemek yiyeceği bir lokanta, aynı "KAFA"da insanların olacağı bir radyo.

Radyocunun kaderi bir düğme olmaktır.

Bazen bir oto teybinde, bazen evdeki radyoda, bazen telefonda, bazen uydu alıcının kumandasında.

O düğmeye basınca dinleyici hep aynı programı ister, umurunda olmaz kimin ne sorunu varmış.

Haklıdır da...

Gökhan Dağıstanlı

İÇ SAVAŞ

Bir şeyin değeri illa zorluğundan mı gelmeli? Keşke küçük harflerle yazsaydık bildiğimiz tüm isimleri. Hiçbir şeyi gözümüzde böyle büyütmeseydik, başta kendimizi.

Ben, anne babamı seçip oksijen solunumuyla yanmaya başladıktan sonra yüz binlerce yıldız gördüm gökyüzünde. Yıldız deyip geçtiğim de oldu, bakışlarımla saatler boyu göğü okşadığım da. Karanlık bir suya Tanrı'nın ebrusudur yıldızlar. Baktıkça güçlenir insan, görmez öldüğünü. Yaşadığımız onca gecenin sessiz şahitleridir. Seçeresini bilirler insanın. Yavaş yavaş beyazlayan saçlarımız bir tükenişi vururken yüzümüze, parıl parıl bir sonsuzluğu anlatırlar her gece derin bir sessizlikle.

Işığa göre manasız, maddeye göre uzun zaman önceydi ve yıldızların çoğu da aynıydı tepemizde. **Akşam ezanından ürkerdi çocukluğum. Oysa eve dönmek de güzeldi, dönebilecek bir ev olması da. İçindeyken anlamıyor insan.** Anne elinin sıcaklığını, baba yüreğinin şefkatini anlamıyor. Sonra U dönüşü yapsan aynı yere çıkmıyor hayat. Gözlerinin önüne korkunç bir özlem bıraktığı da oluyor, burnunun direğini tatlı tatlı sızlattığı da. **Hüzün** dediğin mutluluğun bir köşesinde saklı. Kısıtlanan ne varsa onu arzuluyor içimizdeki şeytan. Hep eksiğe kaçıyor insanın aklı.

Azın cazibesi çokta olmuyor. Neyi daha çok seviyorsan o daha hızlı tükeniyor gözünde. Gündüz çocuklara, gece aşıklara, onca ceset mezarlıklara yetmiyor. Şu kalbimin macerası çok eskidir. Yeni yeni anlıyorum, taşıma suyla ıslak kalmıyor insanın dudağı. Ruhun eksiği taşeron sevgilerle tamamlanmıyor. Bir yanına kimi alsan diğer yanına sancısı dikiliyor. Yine de yok gönlümüzün duru durağı. Hiç fasıla vermeden, ruhumuzdaki aşkı ihtirasla karıp ömrümüze sıvıyoruz. Gecelerimizi biçimsizce karartıyor nefesimizin değdiği ne varsa.

Yalnızlığa Sone'yi ezberden söyletiyor güneşle ay arası yaşam merasimi. Gün yüzü görmemiş küfürleri aşkla takas ediyor zaman. **Bugün yaşadıklarından tiksinsen ya da gurur duysan inan bir yere dokunmuyor. Çünkü yaşanılacak ne varsa onu yaşadın.** Kaçınsan da sorgulasan da tartsan da... Çoğu kez neleri göze aldığını bilmeden... Çoğu zaman da sonradan anlarsın. Anın cazibesi her şeyi yener. Yaşayacağın her hüznün gecenin sabaha mirasıdır. Çekersin sineye, bir daha asla bir gün önceki insan olmayacağını bile bile. Yazık dersin değil, günah dersin değil... Bir anın yükü yok saysan da düşmez omzundan. Yine de yazık... Yine de günah...

Bu ömür, kendi haline bırakmazsan çekilmiyor. Yani ite kaka arpa boyu yol alacağı yok. Yirmi birinci asır deyince gözünde küçülüyor yaşadıkların. Kan lekesi gibi kolay kolay çıkmıyor aklından sevgisine aldandıkların. Ne affedebiliyorsun ne defnedebiliyorsun. Canına susamış bir telaş kıpırdanıp duruyor kalbinde. Yaşamın gerçekliğini gördükçe ömrünün yanında huzurundan da yiyor zaman. Bir kayayı ciğeriyle biçimlendirebilir mi insan? Bir balığı denizden tavaya koyabilir misin görmüş geçirmiş gözlerle de baksan? Koymamak lazım belki. Yazıktır ne kadar cana kıysan. Öyle de böyle de yaşanmıyor.

Yalan yok, özlenen şarkıları da var ömrümüzün. Ayak izlerimizin

silindiği sokaklar, bakarken gözlerimizin kanadığı duvarlar var. Gaz lambalarına ucundan yetişmenin sevinci var yüreğimde, karanlıkta el yordamıyla bulunan mumların ışığı var. Otobüs bileti, telefon jetonu tutmuş parmaklarım. Tek kanal televizyon önünde esas durmuşluğum, su sırası bekleyip bidon doldurmuşluğum var. Arada derme çatma çocuk parkında sallanmaya kaçan gözlerim... Leblebi tozundan boğulmaya yüzlerce kez ramak kalmışken, imkanların ancağından belli ki ısrarım var. Yoksul ama kaygısız anılarım var. Yani mutluluğun mümkünlüğü imkanlardan gelmiyor diyor içimden bir ses. Kolaylaştıkça ulaşmalar, değer vermemeyi nasıl öğrendi insan? Ya da bir şeyin değeri illa zorluğundan mı gelmeli? Keşke küçük harflerle yazsaydık bildiğimiz tüm isimleri. Hiçbir şeyi gözümüzde böyle büyütmeseydik, başta kendimizi. Belki uzlaşılır bir kurgudur hayat, geldiği gibi kabul etsek. Mutluluğu yaşarken süresini sorgulamasak ya da acının biteceği günü beklemesek. Hepsini bir durum olarak kabullensek ve içimizdeki beklenti ateşini söndürsek. Zor ben de biliyorum. Ama böyle de yazık...

Bana sorsan hep bir alacağım vardı dünyadan. Bir dediğim iki olmamalıymış gibi geliyordu. Sonra yavaş yavaş uyandım bu rasyonaliteden uzak rüyadan. Gözümü açtığımda, hayatın iki eli boğazımda beni boğuyordu. Bir eliyle verdiğini diğer eliyle alıyor yaşamak dediğin. Kimi zaman kalbinde huzuru, kimi zaman yanağında tuzu kalıyor. Büyük bir anı mezarlığı insan. Belki de son nefesini ilk verecek olan en şanslı arkadaşlarımızdan. Kabullenmesi zor yaşlanmayı. Çatışarak çekiliyoruz gençliğimizden. Kafamızı karıştırmaktan bıkmıyor hayat. Artık ayıp değil düşünmek ölümü. Günü geldiğinde mesela, kimsenin aklının ermediği bir ölüm gibi son nefesi apansız vermeliyim. Ama yaşamanın gizli bir çekiciliği varmış, ama umudunu yitirmeyen bir bekleyişmiş zaman, aldırılmamalıyım. Öyle ya, mutlu anların cazibesi de var, bitişini düşünerek doğurduğumuz endişesi de; bütün acıların zamana karşı mağlubiyeti de var, hatırlayamamanın hüznü de; umuda bulanmış inancımız da var güneşli günlere, fırtınalı bir gelecekte korkumuz da... Bu çelişkiler ne bizi bugün öldürür ne bir gün fazladan yaşatır. Buna inanmak da bir yandan törpüler ömrü, bir yandan uzatır. Bir limanda bütün ışıklar sönse deniz mi biter, gemi mi azalır? **Görmesek şu gördüklerimizi belki gönül daha kolay katlanır.** Ama bilmek diye bir şey var ya. Bırakmaz yüreğin yakasını.

Çok elzemmiş gibi herkesin çilesinden payımıza düşeni istedik hep. Kendi çilemizden herkesin eline tutuşturduk. Kendi haline bıraktığımızda hakkını vere vere yaşadık ama yaşamaya çalıştığımız zaman beceremedik. Söndürün şimdi bütün ışıkları! Güzelle çirkini eşitlesin gece. Herkes sussun! Yıldız gibi, ağaç gibi, deniz gibi sessizce anlatsın derdini. Konuşmak tırmalıyor yaşamın kabuğu taze kederini. Gecesi yanan gözlerini yıldızlara diksın, huzura saklanmış endişeleri süzer. Gölgelelerin şaşaalı kahkahalarına aldanmasın insan, tüm hayatlar birbirine benzer.

Bir limanda bütün ışıklar sönse deniz mi biter, gemi mi azalır?

Ford

KUGA VIGNALE

VIGNALE

ARTIK DİĞERLERİNDEN SİZİ AYIRAN
İNCE BİR ÇİZGİ VAR.

El işçiliği deri iç tasarımı, özel ön ızgara, zenginleştirilmiş krom detayları
ve daha fazlasıyla ailenizi prestijiyle de taşıyabilecek bir SUV.

Ford Kuga **Vignale** şimdi Türkiye'de.

Go Further

Koç

İlanda kullanılan araç görseliyle pazara sunulan araçlar arasında donanımsal ve görsel açıdan farklılıklar olabilir. Ford Kuga'nın CO₂ salımı 124-173g/km arasında, yakıt tüketimleri l/100km: şehir içi 5,1-9,4 şehir dışı 4,6-6,3 ortalama 4,8-7,5 arasındadır. (Opsiyonel donanım, aksesuarlar, jantlar ve lastiklerden dolayı yakıt tüketimi değerleri farklılık gösterebilir.)
Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

ANIKAFASI

İrem'i Beklerken...

Aşk herkese nasip olmaz. **Sen seçilmişsin oğlum.** Aşk meleği boşuna oklamamış seni.

Çok iyi anlıyorum seni. Ne söylesen seni yanlış anladı di mi?

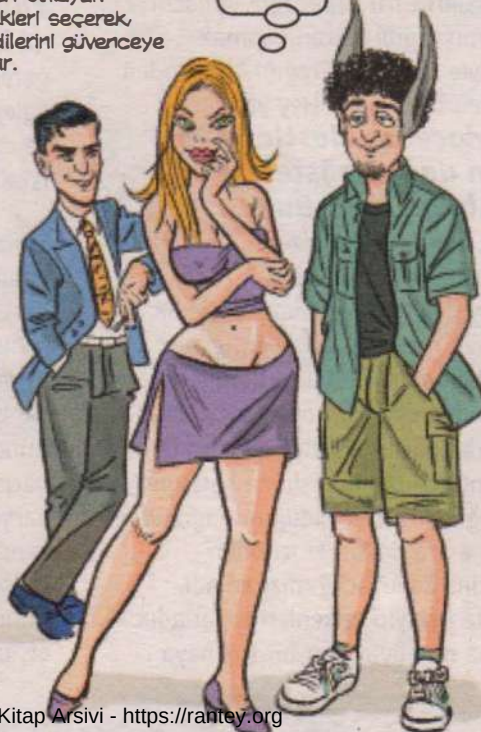

Bu kadınlar, tutar bir eşekle evlenirler.

Kadınlar, başka kadınların nazarında değeri olmayan erkekleri seçerek, kendilerini güvenceye alırlar.

BUNA BAKAN OLMAZ.

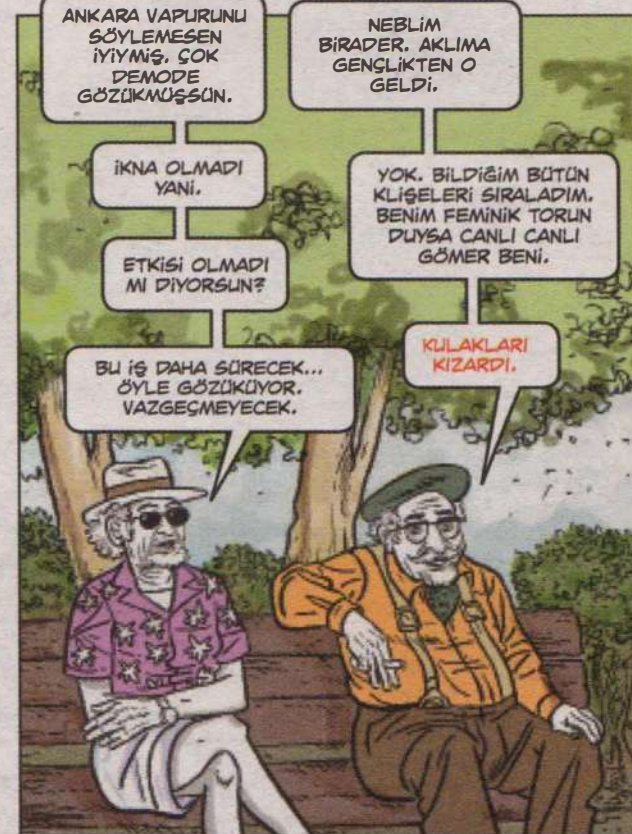
İtiraz edersen seni korkuturlar.

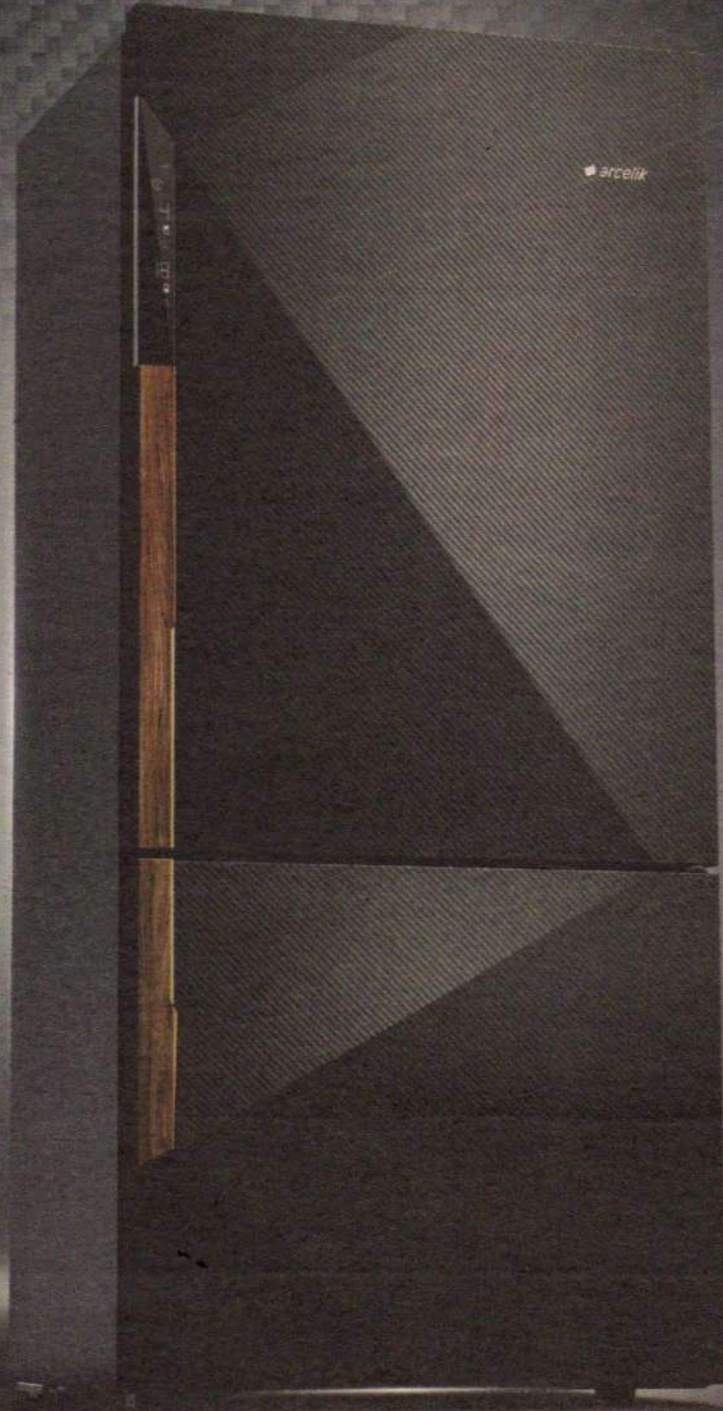
Boşuna korkmadığını zamanla anlarsın.

Ne yapsan yetmez bunlara.

İtibarın yerlerdedir, herkesin bildiği ama herkesin acıdığı biri olur çıkarsın.

ARÇELİK'TEN DÜNYADA BİR İLK KARBON FİBER BUZDOLABI DIAMOND

Dünyanın teknolojisine güç katan
karbon fiber dayanıklılığı, zamanın ötesinde bir tasarımla
şimdi dünyada ilk defa bir buzdolabında.

memento mori*

Ve Amor Fatı...

Kaderini sev.

Kitaplar dolusu yazmak mı daha zor
yoksa basit bir cümleyi yaşamak mı?

Her şey senin korkaklığınla ilgilidir.

Her yaptığın şey.

Gerçekle yüzleşmeye cesaretin olup
olmadığıyla ilgilidir.

**Sayfalar dolusu yalan
uydurabilirsin ama günün
sonunda ne isen onunla
yatağa girersin.**

Ve dünyadaki en büyük zenginlik
yalansız yaşamaktır.

Kendi korkaklıkların yüzünden
kimseden korkmamaktır.

İşte öyle bir an olmalı ki hayatında her
şeyden ve herkesten ve yani kibrini
tetikleyen tüm hırslarından vazgeçip ben
buyum diyebilmelisin.

Oyuncu olmanın en güzel yanı belki de
gerçekten bedelini ödemedi başkalarının
hayatını yaşayabilmektir.

Ama açgözlülüğü gerçek
hayatta, bedelini ödemedi
yaptırmak ister insana
her şeyi.

Kavga etmeden
kazanmak.

Direnmeden devam
edebilmek.

Başkalarının emekleri
üzerinden geçinmek.

Düşünüyorum da
hiçbir şey yazılı değildi
sen yazana dek demek ki.

Tüm yalanları sen uydurdun.

Bütün o büyük hikayeleri kendi
küçüklüğünü kabul edemediğin için
yazdın kalın kalın.

Tanrı sana dünyayı vermişti ama
kainatı da istedin.

Tanrı sana yaşamı verdi ama sana bir
ömür yetemezdi ölümü de istedin.

Hep açgözlüydün.

Kendini hep olduğundan fazla gördün.

Bu gezegen maymunlar yunuslar ağaçlar
ve bulutlarla birlikte herkesindi ama hayır
hepsi benim için yaratıldı dedin.

Bir lokma ekmele doyabilirdin ama
bütün sofrayı yedin.

Bir hırkayla yaşayabilirdin ama bütün
pastayı istedin.

Ve şimdi artık üst üste eklediğin bu
yalanların altında eziliyorsun.

Hiçbir şey mantıklı gelmiyor çünkü artık.
Hiçbir şey yattığında yatağına huzur
vermiyor.

Hiçbir şey de vermeyecek hiçbir şey
olduğunu kabul edene değin.

Sen hiçbir şeysin.

Geçerken buraya uğramış bir yolcu.

Büyük bir ağacın yere düşmüş
bir yaprağı.

Dalları göremezsın.

Gövdeyi bilemezsın.

Kökten bihabersın.

Ve belki bir gün seni zengin kılacak

en büyük şeyin yalansız yaşamak

olduğunu öğrenirsin.

Yalansızlığın özgürlük, özgürlüğünse o en

çok değer verdiğin altından, elmastan,

paradan, puldan daha değerli hazinen

olduğunu fark edersen eğer;

bu dünyada birbirini öldürmeden,

her bir canlıya saygı duyarak

onların senin için değil, senin

onlarla birlikte yaratıldığını

kabullenirsin.

Yaşamın tek kuralı

budur.

Saygı duymak.

Olduğun şeye saygı

duyulması için senden

farklı olana saygı

duymak.

Bilmediğin şeye saygı

duymak.

Yalan çölleri ne kadar geniş

olsa da insanı kurutur.

Gerçeğin denizi ne kadar fırtınalı olsa da

arkası güneştir.

Cesaret mi, korkaklık mı?

Kimseyi suçlama.

Kaderini sen belirleyeceksin insanoğlu.

*"Azizler ölümü büyük bir zevkle beklerken,
aynı şey günahkârlar topluluğu için
söylenemez." (Umberto Eco / Çirkinliğin
Tarihi / Doğan Kitap, 2009)*

*fani olduğunu hatırla

**Sen hiçbir
şeysin. Geçerken
buraya uğramış
bir yolcu. Büyük
bir ağacın yere
düşmüş bir
yaprağı.**

MİNE TUGAY

*Ursula K. Le Guin /
Lao Tzu: Tao Te Ching*

En sevdiğim yeri:

göstermedikçe
parlarlar.

**Aşağıya Doğru
Büyümek**

Kendilerini savunmaya
çalışmadıkça
hakları teslim edilir.

Kırıl ki bütün olasin.

Bükül ki düzel.

Boşal ki dolu olasin.

Tüken ki yenilen.

Azın olsun ki çok kazan.

Çoğun olsun ki kafan

karışsın.

Kendilerini övmedikçe
başarırlar.

Rekabet etmezlerse,
dünyada rakipsiz
olurlar.

O yüzden bilge ruhlar
bir olana sarılır

her şeyi onunla sınar.

Kendilerini

Eskiler

"kırıl ki bütün olasin,"

dediklerinde

yanılıyorlar mıydı?

İşin aslı, bütün olmak
geri dönmektir.

DİDEM BALÇIN

*Antoine de Saint-Exupéry /
Küçük Prens*

En sevdiğim yeri:

"Ama gözler kördür. İnsan ancak yüreğiyle baktığı
zaman gerçeği görebilir..."

(...)

"Kendini yargılamak başkalarını yargılamaktan daha
güçtür. Kendini yargılamayı başarabilirsen gerçek bir
bilgesin demektir."

SELEN ÖZTÜRK

Gündüz Vassaf / Cehenneme Övgü

En sevdiğim yeri:

İnsanı şaşırtan, hayrete düşüren, tedirgin eden şey
sessizliktir. Düzenlenmemiş olan şey, sessizliktir.
Tehlikeli ve bilinmeyen olasılıklar vaat eden şey,
yine sessizliktir. Hayal gücümüzü zenginleştiren,
sessizliktir.

(...)

Sessizlikte daha çok şey izleyebiliriz. Sessizlikte
geçmiş, bugünü ve geleceği görürüz. Konuşma
sırasında, her şeyi zaman içine ve genellikle de
içinde bulunduğumuz ana oturturuz. Konuşmak,
"geçici bir ölümsüzlük" peşinde boşu boşuna
koşmaktır. "Ben varım" çığlığıdır bu. Sessizlik,
zamanla ve sonsuzlukla olan ilişkimizin bilincidir.
Aynı zamanda hem sonsuzluktur, hem de bir toz
zerreciği. Sessizlik çok boyutlu, çok duyumludur.
Konuşma, kategorik ve buyurucu üslubuyla, beş
duyumuzun ancak bazı deneyimlerini aktarabilir.
Sessizlik ise beş duyumuzla algıladıklarımızın
toplamıdır, hatta bundan da fazlasıdır. Sessizlik,
olanca acimizle söze dökmeye çabaladığımız
bir şeyi, "duyum-ötesi algılama" diyebileceğimiz
durumu da içine alır.

Murat Meriç

“halkalı şeker”i kim söylüyor?

Bir dönem düğün salonlarında karşımıza çıkan sound'u yakalamışlar, oradan ilerliyorlar. Şüphesiz müziklerinde sentetik bir taraf var ama bu, onların kötü olduğu anlamına gelmiyor. Bilakis yaptıkları işe özen gösteriyorlar.

Her şey geçtiğimiz ayın başında oldu: Alicia Keys Instagram üzerinden bir video paylaştı, ortalık çalkalandı. Videoda, güzel sesli hanım kızımızı yüzerken görüyoruz ama gündemin en üst sırasına oturma sebebi yüzdüğü yer, yüzme stili ya da giydiği bikini değil. Keys, yüzme esnasında dinlediği müzik sayesinde dikkatimizi çekti. Su seslerinin arasında fonda duyduğumuz türkü (evet, şarkı değil) bildiğimiz “Halkalı Şeker”! Hemen Kubat yakıştırması yapıldı -çünkü memleketteki son güzel yorumlardan biri ona ait- ama türküyü söyleyen o değil; Hollanda menşeli beynelmilel bir topluluk: Altın Gün.

Kendilerini, Facebook sayfalarında “Turkish Psych Folk band from Amsterdam” ifadesiyle tanımlıyorlar. “Kırlı” bir müzik yapıyorlar. Bir dönem düğün salonlarında karşımıza çıkan sound'u yakalamışlar, oradan ilerliyorlar. Şüphesiz müziklerinde sentetik bir taraf var ama bu, onların kötü olduğu anlamına gelmiyor. Bilakis yaptıkları işe özen gösteriyorlar ve çaldıkları türkülerin ruhunu bozmamaya çalışarak günümüze uyduruyorlar. Yaptıkları incelikli bir restorasyon işi ya da kendi deyimleriyle, özünü kaybetmeden yapılmış modern bir makyaj.

Gitarda Ben Rider, basta Jasper Verhulst, davulda Nic Mauskovic ve vurmali çalgılarda Gino Groeneveld, Altın Gün'ün ecnebi üyeleri. Ekipteki Türkiyeliler, sazları çalan (ve başta Alicia Keys'in dinlediği türkü, kimi düzenlemeleri seslendiren) Erdinç Ecevit Yıldız ile topluluğun vokalisti Merve Daşdemir. 2015 yılı sonunda Jacco Gardner ile İstanbul'a gelerek Salon İKSV'de konser veren ve bu seyahat sırasında Anadolu popla tanışan Jasper Verhulst, topluluğun kurucusu. Diğer grup üyeleri arkadaşları ama Yıldız ve Daşdemir'le Facebook üzerinden tanışmış. Altın Gün'ü onlarla zenginleştirmiş. Geçtiğimiz yılın ekim ayında İstanbul'daki ilk konserini veren Altın Gün, bu yılı festivalden festivale dolanarak geçirdi.

Anadolu'daki Joan Baez

Altın Gün'ün etkilendiği isimlerin başında Selda Bağcan geliyor -ki günümüzün bir diğer yıldızı. Bağcan, yıllar sonra yeniden yakaladığı şöhretin keyfini sürüyor, art arda pek çok konser veriyor ve gençlerle buluşuyor. Beynelmillel festivallerin aranan ismi. Şaşırtıcı değil zira dışarıdan memleket müziğine yönelik ilgi biraz da onun sayesinde. Hatırlayanlar olacaktır: 2006 yılının sonlarına doğru Guardian'da bir Selda Bağcan yazısı yayımlandı ve bu yazıda sanatçıdan övgüyle söz edildi: Mealen “Anadolu'da bir Joan Baez var” ifadesi kullanılmış, dikkatler onun müziğine ve kavgasına çekilmişti. Yazının yayımlandığı dönemde Bağcan eski şarkılarını yeniden yayımlamak için çabılıyor, farklı şirketlerdeki kayıtları kendi kurduğu Majör Müzik çatısı altında birleştirmek için uğraşıyordu. Şarkıların bir kısmı yasaklıydı ve uzun süredir ortalıkta görünmüyordu. Art arda yayımlanan “Türkülerimiz” başlıklı albüm serisi, onları yeniden görünür kıldı. Tam da bu dönemde bir anda bütün dünyanın ilgisini üzerine çekti.

Bu ilk değil aslında. Selda, 1986 yılında (Türkiye'de hapse atıldığı dönemde) Peter Gabriel tarafından dünyanın prestijli festivalleri arasında anılan WOMAD'a davet edilmiş, pasaport alamadığı için bu davete icabet edememişti. Sanatçı, o yıl yayımlanan festival plağında bir şarkısıyla yer aldı. Ertesi yıl pasaportuna kavuştu ve WOMAD sahnesine çıktı. Sonrası, apayrı bir yazıda anlatılması gereken bir “yeniden doğuş” hikâyesi.

Memleket müziğine ilginin temelleri

Müziğimizin ecnebi illerde görünür olması, neredeyse yirmi yıl öncesine uzanıyor. Bacchus Records, 2001 yılında Amerika'da Gökhan Aya ve Jay Dobis'in el attığı bir albüm yayımladı: “Hava Narghile”. 22 şarkıdan müteşekkil bu derlemenin içinde Erkin Koray, Barış Manço, Cem Karaca gibi “ağır” isimler ve Mavi Işıklar'dan Kaygısızlar'a uzanan bir dizi topluluğun ürünleri var -ki bu şarkılar, döneminde ilgi görmüş ancak sonrasında unutulmuş kimi düzenlemeler. “İyi Düşün Taşın”, “Şaşkın” ve “Ben Bilirim”i

Fotograf: Rona Lane

Alicia Keys gibilerin alakası sayesinde biz de kendi müziğimizi merak eder olduk.

saymazsak içinde “hit” barındırmayan bir albüm bu; kimi şarkıcılar ve toplulukları görünür kılan, unuttuklarımızı bize hatırlatan bir hazine sandığı...

Baktığınızda, Avrupa'daki plak dükkanlarında kapsamlı bir Türkiye reyonunun olduğunu görüyorsunuz. Türkiye'de bile bu kadarı yok! İşin bir de enteresan tarafı var: Art arda yayımlanan albümler ve Alicia Keys gibilerin alakası sayesinde biz de kendi müziğimizi merak eder olduk.

Bir dönem DJ setlerimde çaldığım zaman milletin burun kıvrıldığı, “bunları sahiden dinliyor musun?” diyerek hor gördüğü düzenlemeler bugün revaçta.

Yassah hemşerim!

1988 yılında üniversite okumak için geldiğim Ankara'da keşfettiğim en güzel şey, Milli Kütüphane'deki süreli yayınlar salonu. Burası, ders çalışmak için gittiğimiz binada ders çalışmaktan şiddetle sıkılarak kendimi attığım yer. Başta piyasada olan yayınları okuduğum odanın aslında bir derya barındırdığını anladığım günün sonrasında kendimi kütüphaneye kapattım ve uzun yıllar oradan çıkmadım.

Döneminin en etkin dergisi sayabileceğimiz Hey'in ve Diskotek'ten Onyediy'e uzanan diğer müzik dergilerinin bütün sayıları arşivde mevcut ama ciltlerin içinde kimi sayfalar eksik. Fotokopi çektiremeyen, not almaya üşenen “fare”ler tarafından kopartılmış. Daha fenası Militan, Sanat Emegi gibi dergilerin “sakıncalı” bulunarak yasaklanması ve bu dergilere erişimin durdurulması. İstediginizde görevlinin size söylediği şu: “Bu dergiler yasak, okumanız mümkün değil.” Sonradan bu yasaklar kalktı, dergiler erişilir oldu ama şu anda zaten internet üzerinde bunların çoğuna ulaşmanız mümkün. Böylesi zorluklardan geçerek geldiğimiz noktada her şeyi önümüzde bulmak şüphesiz büyük lüks. Bunun da handikapları var elbette: Yığının içinde kaybolmak, Altın Gün gibi toplulukları keşfetmek pek mümkün olmuyor. Sadece Altın Gün değil, Derya Yıldırım ve Grup Şimşek yakın dönemin gözde isimlerinden. Bugün onu tanıyanların sayısı çok değil ama adını bir kenara yazmanızı tavsiye ederim zira yakın dönemde çok duyacaksınız.

Bir tavsiye de önümüzdeki aylara dair... Altın Gün'le başladım, onunla bitireyim: Topluluk, 23 Kasım'da Salon İKSV'de yeniden Türkiyeli hayranlarıyla buluşuyor ve müziğini, sulandığı topraklarda yeşertiyor. Ben Berlin'de olacağım için gidemeyeceğim ama siz ıskalamayın.

OFİS KAFASI

ING BANK

OFİSTE YENİ YENİ ADETLER

Daha kapıdan girer girmez aklımdaki bütün kalıpları yıktı burası. Sonuçta herhangi bir "banka"nın müdürlüğünü görmeye gidiyorum ve biraz fikrim vardı karşılaşıcağım şeye dair. Öyle olmadı.

Maslak'tayım. ING BANK'ın genel müdürlüğünde. Burası bir bankanın genel müdürlüğüne hiç mi hiç benzemiyor. Evet, ne yalan söyleyeyim çok ciddi insanlar bekliyordum. Artık turuncusundan mı bilmem ama herkes, her yer cıvı cıvı. Enerjik ve neşeli. Kocaman bir "Pi" işaretinden geçerek içeri girdik. Bu "Pi" "**Platform for Innovation**" demekmiş. Banka içinde inovasyon kültürünü somutlaştıran platformlardan biri. Burada, çalışanlar yeni fikirlerini birlikte tartışıp geliştiriyor. İçeri girer girmez hemen solda dünyaca ünlü kahve zinciri karşılıyor sizi, biz de beklemek için oraya yöneliyoruz. Bengisu Hanım "KAFA Dergisi değil mi?" diye tüm enerjisiyle yanımıza geliyor ve Meltem Hanım'ı ve Murat Bey'i de bekleyip binayı dolaşmaya başlıyoruz. İlk olarak giriş kattayız. Aşağıya inerken enerji ikiye katlanıyor çünkü alt kat cıvı cıvı. Merdivenlerde oturanlar, çalışanlar, sohbet edenler... **ING BANK, dört yıldır Türkiye Basketbol Ligi ana sponsoru.** Bu yüzden iş arası basket keyfi için sürekli kullanıma açık bir basketbol sahası var bu katta. İçerisi çok ferah. Kasvet yok, ağırlık yok, festival alanı gibi. Evet, takım elbiseli insanlar bekliyordum ama yok, göremedim. Çünkü insanların kıyafet zorunluluğu da yok. Aslında burada zaten çok fazla zorunluluk yok. Mesela çalışma saatleri! ING, 2015 yılından beri esnek çalışma saatlerine sahip. Buna **Saatlerim Flexi** diyorlar. Bina duvarlarında hep şu yazıyor: "**Kendin gibi ol...**" Yani dışarıda neysen buraya da öyle gel. İşe geliş saatlerini kendin ayarla! Günlük hayat akışına göre her gün 07.00-16.00, 08.00-17.00, 09.00-18.00 ya da 10.00-19.00 saatleri arasında istediğin saat diliminde çalışabilirsin. Ama benim en çok sevdiğim uygulama **Yerim Flexi** oldu. Yerim Flexi şu: Çalışanların haftanın iki günü ofis dışında çalışma imkanı. Bence şahane. Perşembe-cuma **Yerim Flexi** yapıp hafta sonu tatilini birleştirenler el kaldırsın! :) Diğer şahane olan şey de şu: **Flexi35.** Bu, şu demek; çalışanlar bir süre İzmir'deki ofisten de çalışabilirler. Yani istersen tatilini de ona göre ayarlayıp hem iş hem tatil yapabilirsin.

Burası kadın-erkek eşitliğine her alanda inanan bir şirket. ING, Birleşmiş Milletler'in kadına yönelik cinsiyet ayrımcılığına karşı başlattığı kampanyası HeForShe'nin aktif bir katılımcısı ve yine BM'nin bu alandaki uluslararası kuralları olan Kadının Güçlendirilmesi Prensipleri'nin imzacısıymış. Genel müdürünün kadın olmasının yani **Pinar Abay**'in etkisi büyük bunda belli ki. Toplam 4700 çalışan var ve 2500'ü kadın. Bu program kapsamında öncelikli hedef annelerin hayatlarını daha da kolaylaştırmak olmuş. Annelerin yasal izin süresi 16 haftayken burada doğum izni bebek 6 aylık olana kadar ücrette kesinti olmadan devam ediyor, babaların işe normalde kesintisiz 5 günken burada yıl boyunca 2

hafta. Anne ve babalar okulun ilk günü, karne günü, mezuniyet günü, kreşin ilk haftası gibi günlerde tam ya da yarım gün gibi seçenekle izin kullanabiliyor. Ayrıca hamileler için aylık kontrol ve günde yarım saat az çalışma, tüp bebek desteği, süt izni, genel müdürlük ve şubelerde süt odaları, 0-1 yaş arası çocuğu olanlara psikolojik destek gibi olanaklar da yer alıyor. Tabii tüm bunlar kadının sadece işe girmesini ya da iş yerinde kalmasını değil, terfi alarak yükselmesini de sağlıyor. Böylece üst düzey yönetimlerde de kadın oranında artış görülmüş. Kadın yönetici oranı 2011 yılında %26 iken, bu oran 2017 yılının sonunda %35'in üzerine çıkmış. **Hedef %50!**

Katları dolaşmaya başlıyoruz. En altta kuaför, market, lostra ve kuru temizleme hizmeti var. Ayrıca antrenörlerin tam zamanlı hizmet verdiği bir spor salonu da mevcut. "Otur otur sırtımız ağrıdı, gideyim de biraz yoga/pilates yapayım," diyenler için özel dersler bile mevcut. Binanın en üst katında **DopING** isimli bir teras var. Burada içeceğinizi alıp manzaraya karşı bir mola verebilmek mümkün.

Ara katlardayız. Her katta "**Konteyner Mutfak**" var, burada herkes içeceğini, yiyeceğini hazırlayabiliyor. Kütüphane kısmında otururken yanınızdan iş arkadaşınız bisikletle geçebilir ya da çalışırken bir anda bateri, piyano, gitar sesi duyabilirsiniz. Çünkü her katta boş zamanlar için kurulmuş bir orkestra düzeni var. Canınız maç mı yapmak istedi, oyun konsolu orada sizi bekliyor... Tam bunları konuşurken "**ING Maker Cafe**"de buluyoruz kendimizi. Burada elektronik, otomasyon ve yazılıma meraklı çalışanların bir araya gelerek deneyim ve bilgi paylaşımı yapabilecekleri bir ortam yaratılmış. ING, kendini "bankacılık lisansına sahip teknoloji şirketi" olarak tanımlıyor. Özyeğin Üniversitesi iş birliğiyle yürütülen Veri Bilimi Sertifika Programı'yla çalıştığı birime bakmaksızın çalışanlar arasından veri bilimciler yetiştiriliyor. Hemen her ekipte "scriptler" yazabilen "robotics" ekipleri, ayrıca banka genelinde AI teknolojileri geliştiren güçlü bir Yapay Zeka takımı bulunuyor.

Merdivenleri dolaşırken duvarlarda çalışanların çektikleri fotoğraflarla karşılaşıyorsunuz. Çünkü burada tam 12 tane kulüp var. Koşu, basketbol, futbol, yelken, tiyatro, fotoğrafçılık, yoga ve maker kulübü gibi farklı alanlarda sosyal kulüpler bulunuyor.

Burası düzeni değiştirmek isteyen bir şirket... Kalıpların dışına çıkan, oyunu bildikleri gibi oynayan, yasaklardan sıyrılan, özgür zihinlere önem veren ve bundan dolayı da çalışanlarını mutlu etmeye çalışan bir şirket. E zaten çalışanlar da epey güler yüzlü ve misafirperverler. Nereden mi biliyorum, e gittim kendi gözlerimle gördüm... :)

Not: Bize vakit ayırıp, tüm bu süreçte destek olan Bengisu Dinçer'e, Murat Çitilgölü'ye, Emir Yılğör'e ve Meltem Ersoy'a özel teşekkürlerimizle...

“MEHVEŞ EVİN’den
Yılın Araştırmacı Gazetecilik Başarısı”

Candaş Tolga Işık

al beni, ne yaparsan yap!

Nereye gittiğini bilmeden yürüyordu. Artık yorulmuştu. En çok da düşünmekten. Ormanlık alanda yol ikiye bölünüyordu. "Hangisinden gideceğim acaba?" diye sordu kendi kendine...

Oğuz 40'lı yaşların ortasında başarılı bir iş adamıydı. Karısı Sevgi'yle yedi yıl önce evlenmiş, nikahtan üç yıl sonra da çocukları Burak dünyaya gelmişti. İş gereği çok sık yurt dışına çıkıyordu. İşten arta kalan zamanlarda gittiği şehirleri keşfetmek gibi bir hobi edinmişti kendine...

2015 yılının Mayıs ayında yine böyle bir iş gezisi için Londra'daydı. İş erken bitince hemen otele gidip spor ayakkabılarını giydiği gibi attı kendini Londra'nın en bilinmeyen, en ücra köşelerine. Birkaç saat yürüdükten sonra bir ikinci el dükkanına girdi. Şahane bir yüzük buldu. Satın almak için kasaya yöneldiğinde bir el dokundu omzuna, "Excuse me, where is the changing room?" dedi. Oğuz bir refleksle İngilizce soruya Türkçe cevap verdi, "Burada çalışmıyorum." Sonra "Pardon ya..." dedi ve tam İngilizcesini söyleyeceken soruyu soran kadın gülümseyerek "Önemli değil, ben de Türküm," dedi. Karşılıklı güldüler. Her şeyin başlangıcı o gülümseme olacaktı. "Burada mı yaşıyorsunuz?" diye sordu kadın. "Hayır ama çok sık geliyorum..." dedi Oğuz.

- Ben Alev, çok memnun oldum.

- Oğuz... Çok memnun oldum. Siz burada yaşıyorsunuz sanırım?

- Evet burada doğdum. Sonra da kaldım.

Ailem döndü ama ben burayı seviyorum.

Arada tatile geliyorum Türkiye'ye...

Ayaküstü sohbetin ardından ayrıldılar.

Oğuz otele döndü. Akşam yemeğine kadar uyudu. Yemeğe her zamanki gibi Londra'daki

en sevdiği Çin lokantasında rezervasyon yaptırmıştı. Restorana girdi, masasına oturdu.

O da ne? Uzaktaki masada **Alev tek başına**

oturuyordu ve kıpkırmızı bir elbisenin

içinde bir peri masalından fırlamışçasına

güzellikteydi. "Herhalde biriyle geldi. Görmemiş gibi

yapayım." diye geçirdi içinden. Tam o sırada Alev, Oğuz'u fark etti,

"Aaa merhabaaa" diyerek yerinden kalktı ve Oğuz'un masasına geldi. Oğuz

heyecanla yerinden kalktı "Merhaba... Ne tesadüf değil mi?" dedi. "Evet

çok enteresan. Yine siz. Burayı herkes bilmez. Benim en sevdiğim yerlerden

biridir..." diye cevap verdi Alev. "Benim de..." dedi Oğuz. Sonra çekingen bir

ifadeyle "Arkadaşınız gelene kadar buyurmaz mısınız?" diye teklif etti. Alev,

"Kimse gelmeyecek. Yalnızım... Ama benim masam daha afili siz buyurun

beraber yiyelim," dedi. Oğuz gülümseyerek "Tamam," dedi.

Alev ve Oğuz'un hikayesi başlıyordu. Öyle güzeldi ki sohbet. Öyle çok ortak

tarafaları vardı ki... Oğuz çok etkilenmişti genç kadından ama parmağındaki

o alyans! Hayır, hayır Oğuz öyle biri değildi, karısını seviyordu. Bunu

yapmazdı. Hiç yapmamıştı. Yapmamalıydı da zaten. Kaldı ki ne belliydi

Alev'in de Oğuz'dan etkilendiği?

Yemeğin sonuna doğru şarabın da etkisiyle ufak çaplı dokunmalar,

daha uzun süreli bakışmalar "cerayan" etmeye başladı. Oğuz çoktan

telefonunu sessize almıştı bile... "Buradan yandaki kulübe gidelim mi?"

dedi. Alev muzip bir gülümsemeyle, tek bir cümleyle yanıtladı: "Al beni,

ne yaparsan yap."

Alev ve Oğuz yandaki kulübe girdiler. Daha ilk içkilerini bitirmeden

öpüşmeye başladılar. Aşka ramak vardı. Ta ki Oğuz çaktırmadan telefonuna

bakıp 30 cevapsız aramayı görene kadar! Panik içinde mesajlarına baktı,

karısı Sevgi "Burak hastalandı da sana ulaşamıyoruz" yazmıştı. Bir anda

ayıldı Oğuz. "Benim gitmem lazım," diyerek Alev'i orada bırakıp çıktı.

Kapıdaki ilk taksiye atladı. Hemen Sevgi'yi aradı: "Nesi var Burak'ın?"

- Burak'ın bir şeyi yok. Benim telefonlarımı açmayıp, mesajlarımı gördüğün

halde cevap vermeyince ara diye öyle söyledim. Ne haltlar karıştırıyorsun

sen Oğuz?

Önce derin bir nefes aldı Oğuz. "Böyle bir yalan nasıl söyleyebilirsin? Sen

nasıl bir insansın?" diye bağırdı karısına ve kapadı telefonu. Taksi şöförüne

"Geri dönelim," dedi. Kulübe geri döndü. Ama Alev yoktu. Gitmişti.

Oğuz, Türkiye'ye döndüğünde birkaç hafta küslüğün ardından evde konu kapatıldı. Hiç yaşanmamış gibi yapıldı. Ama Oğuz'un aklının bir köşesinde Alev hep vardı. Gözleri vardı. Dudakları vardı. Elleri vardı. Yüzündeki o baştan çıkarıcı gülümseme vardı... Birkaç kez daha Londra seyahati çıkardı kendine. Aynı yerlere gitti; aynı ikinci el dükkanına, aynı lokantaya, aynı kulübe... Ama Alev yoktu.

Aradan aylar geçti... Oğuz artık Alev'i unutmak zorunda olduğunu anlamıştı. Hastalıklı bir durumdu belki ama Alev'in yokluğu Oğuz'un aşkını daha da büyütüyordu ve bu öyle bir alevdi ki her yerini yakmasına mani olamıyordu. Gece gündüz dualar ediyordu, bir tek kez daha görebilseydi Alev'i... Oğuz'un duası bir bahar günü İstanbul trafiğinde kabul olacaktı. Önde şöförü, arkada

Oğuz telefonunu kurcalarken ilerlemeyen trafikte bir anda yanındaki arabayı kullanan kadına çarptı gözü. Evet oydu!

Alev'di bu! Arabadan fırladı. "Alev" diye seslendi.

Alev Oğuz'a baktı. Hiçbir şey olmamış gibi trafikte

ilerlemeye devam etti. Trafik yavaşça ilerlerken

Oğuz da koşturarak Alev'in arabasına eşlik

etmeye başladı. Alev hiçbir şekilde muhatap

olmuyordu. Trafiktekinin bakışları

arasında Oğuz'un ağzından alt alta dizsen

muhteşem bir şiir olabilecek cümleler

çıkiyordu: "Ne olur anlatmama izin ver.

Sana dokunduğum andan beri

içimde sönmeyen bir yangın var.

Ve sensiz geçen her an bu yangının alevleri

büyüyor. Ölüyorum. Ne olur anlatmama izin

ver sonra ne yaparsan yap."

Alev dayanamadı, camını açtı. "Anlat" dedi. Bir

yandan trafik ilerlerken diğer yandan koşturarak

anlatıyordu Oğuz tüm hikayeyi. O akşam ne olduysa

eksiksiz anlattı. Alev iki eliyle parçalayacak gibi sıkıttığı

direksiyondan bir elini çekti, kapının kenarındaki düğmeye bastı.

Kapıların kilidini açtı. "Bin!" dedi. Kan ter içindeki Oğuz, Alev'in hemen

arkasındaki koltuğa attı kendini. Gülmeye başladı Alev, "Şapşal yanıma otur,

arkama değil," dedi. Oğuz aptala dönmüştü. "He tamam," diyerek arabadan

inmeden arka koltuktan öne atladı. Alev gülmesine engel olamıyordu.

"Bu gülümseme... Bunu bir daha görmek için canımı vermeye hazırdım,"

dedi Oğuz. Alev trafikten kurtulup ormanlık bir yola girdi. Sakin bir yerde

sağa çekti. "Ne istiyorsun benden?" diye sordu. "Seni," dedi Oğuz. Sert

bir tonla "Karının haberi var mı?" dedi Alev. "Yok," dedi Oğuz. Alev "Ne

düşünüyorum biliyor musun senin bu saçma dürüstüğün sanırım beni

sana aşık eden şey!" dedi.

Sonra toparlandı Alev, tekrar konuşmaya başladı, "Senden sonra hayatıma

kimseyi alamadım çünkü ben de senin gibi alev alev yanıyorum. Ama

kusura bakma bana bir daha böyle bir şey yapmana izin vermeyeceğim.

Git düşün taşın. Beni istiyorsan evliliğini bitir gel. Ben beklerim. Kararını

verince de al bu telefon numaram, yaz bana. Şimdi in arabadan!"

"Burada mı ineyim? Böyle bok gibi ormanın ortasında mı bırakıp gideceksin

beni?" dedi Oğuz. "Evet," dedi Alev, "Bok gibi bırakılıp gitmenin ne demek

olduğunu anlarsın belki bu sayede..."

Oğuz indi arabadan. Alev hızla uzaklaştı, gözden kayboldu. Alev'in

arkasından çaresizce ne yapacağını düşünmeye başladı Oğuz. Yürümeye

başladı... Nereye gittiğini bilmeden saatlerce yürüdü. Bir yandan ne

yapacağını düşünüyor bir yandan deli gibi yürüyordu. Bir süre sonra

yoruldu. "Neredeyim ben?" dedi. Birkaç yüz metre ileride ormanlık alanda

yol ikiye bölünüyordu. Yol ayrımına yaklaşırken tabelaları görünce rahatladı,

"Oh be sonunda bir tabela var," dedi içinden.

Yol ayrımına vardığında o iki tabelayı gördü. Okudu. Diz çöktü ve

başladı ağlamaya. Anıra anıra ağlıyordu. Çünkü kaderin bir cilvesiydi

o iki tabela. Birinde, "Bir alev bir ormanı yakar" yazıyordu ötekinde ise

"Sevgi ormanı kurtarır."

FIAT 500L YENİ NESİL, YENİ TARZ.

Koç

Fiat 500L, yenilenen iç ve dış tasarımı, son teknoloji özellikleri, konforlu ve fonksiyonel iç mekanıyla ailenizin tarz otomobili.

- Apple CarPlay Desteği • 7 İnç Dokunmatik Multimedia Sistemi
- 3 Farklı Sürüş Modu Seçeneği • 455 Litre Bagaj Hacmi

500L'nin CO₂ emisyonu 104-143 gr/km, ortalama yakıt tüketimi 3,9-6,1 lt/100 km arasında değişmektedir.

fiat.com.tr

Levent Erden

Aracısızlaştırma

Birden ama gerçekten birden, oyun değişiverdi. Teknolojik dönüşüm oyunu bozuverdi. Devletin bile “e-”si var. Bütün işler tıkır tıkır yürüyor. Tipiniz beğenilmedi diye tutuklanmıyorsunuz bile.

“Muamelecı” diye bir meslek vardı ve pek çok sayıdaki konuda işlevi tartışılmaz, başvurulması kaçınılmaz, müşteri sayısı inanılmaz bu kişiler hayatı nispeten kolaylaştırırlardı. Her ne kadar “muamele” kavramı, farklı bağlamlarda özellikle farklı anlamlar yüklenen, güzel denerek ödüllendirilmiş, tavsiye konusu olan bir iş yapma biçimi olsa da o işi yapana muameleciden başka adlandırmalar da uygun görülür. Muamelecı, özellikle bürokrasi ve regülasyonun labirentlerinde binlerce belge, onlara vurulan on binlerce damga ve bir türlü neden atılmadığı belli olmayan imza ve bunların tamamlanmasından sonraki belge, imza, damga, imza (...) süreçlerini iyi bilen, her aşamada ilgili kanun, yönetmelik maddesini numarasıyla alıntılamanı muhteşem süpermandır. Evlenecekseniz zührevi testlerden gün almaya kadar her işi halleder. Hatta illa evlendirme memuru mekana gelsin dersiniz, zarfın miktarını, hatta ebadını bile muamelecı bildirir. Vize işlemleri de muamelecısız olmazdı. Hangi konsolosluk ne ister, bankada kaç paran var, tapularının türü, iş yerinden alınacak belgelerde hangi imzalar olacağı, biyometrik fotoğrafın nerede çekileceği, tümü muamelecının işi. Ehliyet almak isterken bürokrasi kulvarlarında engelli koşu koçluğu onlarda. Üstelik sınavda kendi gücünüzle başarılı olursanız onlar gerekli değiş tokuşu yapmışlardır ama beceremezseniz “sınav heyeti son anda değişti” olur. Zarf hep onlarda kalır. Pasaport, tapu, ruhsat, gümrük, her türlü alım satım... Hepsi ve daha fazlası muamelecısız olamazdı. Muamelecı-muamele yapan iş birliği de yıllara dayalı sağlam finansal modeller yaratmıştı. Arada “aracılara itibar” etmeyen tavırları ters manyel niteliğindeydi.

Birden ama gerçekten birden, oyun değişiverdi. Teknolojik dönüşüm oyunu bozuverdi. Devletin bile “e-”si var. Bütün işler tıkır tıkır yürüyor. Tipiniz beğenilmedi diye tutuklanmıyorsunuz bile. **“Benim kim olduğumu biliyor musun?!” klasik horozlanmasının cevabı da biliniyor. GBT sizin kim olduğunuzu biliyor. Emniyet biliyor. Tapu biliyor. Vergi Dairesi biliyor.** Devlet biliyor. Bazen gerektiğinden çok biliyor. Ama biliyor. Aracılar yavaş yavaş değil, neredeyse üç beş yıl içinde birdenbire kayboldu. Teknoloji, aracıyı yok ediverdi. Sadece devletle, bürokrasiyle ilgili işlerde değil, her anlamda yok etti. Bir daha olmayacak şekilde.

Yirminci yüzyılın yarattığı belki de son ağır kavram ortaya çıktı: ARACISIZLAŞTIRMA!

Başlarda anlamlandırılması zor da olsa, hayatımızda ne kadar çok aracı olduğunu ve bunların nasıl hızlıca yok olduğunu yeni yeni fark ediyoruz. Medya bunların başında geliyor. Kökü bile “aracılık” olan bu kavram tamamen anlam değiştiriyor. Sosyal platformlara medya denmeye başlandı. Habere, bilgiye doğrudan ulaşabilmek çok kolaylaştı. Kimsenin iznine, yorumuna, süzgecine ihtiyaç duymadan... Amerikan Başkanı hazımsızlık çekmiş, karnı guruldayıp uyanınca çakıyor bir tweet... Birilerinin hayatı anında değişiyor. Çeliğe, alüminyuma vergi zammı yapıyorum diyor; yirmi bin kilometre ötede mali deprem oluyor. **Siyasetçiler, şirket yöneticileri, sanatçılar, futbolcular ne diyeceklerse kendilerine ait “medya”yı kullanıyorlar. Onun için her biri milyonlar tarafından takip ediliyor.** Birinci ağızdan duymak, üstelik onların söylediklerine

başkalarının ne dediğini de doğrudan görebilmek için. Bu yazıyı okurken ortalık sallanıverirse, gazete zaten olmaz, televizyonu mu ararsınız, sosyal medyaya mı bakarsınız? Aracısız, doğrudan erişimle hem aradaki buharlaşmalar hem de medya ya da yorumcusunun subjektif müdahaleleri azalıyor. Güven sorunu olsa da kaynağa bağlı. Kaynak

güvenirliliği ise algı sorunu. Hız; aracıyı, her türlü aracıyı silip süpürmekte. Doğrudan erişim, doğrudan işlem, doğrudan karar... Bugünün hızının gerekleri...

Aracı için alan daraldıkça daralıyor.

Hayatın neredeyse vazgeçilmezi olduğu düşünülen kurum ve yapıların dahi aracı durumunda olduklarını fark ediyoruz. Zamanla kaybolmaları da kaçınılmaz olmalı.

E-ticarette herkes doğru müşteriye, doğru anda, doğru fiyata ulaşabiliyor. Süpermarketlerin, AVM'lerin ağır baskılarına dayanamayacak büyüklükteki (ya da küçüklükteki) markalar, sayıları ne kadar kısıtlı olursa olsun, uygun müşteriye erişme fırsatını yakaladılar. Ya da farklı segment veya müşteri gruplarına hitap eden markalar onlara uygun kanaldan ilişki kurma yollarını yarattılar. Ağırlaşan ekonomik koşullarda, fiyat-maliyet düşüklüğü sağlamalarının en etkili yolu doğrudan, doğru müşteriye erişim. **Ayakkabı numarasından sevdiği yemeğe, sevdiği şarkılardan ve dizi karakterlerinden arabalarının motor hacmine kadar müşteriye bilince onlarla doğrudan ilişkiler de kolaylaşıyor.** Ne istediğini bilen

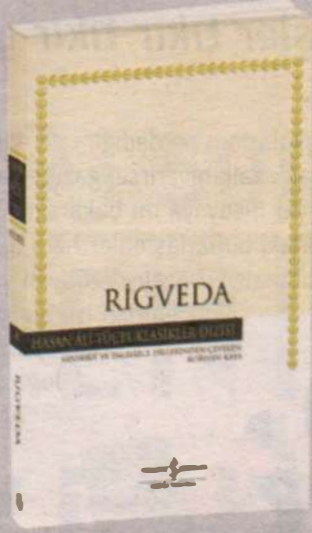
müşteri de çarşıda bulamaz ama interaktif ortamlarda birkaç saniye içinde erişir.

Bankacılar bile aracı hale geliyor. Bir düşünün... En son ne zaman şubeden içeri girdiniz? Regülasyon bazı imzaları halen “ıslak” istemese bireysel açıdan neredeyse gerek kalmadı. Telefon ekranından bile her şey yapılıyor. Yakında kimin, hangi kuruma, hangi yatırımına, ne kadar kredi verilebileceği dahi doğru algoritmalarla kural tanımlayıcı koyularak aracısız olacak. Aslında iş kolu adları pek çoğunun aracı olduğunun tescili gibi. Komisyoncu, bayi, acente, ajans gibi eklerle tanımlanabilen işler aracısızlaştırma sürecinde buharlaşacak ya da yıllarca suda kalmış gibi çekecek, küçülecek; belki de asli görevine dönecek. Medya adlı aracından aldığı rüsturn havalı ismine sahip ya da yapım maliyetlerini bilmem kaç hafta şişerek yaratılan avantalar ortadan kalkınca reklam “ajans”ları belki de gerçek pazarlama iletişimi işini nasıl becereceklerini düşünürler.

Lojistik bayilik hariç bayilik kavramının da buharlaşması kaçınılmaz. Biletler, otel, seyahat ve tatille ilgili akla gelen her işlem rahatlıkla mobil aletlerden yayıldıkça “acenteler” de aracılık yapamaz hale geldi. Aslında okullar da bir tür bilgi aracılığı yapıyor ama dünyanın değişim hızını okulun, akademinin yakalaması mümkün değil. Eğitim belki ama öğretim okullara bırakılamayacak kadar aracısızlaşmak zorunda! Dedik ya devir aracısızlık devri. Dünyanın en eski mesleklerinden birinin finansal modeli bile, günlük lisanda farklı anlamlarda kullanılan bir meslek ismiyle anılan aracıya dayanırken, artık orada da aracı kalkıyor. Herkes istediğine, kesesine, gücüne, hapına göre doğrudan ulaşıyor. Hamamda gelin seçenler, görücüler... Onlar da yok. Herkes sosyal medyada birbirine yürüyor. Aracısız. “DM”den. Direktten. Doğrudan. Aman arada kalmayın.

RİGVEDA ÇEVİREN: KORHAN KAYA

MÖ III. yüzyılda yazıya aktarılmaya başlandığı tahmin edilen Rigveda, kadim kutsal kitapların en eskilerinden biri, belki de en eskisidir. Hint-Avrupa topluluklarının kimliğini saptamada dünya tarihi, içerdiği teoloji açısından önemli ve eşsiz bilgilerle de din tarihçileri için büyük önem arz eder. Dinin ve mitolojinin başlangıcı denebilecek 1028 ilahiden oluşan Rigveda, Türkçede ilk kez tam metin olarak yayımlanıyor.

Kitap Bilgileri: 1008 sayfa, k.kapak 38 TL, ciltli 56 TL

EFSUNCU BABA HÜSEYİN RAHİMİ GÜRPINAR

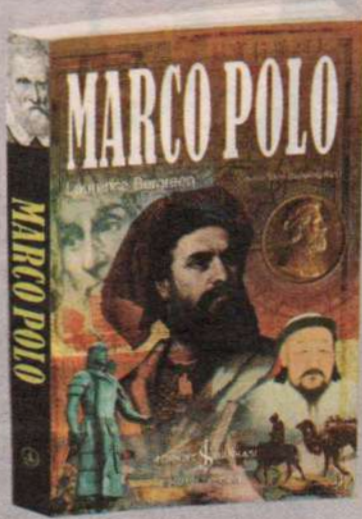
Efsuncu Baba büyüyle, simyayla, tılsımla uğraşan; define aramak, madeni altına çevirmek, yıldıznamelerden âlemin sırrını çözmek gibi heveslere kapılmış bir zat-ı muhteremdir.. Hüseyin Rahmi sofu görümlü budala karakterlerinden birini daha insanlığın en büyük derdi olarak, gülmeceyle süslü serüvenli bir dille canlandırıyor.

Kitap Bilgileri: 84 sayfa, 8 TL

MARCO POLO LAURENCE BERGREEN ÇEVİREN: MİNE ZEYBEKOĞULLARI

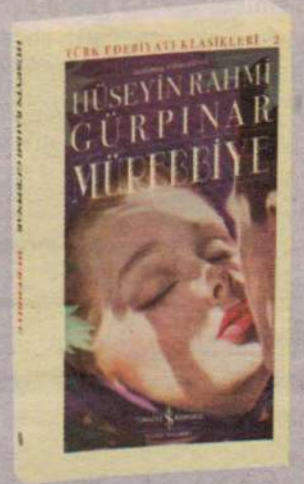
ABD'li tanınmış yazar Laurence Bergreen, Marco Polo'nun ve Pisalı Rustichello tarafından kaleme alınan kitabının serencamını hakkıyla anlatırken, hayat dolu bu maceracının dünyanın harikalarını hikâye edişindeki coşkuya ve ayrıntı zenginliğine denk düşen bir kıvraklıkla yazıyor.

Kitap Bilgileri: 472 sayfa, ciltli, 55 TL

MÜREBBİYE HÜSEYİN RAHİMİ GÜRPINAR

Kendi döneminin Avrupalı romancılarını, filozoflarını yakından takip eden Hüseyin Rahmi, Mürebbiye'de geniş bir kültürel coğrafyaya referanslarla kurgusunun katmanlarını derinleştiriyor. Yazarın seçme eserlerine Türk Edebiyatı Klasikleri Dizisi'nde yer vermeye devam edecek.

Kitap Bilgileri: 84 sayfa, 10 TL

HAYVANLAŞAN İNSAN ÉMİLE ZOLA ÇEVİREN: ALEV ÖZGÜNER

Émile Zola'nın yirmi iki yılda yazdığı yirmi romandan oluşan Rougon-Macquartlar dizisinin on yedinci kitabı Hayvanlaşan İnsan 1890'da yayımlandı. Roman 19. yüzyılda Paris ve Le Havre arasındaki demiryolu hattında geçen bir suç ve aşk hikâyesidir; insanın öldürme içgüdüsünü ve nasıl bir kötülük makinesine dönüşebileceğini anlatır. Zola'nın, eşsiz gözlem gücüyle endüstrileşmenin beraberinde getirdiği kasvetli, yıkıcı ve ilkel arzuları deşifre ettiği bu roman defalarca sinemaya da uyarlanmıştır.

ŞAİR EVLENMESİ ŞİNASI

Şair Evlenmesi oyunu, alafranga davranışları ve kıyafetiyle mahallelinin pek de hoşuna gitmeyen Müştak Bey adında yoksul fakat ileri görüşlü bir şairin sevip istediği genç ve güzel Kumru Hanım yerine onun huysuz ve yaşlı ablası Sakine Hanım'la evlenmeye mecbur edilmesini konu edinir.

Kitap Bilgileri: 64 sayfa, 6 TL

Feyyaz Yiğit

mıCır

Güzel kadın, mıcırını bazen harş diye bazense münş diye döküyordu. Belki de her döküşün ayrı bir anlamı vardı lakin takip edip de çözebilmek mümkün görünmüyordu. Bin yedi yüz dükkanın ardından içinde bir his, cılız diye parlayıverdi.

Perdeyi cırt diye sıyırdı ve şak diye gözlerini dışarıya dikti. Dışarıda insanlar bam güm yürüyordu. Bir an için güp diye yutkundu ve yürüyenlere katılmaya karar verdi. Vızır vızır değiştirdi üzerini, klas diye geçirdi kot pantolonunu. Çıkmadan evvel komodinin üzerinde zart zart titreyen telefonuna bir baktı. Çeşitli kampanya mesajları vıyır vıyır, yağmur gibi yağıyordu. Mesajlara göz gezdirdi ve ihtiyacı olan şeyi buldu. Elbette bir indirim mesajıydı. Otomatik silahlarda pat diye yüzde doksan indirim yapmışlardı. Heyecanı midesinde guruldarken, vestiyerden anahtarını bilej diye çekti ve evden ayrıldı.

Mağazaların zırlı zırlı sıralandığı alışveriş sokağına adımını attı ve bir süre öylece dikildi. Rastgele bakışları, çaresiz ve sessiz tarayışlarıyla esnafın dikkatini çekiyordu. Her dükkanın kapısında birer esnaf olmak üzere toplamda üç bin ticaret insanı artık onu izliyordu. Acaba ne alacaktı, ne kadar para harcayacaktı? Elini tek tek elli beş cebine birden soktu çıkardı. Esnafın sabrı yavaş yavaş, gülş gülş tükeniyordu. En nihayet bir tanesi öne çıktı ve "Senin ben pantolonunun ceplerine

Orası artık bir çarşı değildi. Binlerce esnafın yerini devasa mıcır tepeleri almıştı.

sıçayım be adam," diye bağırıldı. Bu kırıcı, yıkıcı tavır, üzerine litre litre zehir boca edilmiş gibi hissettirdi. Adabını bozmadı ve tek seferde bütün esnafa seslendi; "Silah alacağım. Düşmanlarımı yahut bir şekilde düşman olabileceklerimi gönül rahatlığıyla elimine edebileceğim, kaliteli, dengeli bir ateşli silahın peşindeyim. Kim ki bana bu silahı en uygun fiyata satar, ücreti mukabilinde bir de özel teşekkürüm olacaktır."

Esnaf telaşlandı, belli ki bu bir alıcıydı. Hepsini aynı anda dükkanına geri döndü ve en kaliteli silahını sergilemek üzere hazırlıklara başladı. O sırada sokağın başından güreş diye bir ses duyuldu. Arkasını döndü ve yolun başına elindeki kovadan mıcır döken çok güzel bir kadın gördü. Kadının üzerinde, sanki her gün oraya, o saatte mıcır döken bir hal, tavır vardı. Binlerce esnaf bu mıcır döküşüne çıkıp bakmamıştı bile. İçinden düşündü; "Belli ki bu güzel kadın her gün buraya gelip mıcır döküyor fakat o halde bu yolun başında neden bir mıcır tepesi oluşmadı? Demek ki bu mıcırın bir de toplayanı var." **Tekrar esnafa seslendi; "Ey esnaf, bu kadının el emeği göz nuru mıcırını kim gelip kaldırıyor?" Kimseden bir cevap gelmedi.** Canı sıkım sıkım sıkılmış, yüreği çıtır çıtır kurumuş, gözleri ise biriken yaşlar sebebiyle ışımlı ışımlı ışımlıydı. Tüm bu düşünceleri kolaps diye içine attı ve alışverişine başladı.

İlk yüz dükkanında düşmanlarının düşmanca tavırlarına ceza kesecek denli dehşetli bir silaha rastlayamadı. İnancında bir azalış, iradesinde bir gevşeyiş olmadan arayışına devam etti. Ayağını sivep sivep sürüyerek girip çıktığı dükkanlarda kıyamete eş değer bir silah bulamadı ancak hep bir miktar hayal kırıklığını kucaklayarak ayrıldı. Bir müddet sonra mıcır döküşleri de sıklaştı. Güzel kadın, mıcırını bazen harş diye bazense münş diye döküyordu. Belki de her döküşün ayrı bir anlamı vardı lakin takip edip de çözebilmek mümkün görünmüyordu. Bin yedi yüz dükkanın ardından içinde bir his, cılız diye parlayıverdi. Şahsına yönelik her çeşit melaneti ekarte etmesine yardımcı olacak o silahı bulmuştu. Geriye kalan, bu silahın indirimde olup olmadığını kontrol etmektir. Etti. Silah indirimdeydi, ateşliydi ve otomatiktir. Pazarlık sünnettir dedi ve cebinden çıkardığı ekmek bıçağıyla esnafı rehin aldı. Arkasına geçip boynuna sarıldığı esnafın kulağına fısır fısır fiyat soruyordu. Esnaf da aynı fısıltıyla "Abi olmaz, vallahi kurtarmaz," gibi cevaplar veriyordu. Bu sessiz pazarlık neredeyse on üç sene sürdü. En sonunda yirmi bir liraya anlaşıldı fakat artık silah indirimde değildi.

Silahın ücretini tam veremediği için biraz aşağılanma karşılığında tekrar

anlaşıldı. **Esnafın gönül yıkan sözleri eşliğinde, yeni silahını hıraş diye açtığı poşetine yerleştirdi. Ne de olsa bu bir ticaretti ve küslük yakışmazdı.** O sebeple gıcır gıcır bir tebessümü esnafın masasına bıraktı ve oradan ayrıldı. Dükkanın kapısına çıkar çıkmaz yüzüne devasa bir şaşkınlık aşketti. Şokak diye suratına çarpan bu şaşkınlığın da etkisiyle yere yığıldı ve kısa süreli bir baygınlık yaşadı. Kendine gelince yerinden doğruldu ve uzun uzun etrafına bakındı. Orası artık bir çarşı değildi. Binlerce esnafın yerini devasa mıcır tepeleri almıştı. Dükkanlar yok olmuş, ticaret vefat etmişti. Bir adımda güneşe çıktı ve cos sesiyle yanmaya başladı. Yaşadığı acının tesiriyle ve biraz da zaten çok istediğinden, derhal gubeş diye silahına davrandı. Silahını kurdu, öldürücü ifadesini kuşandı ve hırş hırş yürümeye başladı. Artık noksan olan sadece bir düşman yahut herhangi bir şey tarafından ona yöneltilmiş düşmanca bir tavidir. İlk şarjörünü mıcıra boşalttı. Öfkesi dinmiyordu, açıklama bekliyordu. O sırada arkasından bir ses yükseldi. Dönüp baktığında elindeki kürekle müleş müleş mıcır toplayan esnafı gördü. Esnaf başını kaldırdı ve "Evet," dedi, "Bu mıcırın toplayanı bendim fakat pazarlığımız uzun sürdüğü için ancak başlayabildim."

Şaşmış kalmış, afallamış, vay canına şimdi yanmıştı.

Mahcubiyeti mıcır tepelerini de aşmış, neredeyse ikisine bir gölge olmuştu. O da eline bir kürek aldı ve birlikte, neredeyse on yıl sürecek bir mıcır temizleme işine start verdiler.

Hiç mıcır kalmadı. Çarşı artık tertemiz meydandaydı. Esnaf da yavaş yavaş çalışmaya başlamıştı. Üç bin esnafa tek tek tokalaştı ve sokağın başına ilerledi. O çok güzel kadının gelip tekrar mıcırını boşaltmasını beklemeye koyuldu. Bir saat sonra kadın elinde kovasıyla göründü. Artık çok yaşlı ve çirkin bir kadındı. Silahını kadına doğrulttu, "Bu kadar mıcırın kaynağı nedir?" diye sordu. Kadından cevap gelmedi. Tam tetiği çekeceken duraksadı, kendi kendine "Yahu ben ne yapıyorum? Senelerdir uğraştığım şeye bak, ömrümü yedim burada saçma sapan olacak iş mi yazıktır ya vallahi billahi yazık günah," dedi. Oradan ayrıldı ve evine doğru bam güm yürümeye başladı.

plastik bir romantizm

Denize nazır romantizmin en büyük engeli plastik atıklarımız. Yalnızca bencil romantizm ihtiyacımızı bozmakla kalmadık; ekolojik dengeyi de alabora ettik. Verilerle anlatayım en iyisi; **her yıl denize 150-500 bin ton makroplastik atılıyor.** Bu da 66 bin çöp kamyonuna sığacak kadar fazla büyüklük demek. Bir de mikroplastikler var; her yıl denize 70-130 bin ton mikroplastik atılıyor ki bu da besin zincirine girerek yaban hayatı ve insanları etkiliyor. Bu atıkların başlıca kaynağının İspanya ve Türkiye olduğu gerçeği ise sahillerde hiçbir romantik beklenti bırakmıyor artık bende. Bu gidişe bir dur demezsek 2050'de balıklardan çok plastik olacakmış denizlerde. Yani bugüne dek denizlerle ilgili dinlediğiniz tüm şarkılar, okuduğunuz tüm şiirlere elveda demelisiniz. Buğulu gözlerle hüznü kuru yük gemileri izlerken denize attığınız sigara izmaritlerinin en az beş yılda doğaya karışabildiğini de not olarak eklemeliyim. Bu gidişatın balıkçılık ve turizm sektörü dahil olmak üzere küresel ekonomik maliyetinin deniz ekosistemlerine yılda 13 milyar dolarlık zarara uğrattığını belirtiyim de rahatınızı daha da bozayım. Doğadan alırken; doğa bize nasıl yaşam desteği veriyorsa, biz de doğaya o aldığımız yaşamı geri vermeyi öğrenmeliyiz bir an önce. **Bugün deniz kuşlarının %90'ının midesinde plastik varsa; tek suçlu bizleriz.** Bu plastik atıklarımızın tuttuğu ve daha sonra bulundukları ortama saldıran maddeler deniz canlılarının DNA'larını değiştirip sağlıkları üzerinde olumsuz etkilere sebep oluyor.

Majör değişimler gerektiren alışkanlıklarımız var, mesela ilk sırada plastik poşetler. Zaten 1 Ocak 2019 itibarıyla Türkiye'de plastik poşetler ücrete tabi olacak. File pazar çantaları kullanan büyüklerimizin bir bildiği vardı zaten hep! 2017'de Cumhurbaşkanlığı himayesinde başlatılan sıfır atık projesi kapsamında çalışmalar yürüten kuruluş WWF (Dünya Doğayı Koruma Vakfı) için gönüllü olarak, bağışçı olarak bir katkımızın daha olacağını unutmamalıyız. Tek kullanımlık ürünleri hayatlarımızdan çıkarmalı, ambalajlı ürünler kullanmamalı, mikroplastik içeren sabun ve kozmetik ürünlerden üretimi durduracak kadar vazgeçmeli ve mümkün olduğunca çok atığımızı geri dönüşüme yollamalıyız.

Başarırsak, tüm canlılarla hep beraber; sahillerin romantizmine geri döneriz sakın yaz gecelerinde...

*veri kaynağı: "WWF 2018 Plastik Kapanından Çıkış" raporu

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Kim Bilir?

1) Gelişin Bilmecesi, Taklitçiler, Mistik Masör gibi kitapların yazarı, Nobel edebiyat ödüllü yazar aşağıdakilerden hangisidir?
A) Alice Munro
B) V. S. Naipaul
C) Herta Miller
D) Imre Kertesz

6) Raif Efendi, Sabahattin Ali'nin hangi eserinin başkahramanıdır?
A) Sırça Köşk
B) İçimizdeki Şeytan
C) Kuyucaklı Yusuf
D) Kürk Mantolu Madonna

2) İKSV'nin düzenlediği "Çeviri Ödülü" aşağıdaki isimlerden hangisi anısına düzenlenmektedir?
A) Talât Sait Halman
B) Kamuran Şipal
C) Ahmet Cemal
D) Azra Erhat

7) Aşağıdaki yazarlardan hangisi İngiliz edebiyatı kapsamına girmez?
A) Virginia Woolf
B) Harper Lee
C) Jane Austen
D) Emily Bronte

3) Kurt Vonnegut'un, 1972 yılında sinemaya uyarlanıp Cannes Jüri Ödülü'nü kazanan eseri aşağıdakilerden hangisidir?
A) Mezbaha No. 5
B) Kedi Beşiği
C) Gece Ana
D) Galapagos

8) Bir kitabı, "Bunları yazmakla çıldırmaktan kurtulunur mu?" cümlesiyle biten yazar ve kitabı aşağıdakilerden hangisidir?
A) Bilge Karasu - Ne Kitapsız Ne Kedisiz
B) Bilge Karasu - Gece
C) Sevgi Soysal - Yürümek
D) Sevgi Soysal - Şafak

4) Aşağıdaki eserlerden hangisi, diğerlerinden farklı bir yazara aittir?
A) Huzur
B) Mahur Beste
C) Sahnenin Dışındakiler
D) Oyunlarla Yaşayanlar

9) Aşağıdakilerden hangisi Shakespeare'e ait tiyatro oyunlarından biri değildir?
A) Othello
B) Kral Lear
C) Venedik Taciri
D) Caligula

5) Man Booker ödüllerinin 50. Yılına özel düzenlenen "Golden Man Booker" ödülünün kazananı aşağıdakilerden hangisidir?
A) Michael Ondaatje - The English Patient
B) Penelope Lively - Moon Tiger
C) V. S. Naipaul - In a Free State
D) Hilary Mantel - Wolf Hall

10) Orhan Pamuk'un "Bir gün bir kitap okudum ve bütün hayatım değişti." cümlesiyle başlayan eseri aşağıdakilerden hangisidir?
A) Masumiyet Müzesi
B) Kara Kitap
C) Yeni Hayat
D) Kar

Hazırlayan: Özge Doğan

Testi çözüp doğru cevaplarını biz yazin@kafadergi.com'a gönderen ilk 10 okuyucumuza yazarlarımızdan imzalı kitap hediye!

Geçen ayın cevapları:

1) B 2) C 3) A 4) A 5) C 6) B 7) A 8) B 9) C 10) D

“Özgür ruhlar iyi babalardan çıkıyor”

bi' kahve bi' sohbet

Konuk:
Türkü Turan

Ayça Derin Karabulut

Türkü kendini nasıl tanımlarsın?

Biraz sarkastik biriyim. Ciddi görünürüm fakat çok gülerim, sürekli sırıtırım. Bir şeyi ciddi söylüyordum ama tuhaf bir şey söylüyorsam bil ki şaka yapıyorumdur. İnsanları trollemeyi, korkutmayı ama en çok güldürmeyi çok severim. Hatta oyunculuktan daha çok severim bunu. Bu yüzden en büyük hayallerimden biri iyi bir komedide oynamak.

Nerelisin? Bu çekik gözler nereden geliyor?

Bodrum doğumluyum, babam Bodrumda ilk barı VELİ BAR'ı açmış. Aile mesleğimiz oradan beri barcılık. Ben ilkokula başlarken de İstanbul'a gelmişiz. Tamamen Egeliyiz yani, yediğimiz, içtiğimiz, her şeyimiz öyle.

Oyuncu mu olmak istiyordun küçükken?

İstanbul'a gelince VELİ BAR'ı burada, İstiklal Caddesi'nde açıyor babamlar. Ben 5 yaşındayım. Bir gün Zülfü Livaneli/Sis filminin ön gösterimi var ve bütün ekip bunu bizim barda kutluyorlar. Atlas Sineması'nın orada tam bizim kapı, oluk oluk insan akıyor sinema çıkışından... Ben de bunlar nereden çıkıyor dedim, babam da "Kızım onlar sinemadan çıkıyorlar" falan diye anlattı. "Aa çok güzelmış, ben de gidebilir miyim," dedim. Gidebilirsin, dedi. Ben de izin aldım zannedip gitmişim. Kendime bir yerde kola-mısır almışım, oturup Sis'i izlemişim bilmeden... Ara olunca da bitti zannedip çıkmışım. O arada herkes sinir krizi geçiriyor. Ve içeriye "Ben yönetmen olacağım" diye girmişim. O zamandan beri de yönetmen olmak istiyorum.

Nasıl büyüdün? Özgür mü?

Babamla şahane bir ilişkimiz vardı. Özgür bir ruhtu. Abim 18 yaşındayken kız arkadaşı kalmaya gelmişti, sen 18 yaşına geldiğinde senin de sevgilin burada kalabilir, bizde kadın-erkek ayrımı yok, demişti. İstedigimi söyleyebilmemi, yapabilmemi, cinsiyetin çok önemli olmadığını öğretti ailem bana... Özgür ruhlar iyi babalardan çıkıyor.

Peki oyunculuk kısmına geçiş nasıl oldu?

Sosyoloji okudum ben. Okurken, bir oyuncu arkadaşım vardı. Bana senin çok enteresan bir tipin var, ajansa falan kaydolsana, bir-iki reklamda oynarsın. Harçlığını çıkartırsın, dedi. Çok mantıklı geldi, bir ajansa kaydoldum. Bir sene boyunca Sinek TV'de Zamazingo adında teknoloji programı sundum. Bir sene sonra Annem dizisinde oynuyordum.

Annem dizisi senin için bi'nevi okul olmuş...

Çok şanslıyım ki yönetmenim Faruk Teber'di. Bana ışık, kamera, objektif nedir? Bir oyuncunun sette nasıl davranması, yönetmenle nasıl konuşması gerekir? Set adabı nedir, alt metin nedir? Her şeyi, sıfırdan anlattı. O kadar yoğunlukta, o kadar sabahlamamıza rağmen beni yarım saat de olsa kenara çeker, senaryo anlatırdı. Ve ben öyle öğrendim. Çok şanslıydım. İlk filmimi de bunun üzerine Reha Erdem'le yaptım. O zaten hayatımın en büyük şansıydı. Beni oyuncu olabileceğime Reha Erdem inandırdı. Çünkü yaptığım şeyin çok iyi olmadığını farkındaydım Annem'deyken. Ben galiba oyuncu olamayacağım diye düşünüyordum. Bence oyuncuların en büyük handikapı eksik olduklarını fark etmiyor olmaları. Ve bunu tamamlamaya çalışmıyor olmaları.

O yüzden biri kötü oyuncuysa sonsuza kadar kötü oyuncu olarak kalıyor. Oysa insan bunu öğrenebilir. Tabii ki yetenek diye bir şey de var. Ama sadece yetenekle çok iyi oynayabilen insanlar o kadar az ki...Mesela Mozart da çok yetenekliydi Mozart oldu ama o kadar çalışmasaydı Mozart kalabilir miydi?

Seni heyecan ve merak besliyor sanırım...

Öyle, her zaman öyle. İlişkilerimde, arkadaşlıklarımda, işimde... Bir şeyden heyecan duymuyorsam orada olmam. Bir davete de gitmem. En yakın arkadaşımın doğum gününe bile gitmeyebilirim. 33 yaşındayım ve bir çocuğun enerjisine sahip olduğumu düşünüyorum zaman zaman. Ve seviyorum bunu. Oynayacağım rolle ilgili bir merakım olmazsa nasıl oynayabilirim ki?

Son projen Yaşamayanlar'dan bahsedelim... Türkiye'nin ilk vampir dizisi hem de dijital platformda, biraz anlatır mısın?

Daha hiçbir şey belli değildi, Türkiye'de vampir dizisi yapılıyor diye söylentiler çıktı. Ben mutlaka orada olmalıyım dedim! O kadar heyecanlandım ki... Görüştük Alphan Hoca'yla, uzun bir audition sürecinden sonra el sıkıştık. Her şey şahaneydi... 8 bölüm hiçbirimize yetmedi bir defa... Çok alıştık birbirimize, kavga edecek vaktimiz bile olmadı. Hiçbirimizin daha önce oynamadığı, bir daha deneyimlemesinin de zor olacağı rollerdi. Dolayısıyla çok yüksekti herkes.

Senin oynadığın roller hep çok farklıydı... Şimdi Yaşamayanlar'da vampir avcısıymışsın değil mi?

Evet, ben süreçte kendimi çok boğmadan yapmaya çalıştım bu işi. Ara verdim hep. En büyük rolü oynamaya çalışmadım. Hikayenin içindeki en sevebileceğim, değişik, eğlenceli, yeni bir deneyim olabilecek, farklı karakterleri oynamaya çalıştım. Yaşamayanlar'da da Zehra isimli bir vampir avcısıyım.

Zorlandığın anlar oldu mu set sırasında kostüm vs.?

Yoo hayır, bazen setten karavana-karavandan sete giderken kostümlerle tuhaf hissediyordum tabii. Taksim'deki çekimlerde falan ama kostümleri aşırı seviyordum. Özgürce, değişik bir şeyler deneyimlediğim, hiç giymeyeceğim şeyleri giyebildiğim bir rol oldu.

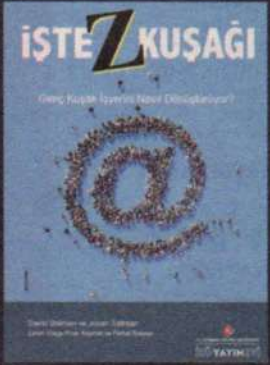
Televizyon dizilerinde bu kadar özgür olunamıyor tabii...

Bence televizyonda herkes istediğini yayınlatabilmeli ama bunların saatleri olmalı. Çocuklara kötü örnek olacak bir şeyi anne-babalar izletmemeli. Saat 12'den sonra hangi çocuk televizyon izliyor mesela? Çocukların saati ve yetişkinlerin saati olarak düzenlenmeli. Bunun böyle bir çözümü olabilir bence. Ben çocuklarıma şiddet içeren bir şeyi izletmek istemem ama öpüşmeyi izleyebilir. Çünkü öpüşmek kötü bir şey değil. Sevgi gösteresidir.

Umutlu musun Türkü, bu ülkeye ve geleceğe dair...

Bu ülkede harika sanatçılar var, harika insanlar var. Benim çok fazla değişik arkadaşlarım var. Çok fazla insanla tanışabiliyorum. Bir takside, vapurda, sokakta... Onlar bu ülkede yaşadıkça benim umudum var. Ama onlar bu ülkeden kaçarlarsa o kadar berbat hale gelir ki o zaman umudum kalmaz.

Geleceği tartışan fikirler yarını kurgulayan hayaller

İşte Z Kuşağı
David Stillman ve Jonah Stillman
(Çev. Duygu Pınar Kayihan ve Ferhat Erduran)

Doğuştan Dijital
John Palfrey ve Urs Gasser
(Çev. Nagihan Aydın)

Milenyum Kuşağının Kuralları
T. Scott Gross (Menekşe Tokyay)

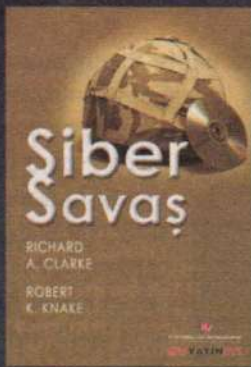
Yenilikçiler Yaratmak
Tony Wagner (Çev. Aytül Özer)

Sınır Tanımayanlar
Ajaz Ahmed (Nagihan Aydın)

Küresel Yönetişim
Timothy J. Sinclair
(Çev. H. Hande Orhon Özdağ)

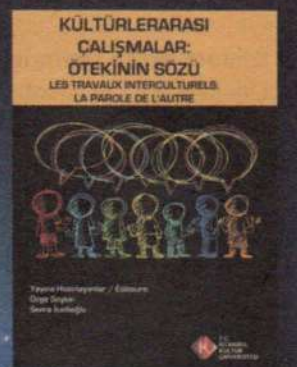
Siber Savaş
Richard A. Clarke ve Robert K. Knake
(Murat Erduran)

Her Şeyi Sevebilmek
Paul Shephard (Cenk Özdağ)

Yeni Medya Sanatı ve Yeni Müze
Derya Yücel

**Kültürlerarası Çalışmalar
Ötekinin Sözü**
Özge Soysal, Serra İçellioglu

T.C. İSTANBUL KÜLTÜR ÜNİVERSİTESİ

İKÜ YAYINEVİ

e-posta: ikuyayinevi@iku.edu.tr

[f t i /ikekitap.com](https://www.ikekitap.com)

İnternet Satış

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi: <https://rantey.org>
www.eganba.com / 0212 293 44 41-43 | www.ikekitap.com / 0212 274 98 74-75

Kaan Koç

ölümsüzler için

Öldün mü ki hiç? Yaşadın mı ki hiç? Kutsal metinlere, bilim adamlarına, üstü kat kat yosun bağlamış deniz midyelerinden sevdiğin kadının zihnine kadar hepsi nasıl da aynı şeyi söylüyor; bu alem defalarca yok olup yeniden doğmuştur.

Senin için hava hoş; ister İskender'den çık yola ister Fuentes'in Felipe'sinden, ister lise çağlarında aklında bir yetişkin cesediyle ergenliğini bıçaklamaya çalışan kendini koy ortaya ister Roma İmparatoru Domitianus'un adından başka hiçbir hilesi kalmamış hatırasıyla oyna. Domitianus, Domitianus! Belki de oydu en dürüstü bizim aramızda, biz, ölümsüzler safına geçmek için doğanın en bonkör lütfu faniliği bir safra gibi dışarı atmaya çalışanlar arasında. Milattan sonra 14 Ekim 81'de tahta geçen, azıcık zaman sonra sarayına bütün soytarıları toplayan, kendini "dominus et deus" yani "efendi ve tanrı" ilan eden narsist Domitianus... Adım başı diktirdiği dev heykelleri, yerlerde ona karşı gelenlerin birbirine karışmış kan nehirleri. Ama ölümdür bu; ha bir hastane odasında, ölü kuşların tüylerinden yapılma yastıkta bir başın huzurla uykuya dalışı; ha bir katilin karşısındaki boğazı ikiye ayırışı. Başka ölümler sulayıp filizlendirir kendi ölümümüzü. Domitianus git gide korktu, ufalanıyordu heykelleri. Düşlerini doldurup taşıyordu boğazladıklarının dişleri. Ölüm korkusuyla kemirilen Domitianus bir gün ünlü astrolog-kahin Ascletrio'ya gitti. "Ey kuşkusuz her şeyi önceden bilen adam, kara rüyalar görüyorum, tanrıça Minerva tarafından terk ediliyor, Jüpiter'in gazabına uğruyorum," dedi. Dimdik başı ve omuzlarıyla beyni hala ölümsüzlük katındaydı ama korkudan birbirine çarpa çarpa telef olan kuş sürüleri

gibi patlıyordu yüreği. "Yarınım nasıl olacak, çabuk söyle," diye sordu Domitianus kahine. Kısa ve netti aldığı cevap; "Kısa süre içinde öleceksin." Öfkelenildi imparator ve yanıldığını kanıtlamak için kahinin, "Peki sen nasıl öleceksin?" diye sordu. "Benim sonum, köpeklerin beni parçalamasıyla gerçekleşecek," cevabını alınca, derhal kahinin yakılarak öldürülmesini emretti. Ateşler kuruldu, kahin atıldı içine ama esen bir rüzgarla söndü alevler. Sonra kahinin bedenine saldıran köpekler, sonra kahinin önce kendi ölümünde haklı çıkışı ve en sonunda bu olayın üstüne sayılı günler içinde kendini saraya kapatıp kimseyle görüşmeyen Domitianus'un yine de suikasta uğrayışı... Domitianus'un, ona yapılacak suikastla ilgili bilgi getirdiğini söyleyen bir elçi tarafından hançerlenerek fanilik iksirini tadışı. Senin için hava hoş. **Her şeyin sonunu bilmek için ne bir kahine ihtiyacın var ne ardına saklandığın kapı, duvar.** Her saniyesinin mezarını tırnaklarıyla kazıya kazıya açmaktan, ellerin ölümsüz heykellerin elleri artık. Hiçbir fotoğrafta gülümsemiyorsun, çünkü biliyorsun, böyle acemi hilelerle zamandan "anlar" çalmaya çalıştıkça ölümsüzlüğü çalmaya çalışan budala imparatorlar gibi, suyun dibinde, bir ömür çırpınıp boğulmayla geçer hayatın. Herkesin suratına bakarken kemiklerini görmekten, en çok sarıldıklarının günbegün ölen hücrelerini sayıp durmaktan ve ömrünün çağlarını yıkayıp kurutup geride bir başka insan gibi saygıyla bırakmaktan yılmadın. İki ayakları üstünde duran ve durmadan aletler yapıp, sırf yıkmak için bir şeyler kuran bir canlısın. Ve can sözcüğü. Can, ne de göreceli bir bulmaca.

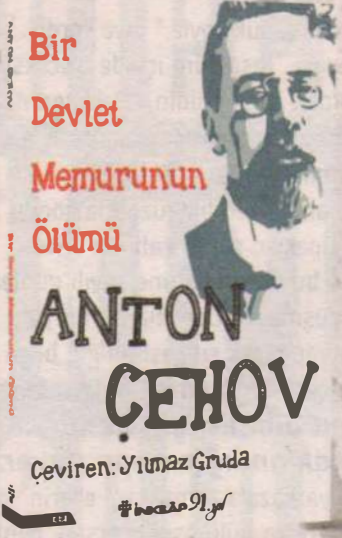
Öldün mü ki hiç? Yaşadın mı ki hiç? Kutsal metinlere, bilim adamlarına, üstü kat kat yosun bağlamış deniz midyelerinden sevdiğin kadının zihnine kadar hepsi nasıl da aynı şeyi söylüyor; bu alem defalarca yok olup yeniden doğmuştur. Annemiz bizim için öyle, babamız öyle, sevgilimiz, çocuğumuz öyle. Öldürüp öldürüp yeniden doğuruyoruz herkesi. **Tanrılar katında hissetmek için, vücudumuzun en tepesinde taşıdığımız şu beyin, en çirkin hatıraları parlatıp kusursuz anılara, en güzel zamanları rezil hatırlamalarla enkaza çeviriyor.** Seviyoruz birilerini, bir şeyleri; koparıp kurutup çöpe atmak için bir çiçek ya da ölümsüzlüğün kokusunu çağrıştıran tahakkümle, düşünsel meydanında zihnimizin, Domitianus misali çevremizdeki herkesin kanını sergilemek için. Var mıdır, biri bana söylesin, sırf kendi gözlerinin ardına hapsoldüğünü itiraf edebilen? Kim çıkar da kabul eder, çevresindeki her şeyi balmumuyla kapladığını? Ama olsun, asla usanılmayacak, kozmosa çiviler çakıla çakıla, uzay boşluğundan Dünya'ya bakıla bakıla, ölümsüzlüğün yolları aranacak. Metafizikçilere göre ölümsüz ruhun uzaya yayılışı, Russell'a göre insanın ölümden korktuğu için ölümsüzlük fikrini yaratışı... Ama olsun, asla usanılmayacak; yapay kollar ve yapay yüreklerle, çip takılı beyinler ve herkesin artık eşini kendi tasarlayıp alış ve çocuğunu sipariş edişyle insanoğlu ölümsüzlüğe ulaşacak; androidleşerek. Hanginiz inkar edebilir, yok oluşumuza giden bu geçiş sürecinde hayatımızdaki her şeyi ve herkesi sipariş üzerine yaşadığımızı?

"Bettina bir mektupta ona şöyle yazmıştı: 'Seni ebediyen sevmeye mutlak ve kesin kararlıyım.' Gayet sıradan görünen bu cümleyi dikkatle okuyun. 'Ebediyen' ve 'karar' sözcükleri 'sevmek' sözcüğünden çok daha fazla önem taşıyor. Bu belirsizliği daha fazla uzatmayacağım. Burada söz konusu olan aşk değildi. Ölümsüzlüktü." diye muhteşem yazmıştı Kundera. "Ölümsüzlük anlamsızdır; insan dışında bütün yaratıklar ölümsüzdürler; çünkü ölümden habersizdirler." diyordu Borges. "Yağmurlu bir pazar günü öğleden sonra ne yapacaklarını bilmeyen milyonlar, bir de Tanrı'dan ölümsüzlük isterler." diye yazmıştı Susan Ertz. Ve diğer tüm sanat eserleri ve kimlerin yaptığını bilmediğimiz o tarihi anıtlar, tapınaklar... Piramitleri diken işçilere, krallardan

Piramitleri diken işçilere, krallardan sıra kalmış mıydı ölümsüzlüğü hayal etmeye?

sıra kalmış mıydı ölümsüzlüğü hayal etmeye? Kundera'yı ve tarih boyu diğer bütün düşünürleri, sanatçıları, yolun en başında ne itmişti bir şeyler var etmeye? Elbet ölümsüzlük arzusuydu yola çıkaran hepimizi ama kimileri onu da aşip gerçek var oluşuna sarıldı; Domitianus ve onun aynısı olan neredeyse bütün insanlık ise kendi gelip geçici, bir ömürlük köhne saraylarına kapandı. Ey içgüdülerimizin oluk oluk dışarı akan lavları; insan, insanoğlunun en acemi eseri...

ANTON ÇEHOV

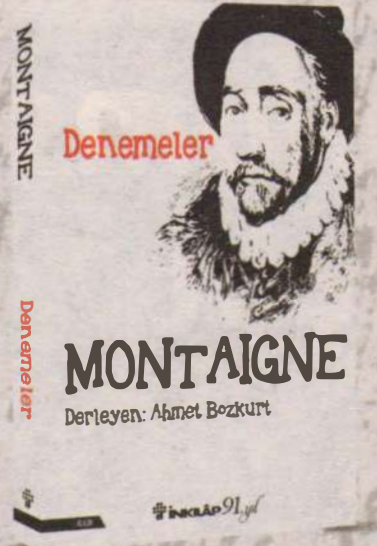
Bir Devlet Memurunun Ölümlü

FÉLICIEN MARCEAU

BİR TANEM

MONTAIGNE

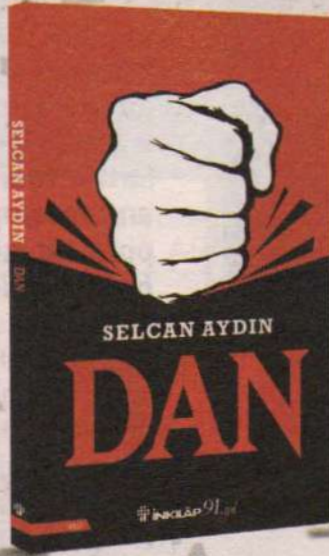
Denemeler

BAŞAK KABLAN

Önce Hayallerim
Öldü Sonra Babam

SELCAN AYDIN

DAN

ÖZGÜR ARAS

Mutlu
Aşk da Var!..

MAHMUT ÇINAR

BU SU HİÇ BÜLENT
DURMAZ ORTAÇGİL

FEYZA ALTUN

KADININ
ERKİ

İNKILÂP 91.yıl

İSTANBUL / Merkez Yenibosna • İSTANBUL / Sanal Mağaza • İSTANBUL / Fatih Historia • İSTANBUL / Avcılar Pelican Mall • İSTANBUL / Levent Metrocity
İSTANBUL / Acarkent Coliseum • İSTANBUL / Bahçelievler Metroport • İSTANBUL / Beykent Perla Vista • İSTANBUL / Ataşehir Migros İSTANBUL / Cağaloğlu Sirkeci
İSTANBUL / İNKILAP KIDS Acarkent • ANKARA / Atlantis City Avm • İZMİR / Balçova • İZMİR / Çiğli • BURSA / Nilüfer

Ataol Behramoğlu

rilke (II)

Rilke'nin şiirlerini okuyup tadına varmaya çalıştığım başlıca kaynaklar, değerli dostum, sevgili Yüksel Pazarkaya'nın muazzam bir emek, yaratıcılık ve özveri ürünü olarak 12 kitapta topladığı Rilke çevirileri; Ahmet Cemal ve Yüksel Özoğuz'un ilk yazıda adlarını andığım çeviri kitapları ve birkaç ay önce Fransa-Toulouse'da bir sahafta bulduğum Fransızca (*Le vent du retour/Claude Vigée*) bir Rilke seçkisidir. (Behçet Necatigil'in kitaplaşmamış ve T. Oflazoğlu'nun "Seçilmiş Şiirler" adıyla kitaplaştırdığı, önceki yıllarda okuduğum Rilke çevirileri kuşkusuz bu listenin başındadır.)

Rilke'nin yirmili yaşlardaki ilk ürünlerinin çoğu, oldukça az sözcüklü dörder dizelik kıtalarla yazılmış genellikle kısa şiirlerden oluşuyor. Bunlarda dine, kiliseye, yanı sıra da halkın yoksulluğuna, doğaya, çocuğa ve çocukluğa ilişkin öğeler göze çarpıyor. Bu şiirlerden kimilerinde, Rus şiiriyle (A. Blok'la), bizden Çocuk ve Allah'taki Dağlarca'yla, B. Necatigil'in ilk şiirleriyle bazı tema ve mecaz yakınlıkları gördüm.

Bu şiirlerin bir başka temel izleği, "Halk Deyişi", "Halk Türküsü", "Memleket Türküsü" vb. şiirlerdeki halk kültürüne, folkloraya duyulan gönül ve dil yakınlığı...

"Memleket Türküsü"nü (Pazarkaya çevirisiyle) örnek olarak verelim: *"Tarladan yankıyor bir ezgi; / bilmem, ne oluyor bana böyle... Gel yanıma, Çek kızı. / bana bir memleket türküsü söyle. / ... / Kız bırakıyor orağı, / kaşla göz arası burda uy,- / oturup tarla kenarına / söylüyor 'Kde domov mu?' / ... / Şimdi duruyor sessiz. / Yaş dolu / gözlerle bana bakarak, / alıp benden bakır meteliği / elimi öpüyor susarak"* (Türküde Çekçe olduğunu sandığım sözler, "evim nerede benim" demektir. "mu" sözcüğü de "muy" diye okunmalı.)

Bu ilk şiirlerdeki mecazlara bazı örnekler: *"Güneş yazıyor kendini umut dolu / büyük harflerle taze otlara"* (Bahar) *"Büyük güneş tozarıyor / Yaz akşamı yatıyor ateşli"* (Yaz Akşamı) *"Yağmur suyu oluklarda hırıldar, / bitkin rüzgâr gezer yaprak morgunu"* (Sonbahar Duygusu)

Hem izlek, hem betimleme bakımından ilginç "Manastır" adlı üç kıtalık şiirin son iki kıtası: *"Akşam hoplayıp yamaçtan / geçiyor ateş huzmeleriyle / ve bürüyor bin bir renge / her pencere demirini doğaçtan / ... / Süslüyor kasvetli evi / bedava parlağıyla ışık: / taze çiçekler de alışı / musalla taşına böyle."*

Yüksel Pazarkaya'nın Rilke'nin bütün şiirlerini topladığı bu 12 kitaplık muazzam çeviri emeğinin arasında on üçüncü bir kitap olarak yer alan (yine Pazarkaya'nın ürünü) şairin "yaşamı ve şiiri"ne ilişkin değerlendirmeler, Rilke şiirine dokunmada önemli (ve dilimizde sanırım başlıca) bir kaynak.

Bu kitaptaki yazılardan biri de şairin hayatındaki kadınlar arasında en büyük ölçüde etkilendiği Rus asıllı Lou Andreas-Salomé (1861-1937) ile yaptıkları Rusya gezisinin üzerinde bıraktığı derin etki ve izlenimlerin ürünü olan "Dualar Kitabı" üzerinedir.

Y. Özoğuz'un da dilimize çevirdiği bu kitaptaki şiirlerden bir tanesi, "Tanrı" üzerine olanı; Rilke'de insan Tanrı ilişkisini, hangisinin hangisini yarattığı pek de belli olmayan bu ilişkinin anlatıldığı şiir özellikle ilgimi çekti. Her ikisi de bence güzel bu çevirilerden bu kez Özoğuz'unkini alalım:

Ne yaparsın, Tanrı'm, ben ölürsem?
Senin testinim ben (ya kırılırsam?)
Senin içkinim ben (ya bozulursam?)
Giysilerinim ben, mesleğin,
benimle her şeyini kaybedersin.

Benden sonra kalmaz evin, içinde
sözcüklerin, sıcak ve yakın, seni selamladığı.
Kayar gider yorgun ayaklarından
Kadife sandaletlerin, benim benliğim.

Kocaman manton düşer omuzlarından.
Bakişın, sıcak yanağımla
bir dua rahlesi gibi karşıladığım,
gelir, ara beni, uzun uzun
ve gün batımında bırakır
kendini kucağına yabancı taşların.

Ne yaparsın, Tanrı'm? Kaygı duyarım.

Görüp okuyabildiğim bütün Rilke değerlendirmelerinde, şairin yirmili yaşlarda yazıp yayınladığı bu kitabın, onun ilk şiir ürünleriyle olgunluk dönemi şiirleri

arasında bir geçiş dönemi ürünü olduğunda görüş birliği var.

Rilke'nin şiirlerini bütünüyle değerlendirmedeki bir güçlük de; kısa sayılabilecek yaşamında çok sayıda ürün vermesi ve her dönemin ürünlerinin de şairin yaşam süreçlerine ilişkin olarak hem yapısal hem izleksel bakımdan (benzerliklerin yanı sıra) farklı özellikler taşımasıdır.

Bu nedenle şimdi, "Düşten Taç", "Advent", "Bana Tören", vb. kitaplarındaki şiirleri üzerine düşündüklerimi ve örnekleri bu yazıya sığdırmaya çalışmayacak, Lou Andreas-Salomé'ye yazdığı 1915 tarihli (demek ki tam kırk yaşında ve ölümünden 11 yıl önceki) bir mektubunda *"...insani olanda kalbinin çabucak tutuklaştığı..."* itirafında bulunan bence bu büyük karamsarın olgunluk döneminden iki şiirini; biri başyapıtı sayılan Duino Ağrıtları'ndan bir bölümü, öteki "İmgeler Kitabı"ndan "Yalnızlık"ı paylaşmakla yetineceğim...

Duino Ağrıtları 4. Ağıt'tan

(...)
Kim korkmamıştır otururken kendi kalbinin perdelerinin önünde?
Ve açıldığında bunlar, yalnızca ayrılık sahnesidir ortaya çıkan.
Kolaydır bunu anlamak. Bahçe, o bilinen bahçedir,
dalgalanır hafiften: Ancak ondan sonra çıkar balet.
Ama beklenen değildir. Yeter artık! Ve ne kadar
uçarcasına yürürse yürüsün, kılık değiştirmiş
sıradan biridir, mutfağından geçip girer eve.
İstemem bu yarısı boş kalmış maskeleri,
oyuncak bebektir yeğlediğim. Hiç olmazsa doludur içi.

Bir kukla: Dayanabilirim cansızlığına ve tellerine, yalnızca
bir görünüşten ibaret olmasına. En azından var olandır.
(...)

Rilke okumayı sürdüreceğim kuşkusuz...

YALNIZLIK

Yalnızlık bir yağmura benzer.
Yükselir akşamlara denizlerden;
Uzak, ıssız ovalardan eser,
Ağar gider göklere, her zaman göklerde dir.
Ve kentin üstüne göklerden düşer.

Erselik saatlerde yağar yere,
Yüzlerini sabaha döndürünce sokaklar,
Umdüğünü bulamamış, üzgün, yaslı,
Ayrılınca birbirinden gövdeler;
Ve insanlar karşılıklı nefretler içinde
Yatarlarken aynı yatakta yan yana:
Akar akar yalnızlık ırmaklarca...

(Çev. Behçet Necatigil)

87.İZMİR
ENTERNASYONAL
FUARI 2018

ANA SPONSOR
FOLKART

*Zamanı
geldi!*

Eylül geldi, sizi de bekliyoruz.
İzmir Enternasyonal Fuarı 7-16 Eylül'de Kültürpark'ta.

[f /izmirenternasyonalfuari](#) [i /izmirenternasyonalfuari](#) [t /ief_official](#)

ief.izfas.com.tr

Nilay Örnek

“hatice sultan’a bebeklerimden biri yürüyor gibi bakıyordum”

Serdar Başbuğ, opera ve tiyatrodan reklam ve dizilere pek çok önemli proje için dönem kostümü tasarlamış, Türkiye’nin alanında en yetenekli ve okullu isimlerinden... Muhteşem Yüzyıl’ın kostümelerini de tasarlayan Başbuğ’la etkileyici bebek koleksiyonu üzerine konuştuk.

Bu tür bebeklere ilgin ve dolayısıyla koleksiyonun nasıl başladı?

“5 yaşındayken” desem yeridir. Mesleğim o zamanlardan belliymiş, bayıldım bebeklere bir şeyler giydirmeye, kıyafetler yapmaya. Koleksiyonun ilk 3 bebeğini ise 20 yaşında, Mimar Sinan’da tiyatro kostümü tasarımı okurken, Laleli’deki bir dericiden aldım. Romanyalı folklorik bebeklerdi. Folklorik bebekler üzerinde yoğunlaştım.

Neden özellikle folklorik bebekler?

Çünkü onlar güzel, onlar özel. Onların da el yapımı, eski olanları kıymetli benim için. 90’lardan itibaren Avrupa’nın folklorik bebeklerinde de değişim başlıyor. Plastik giriyor, seri üretim başlıyor, kalite düşüyor. Kâğıdı tutkalla sıkıştırıp papier-mâché tekniğiyle ya da keçeyle çalışılanlar, yüzleri elle şekillendirilip boyananlar, giysileri tek tek dikilenler çok güzel, çok değerli.

Mesela nerelerin bebekleri güzel?

İtalya, Fransa, Almanya çok iyi ama türüne göre ülkesi de değişiyor. Çok sevdiğim Boudoir bebekleri Fransa’dan, Lenci bebekleri ise İtalya’dan çıktığı için o türlerin en iyisi orada yapılıyor. Endüstri devrimini geç tamamlamış ya da henüz tamamlamamış ülkelerin oyuncakları hâlâ güzel oluyor benim için. Romanya hâlâ çok bozmadı. Bulgaristan’ın kendine özgü bir tarzı var. Bütün bu bebeklere baktığımda o ülkenin sosyoekonomik yapısı, sanata bakış açısı, hatta yemek kültürü, iklimi, el işleri anlaşılabilir.

Türkiye’den bebeğin var mı?

Bir tek üniversiteden hocam Saim Bugay’ın yaptığı bir bebek var. Beğenmiyorum çünkü.

Ama folklorik bebeklerimiz vardı sanki. Bizim evde bile hatırlarım bir efe ile folklor kıyafetli bir genç kız bebeği vardı.

Hıı... 80’lerin sonunda plastik, asetatlı kutuların içinde, kötü organize elbiseli, seri üretim olanlar değil mi?

Tamam aldım yanıtımı :) Koleksiyonunda kaç parça bebek vardır? En çok nesi hoşuna gidiyor?

Yüzlerce var ama saymıyorum. 26 yıl olmuş diyelim; her gittiğim yerde sorarak, bakarak bulunmuş parçalar elimdekiler. Aşkla bakıyorum, hırslarım yok. Her sevdimiz

namümkün üzerine kurulmuşken, ilham kaynaklarımız azalıyorken bana çok iyi geliyor. Görsel bir iş yapıyorum, güzel bir şeyleri görmeye ihtiyacım var. İlham veriyorlar.

Orada yaptığım işin küçültülmüş maketleri duruyor gibi hissediyorum. Sette oyuncuya da aynı duyguyla bakıyorum. Muhteşem’in setinde, Hatice Sultan (Selma Ergeç) koridorda yürüyor; o kostümle bebeklerimden biri yürüyor gibi bakıyorum işte.

Kostümelerini tasarladığın Muhteşem Yüzyıl’ın da kaliteli bebekleri yapılıysaydı hoş olmaz mıydı?

Ya aslında tutardı da. Ben o boyutta bir ilgiyi tahmin edememiştim. Ama senaryo çok önemli; rahmetli Meral Okay muhteşem çatıyı öyle güzel kurdu ki. Biz kostümleri bir belgeselci gibi birebir dönemin aynısı yapmadık, o dönemden ilham alarak yeniden oluşturduk. Keşke bebeği de yapılıysaydı.

Önemsemiyor gibisin ama ciddi sayıda Barbie bebeğin var.

1959-1980 yılları arası tamamı var ama sonrasını bıraktım. 50, 60’ların Barbie malzemelerinde bir naiflik var, çirkin hatta ama ilginç; 1976 süper star dönemi çok iyi, şimdi ucu bucağı yok da beni tatmin etmiyor.

Tişörtlerinden, kotlarından elbiseler yapmaya soyunduğun, gerçeklikleriyle beni şoke eden BJD (Ball-jointed Dolls) bebekler var... Bir de neredeyse gerçek boyuttaki şu kız çocuk bebekleri.

Normalde ne plastik bebek seviyorum ne hiperrealist bebek. Korkutucu olabiliyorlar. Annette Himstedt bebekleri ise gerçeğe yakın ama bebesi bir çizgide, bu seriyi seviyorum. BJD bebekleri ise şimdi çılgınlık halinde; ten, göz, saç renginden giysilerine her türlü değiştirilebilir halleriyle çok yeni nesil ama ilgi çekici...

En çok nereden aldın bu bebekleri ve ne kadar harcamışsındır sence?

Bir servet ama hiç hesaplamadım. İnternette almaya da bu yaz başladım. Kuru, vergisi falan çok pahalı burada yaşayan biri için. Senelerce Çukurcuma’dan, çeşitli antikacıardan, farklı ülke seyahatlerinden aldım.

“Koleksiyonun ilk 3 bebeğini Laleli’deki bir dericiden aldım.”

www.kriz.com.tr

Plazanın 20. katındaki erkekler tuvaletinde aynada kısa kesilmiş saçlarına, o zamanlar şimdiki gibi pek yaygın olmayan seyreltilmiş bıyıklarına

gururla baktı. Üzerindeki çivit mavisi takımın önü kapanmayan ceket düğmesi için göbeğini biraz daha içeri çekti. Başarısından emin kendisine gülümsedi. Tarihler 19 Şubat 2001'i gösteriyordu. Her şey şahaneydi. Türkiye'nin internetten en ilginç satış gelişimini başlatacak, birazdan düzenlenecek basın toplantısıyla herkes kendisini daha iyi tanıyacaktı. Artık iş adamıydı. Soğuk ya da sıcak günlerde bu toplantıyı düzenledikleri plazanın önünde uzun saatler boyunca bekleme artık son buluyordu. Artık o, İnternet Mahir'den daha önemli, daha saygın, tüm Türkiye'nin tanıyacağı bir figür oluyordu. Beş, altı kamera salonda yerini almış, iki ekonomi muhabiri geniş rahat koltuklara yerleşmişti. Kapı aralığından heyecanla baktı. Telaşla koşturan genç insanlar, birazdan başlayacak toplantıya hazırlanıyordu. Hızla yaygınlaşan internet kullanımının Türkiye'deki en renkli, en farklı örneği birazdan tüm ülkeye tanıtılacaktı. **5-10 dakika vardı. Birden telefonlar çalmaya başladı. Şaşkın fıısıldaşmalar, hayret nidaları, allak bullak olan yüzler, önce tripoddan sökülen birkaç kamera, sonra birer ikişer giden gazeteciler...** Ağır çekim donuk bir koma hali gibi gözünün önünden geçip gitmeye başladı. Yanına gelen, projenin mimarı iş adamı, erteleme gerekçesini açıklıyor, "bugün hiçbir haberin, hiçbir ayrıntının yer bulamayacağı kadar büyük bir kriz olduğunu" söylüyordu. Toplantıdan ayrılmayanlar, televizyon canlı yayınının başına toplanmışlar, yaşlı başbakanın titreyen sesiyle, "Cumhurbaşkanı'nın kendisine kitap fırlatışını anlatışını" dinliyorlardı. Yine kriz vurmuştu. Soğuk kış günleri, sıcak, dayanılmaz yaz günlerinde aylar aylar boyunca hep Levent'teki plazaların önündeki günlerini anımsadı. Artık o köşede simit satmaktan kurtulacağını sanıyordu. Ama www.kriz.com.tr yine onu bulmuştu. Oktay Yücel, İnternet Mahir'in kopardığı fırtınadan sonra halkın bağrından kopup gelmiş 23 yaşında Tokatlı bir delikanlı olarak tam meşhur olacağı, tüm Türkiye'nin kendisini "internet simitçisi" olarak tanıyacağı gün krize kurban gidiyordu. "Krizinize de yapacağınız işe de..." Kimseye duyurmadan dışlerinin arasından sövdü. Lanet olası kriz peşini bırakmıyordu. Askerden gelir gelmez bir tekstil firmasında, hem de iyi konumda işe başlamış ama '91 krizinde sallanmış, '94 krizinde ise genç bir

yöneticiyken krizin 500 bin işsizi arasına katılmış, kendisini kapı önünde bulmuştu. Yapacak hiçbir şey yoktu. "Simit satarım, paramı yine çıkarırım" diye düşünmüş, tüm birikimini baba mesleği olan simitçiliğe yatırmaya karar vermişti. **Artık Levent'teki plazanın önünde kültür düzeyi yüksek, sabah kahvaltılık edecek vakitleri olmayan ama simitsiz de duramayan geniş bir kesime seslenmeye başlamıştı.** Fakat bir sorun vardı, çok katlı yüksek binalardan aşağıya simit almaya inemiyorlar, sadece işe gelirken simidi bu güler yüzlü Anadolu delikanlısından almayı tercih ediyorlardı. Gelenler arasında kocaman bir Amerikan jipinin önünde mütevazı bir binek arabayla, kendi simidini kendi alan kibar bir beyefendi de vardı. Çevresindekiler ona büyük bir saygı gösteriyordu ama Oktay, kısa sohbetini ve kalenderliğini sevdiği bu beyefendinin hemen yandaki televizyon ve iletişim firmasının sahibi olduğunu bilmiyordu. Bir gün sohbet esnasında beyefendi, Oktay'a, yeni yaygınlaşmaya başlayan cep telefonlarından birini vererek "cep telefonu üzerinden simit satmasını" önerdiğinde çok şaşırmış, ilk başta aklı yatmamıştı. Ama sonra simit sattığı diğer plaza sakinlerinden biri de internet firmasının yöneticisi olunca toplantılar yapılmış, önce Hotmail'den bir e-mail adresi alınmış, sonra cep telefonu ve e-mail adresli kartvizit bastırılıp bölge çalışanlarına dağıtılmıştı. Artık sipariş yağıyor, günde 300'ü aşkın simidi sadece plazanın önünde satıyordu. İş büyümüş, annesi Fadik Hanım için de başka bir plazanın önünde aynı adresten teslimat yapabilen bir şube kurmuştu. Babası Bektaş Bey de başka bir plazanın önünde tezgahı açınca her şey şahane olmuştu. Hatta kartvizit eline geçen bir başka holding çalışanı simit sipariş etmiş, Nakkaştepe'ye davet etmişti. 15 simitle gittiği Nakkaştepe'de olayı anlatmış, yeni bir müşteri daha kazanmıştı. Sistem kurulmuş, www.netkar/e-simit sitesi tutmuştu. Simit dışında eritme peynir, beyaz peynir seçenekleri de üzerine tıklanınca ürün özelliklerini anlatan havallı bir site olmuş, simit istiyorum, simit-peynir istiyorum seçenekleri plaza çalışanlarıyla buluşmuştu. Arkasına aldığı şirket desteğiyle, tam Türkiye kendisini tanıyacakken yine krize kurban gitmeyi hiç öyle içine sindiremiyordu Oktay Yücel. İlk krizde atölyesini kapatıp askere gitmiş, 93-97 krizlerinde, tekstil krizinde işsizliği görmüş, tam iş kotaracakken bu kez 2001 krizinde kurban olmuştu. Artık www.netkar/e-simit, www.kriz.com.tr olmuştu. Krizler yüzünden belini doğrultamadı Oktay Yücel. Şimdi yine çok zorlu bir alanda emek sömürsünün en yoğun yaşandığı taksit şoförlüğüyle ayakta durmaya çalışıyor. En çok simit dükkanlarının önünden geçtiğinde canı yanıyor. Kronikleşmiş, belli aralıklarla tekrarlanan krizlerimizi de www.kriz.com.tr olarak tanımlıyor.

KAFA'ma göre

yaz, çiz, çek, paylaş! bu köşe senin!

➔ #kafamagöre

Eylül 2018 - Sayı: 49 - Aylık Kültür Sanat ve Edebiyat Dergisi
Aylık Yaygın Süreli Yayın - Yayıncı: KAFA Grup Yayıncılık Ltd. Şti.
İmtiyaz Sahibi: Candaş Tolga Işık Sorumlu Müdür: Mert Çanga
Genel Yayın Yönetmeni: Ayça Derin Karabulut
Görsel Yönetmen: Dorukhan Varlık Kapak: Hakan Arslan
Okuyucu Temsilcisi: Emrah Akbaş Reklam Grup Başkanı: Hande Gün

Adres: Koşuyolu Mah. İsmailpaşa Sok. No:44 Kadıköy/İstanbul
Tel: (0216) 428 9 888 Baskı: İhlas Gazetecilik A.Ş. 29 Ekim Cad. İhlas Plaza No: 11/A 41
Yenibosna / Bahçelievler / İstanbul - Tel: (0212) 454 30 00 Dağıtım: DPP (0212) 622 22 22
www.kafadergi.com - bizyazın@kafadergi.com - reklam@kafagrup.com

KAFA Dergisi'ndeki tüm yazı, çizim, esri ve karakterlerin yaygın hakları saklıdır. Yayınevi, yazar ve çizerin yazılı izni alınmaksızın hiçbir yazı ve basılı görsel yaygın organında ve sanal ortamında kullanılamaz.
Poster ve çıkartmalar derginin içinde ücretsiz olarak verilmektedir.

Kapak çizimi kaynak: Ses Dergisi, 25 Ekim 1975
"Dünyayı Kurtaran Adam" filmi orijinal afişi için sinematurkposter.com'a teşekkürlerimize.
Poster söz: Dünyayı Kurtaran Adam - 1982 / Yönetmen: Çetin İnanç / Senaryo: Cüneyt Arkın

RED BULL
MUSIC
FESTIVAL

ISTANBUL

MÜZİK İSTANBUL'U ELE GEÇİRİYOR.

26 – 30 EYLÜL

26 EYLÜL

AVUSTURYA BAŞKONSOLOSLUĞU / AVUSTURYA KÜLTÜR OFİSİ BAHÇESİ

ROUND ROBIN

Emprovize düet gecesi

AH! KOSMOS / CAHİT BERKAY (MOĞOLLAR) / CHILTYZ / DR. DAS (ASIAN DUB FOUNDATION) /
MURAT ERTEL (BaBa ZuLa) / GÖKÇE GÜRCAY (GEVENDE) / ERALP GÜVEN (ISLANDMAN) /
HANS JOACHIM IRMLER (FAUST) / LYDIA KAVINA / ŞİRİN PANCAROĞLU / AYBİKE ÇELİK ÖZBEY
(REPTILIANS FROM ANDROMEDA) / OKAY TEMİZ / HAKAN VRESKALA
ve daha fazlası...

avusturya kültür ofisi^{ist} KATKILARIYLA

27 EYLÜL

KADIKÖY SİNEMASI

ART OF B-MOVIES: YILMAYAN ŞEYTAN RELOADED

Bir klasik yeni sesine kavuşuyor: YILMAYAN ŞEYTAN - CANLI FİLM KONSERİ

GAYE SU AKYOL / BUBİTUZAK

28 EYLÜL

ZORLU PSM

EAST VS WEST

İki yaka tek sahne

EZHEL / LITTLE SIMZ / ZEBRA KATZ / KAMUFLE VE DOSTLARI (ALLAME, ANIL PİYANCI,
DA POET, HAYKİ, KAYRA, LEWO, SERVER URAZ, TANKURT MANAS)

29 EYLÜL

BEYKOZ KUNDURA

20 YEARS OF RBMA: A CELEBRATION

12 saatlik kesintisiz müzik deneyimi

EXPERIMENTAL FLOOR

DOPPLEREFFEXT / İPEK GÖRGÜN IN COLLABORATION WITH FENNESZ /
PAN DAIJING PRESENTS FIST PIECE / THE BUG FEAT. MISS RED

RAVE FLOOR

ROBOGEISHA B2B SERETAN / SASSY J B2B VOLCOV / TALABOMAN /
VLADIMIR IVKOVIC B2B BARIŞ K

FAMELOG KATKILARIYLA

Biletler için
Mobilet

REDBULLMUSIC.COM/ISTANBUL

#RBMIST

Öyle bir aşk
yaşamışındır ki, bir
daha artık böylesini
yaşayamam dersin.

Aşk sözcüğüne
anlamını veren,
bedeninin tüm
hücrelerinde,
sinirlerinin her
atomunda duyduğun
bir duygudur.

Sonra bir gün, bir
rastlantı, yeniden
aynı heyecan,
aynı coşku,
aynı yoğunlukta
yaşanan anlar...

İnanamazsın. Bir
düşteyim sanırsın.
Kitaplar da benim
için böyledir.

Eski aşklara
dönemezsin, ama
eski kitaplara
dönebilirsin.

(Kitapların ölmezliği
burdan mı gelir?) Bu
nedenle de, yıllar
var ki, gene eski
aşklarımı okuyorum.

Dostoyevski'yi,
Kafka'yı,
Rimbaud'yu...

"Her Şeyin Sonundayım",
Tezer Özülü-Ferit Edgü Mektuplaşmaları
Sel Yayıncılık, 2010

Yönetmen: MEHMET KARAHAFIZ

CÜNEYT ARKIN

AYTEKİN AKKAYA

FÜSUN UCAR

MİSAFİR SANDICI

HÜSEYİN PEYDA

NECLA FİDE

VE

HİKMET

TASDEMİR

YÖNETMEN:

CETİN İNANC

GALACTICA

DÜNYAYI KURTARAN ADAM

CETİN CÜNEYT

**İNSAN, KUVVETİNİ DAİMA KÖTÜLERİ
YOK ETMEK İÇİN KULLANMALI...**

